24 OLDAL * ÁRA 3 DINÁR

Poštarina plaćena!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam — Szubotica, 1926 VASARNAP május 30. — 149. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)

Tallózás

Irta: **Prokopy Imre**

I. A névvegyelemzés rejtelmeiből

Telecska szinmagyar község. A községháza hirdetőtábláiról ezt persze nem lehet megállapitani, mert azokon a háromnyelvü vásári jelentéseket leszámitva, az összes hirdetmények kizárólag államnyelven közlik a szükséges tudnivalókat.

A népoktatás már az óvodában a kétnyelvüsége jgyében kezdődik. Folytatódik a hatosztályu elemi iskolában, melyben négy osztályon át magyar a tanitási nyelv, a nemzeti tárgyak kivételével, mig az ötödik és hatodik osztályban már csak államnyelven folyik a tanitás.

A községben körülbelül négyszáz iskolaköteles gyerek van. Furfangosan kicirkalmazott és kiméletlenül végrehajtott névvegyelemzéssel sikerült körülbelül negyven-ötven magyar gyereket kiválogatni és az ujonnan létesitett szerb tagozatba beterelni. Első intrádára ez ugyebár meglepően »*szép*« eredmény, mert csupa olyan gyerekről van szó, akik szülőikkel együtt eddig csak magyar nyelven imádták Istenüket.

A rostálás itt is a már ismert módszer szerint történt, amennyiben pl. a *Kovácsok, Bezdánok stb.* a neveket osztályozó községi nyelvtudósok megfelebbezhetetlen itélkezései alapján mind a Pribicsevics receptje szerint »visszaszlávositandók« kategóriájába kerültek. Különös etimológiájuk lehet ezeknek az uraknak, akiknek — ugylátszik — sejtelmük sincs arról a történelmileg és filológiailag igazolt tényről, hogy a magyar nyelvbe beszürődött szláv eredetü szavak jelentékeny hányada, a vezetéknevek egész tömegét is beleértve, még abban az időben váltak a magyar szókincs alkotórészeivé, mikor a magyarok a Volga és a Don mentén leereszkedve az oroszokkal érintkeztek, a többi része pedig a honfoglaláskor a csehekkel és a felvidéki tótsággal való hol háborus, hol békés érintkezés folytán, majd pedig az Árpádházi királyok korában a szerb-horvát néppel való dinasztikus, politikai és gazdasági kapcsolatok révén került kölcsönszó gyanánt a magyar nyelvbe.

Ugyanazt a folyamatot lehet megállapitani az idegen családok elmagyarosodásánál is, melyeknek igen nagy részénél az asszimilálódás évszázadokra vezethető vissza, amikor a magyar rendi uralom minden egyébre gondolt, csak éppen a nyelvi felszivódásra nem. Hogy ez mennyire távol állott a magyarságtól, kitünik már abból is, hogy egészen a 19-ik század elejéig nemcsak a tudomány, hanem az állam hivatalos nyelve is a latin volt.

Most pedig ezt a történelmi fejlődést akarják brevi manu visszacsinálni olyan magyarázatokkal és tendenciákkal, melyek semmiképpen sem illeszthetők be a szabadságszerető és demokratikus szerb nemzet kulturpolitikájába.

Bocsánat az alkalmatlankodásért, de mi, az emberi jog feltétlen tiszteli és az emberi szabadság tántoritathatatlan hivei, sehogysem tudunk megbarátkozni a névvegyelemzést szülő középkori felfogással. Évszázados véres küzdelmek árán sikerült végre a vallásszabadságot a cujus regio ejus religio brutális elvének megdöntésével intézményesen biztositani. Vajjon mikor fog a repülőgép és rádió ellenére is csak döcögve haladó kultura annyira kifinomulni és elmélyülni, hogy a nyers erőszak modernizált formáját kifejező »*cujus regio ejus natio*« nyelvi vonatkozásban is alkalmazott kormányzati elvét leküzdje? Lám, Szent István, aki az egynyelvü államban nem erőt, hanem ellenkezőleg: gyengeséget látott, a faji és nyelvi kisebbségek problémáját már kilencszáz évnek előtte a tiszta emberiesség szellemében oldotta meg, mikor lelkére kötötte fiának: »propterea jubeo te, fili mi, ut bona voluntate illos nutrias et honeste teneas, ut tecum libentius degant, quam alibi habiteni«: emélfogva parancsolom neked, fiam, hogy azokat jóindulattal gyámolitsd és tisztességesen bánj velük, hogy szivesebben maradjanak nálad, mintha máshol laknának.

Milyen messzire esnek a névvegyelemzés törtető lovagjai ettől a humánus és jogtisztelő felfogástól! Ha ez igy tovább megy a tanszabadság és a demokrácia nagyobb dicsőségére, akkor egy-két nemzedék után már csak a temetők sirkövei fogják hirdetni, hogy itt valaha magyarok is éltek.

II. A csonopljai magyar könyvtárak sorsa

A csonopljai magyaroknak nem is olyan régen gazdagon felszerelt népkönyvtáruk és gondosan összeválogatott külön ifjusági könyvtáruk volt. A két könyvtárt nem vitte el az árvíz, kénes eső sem pusztitotta el, csak az a csoda esett meg velük, hogy egy szép napon valami boszorkányság folytán felvándoroltak a községháza padlására. Ez mindenesetre »*emelkedést*« jelent a kulturnivóban, olyannyira, hogy most mindkét könyvtár elérhetetlen magasságban pihen por és pókhálók sürü leple alatt.

Vajjon mit árthatna az állam szilárd egységének és megbonthatatlan erejének, ha a közmüvelődés eszközeinek ezt a szabadalmazott »felmagasztalását« rövid, de határozott utasitással letörölnék a közigazgatási kisiklások fekete lapjáról?

III. A bezdáni magyar olvasókör

Bezdán magyarságának két olvasóköre van, illetve volt. Az egyik: a magyar olvasókör huszonkilenc éves multra tekinthet vissza. Tagjai nagyobbrészt a község kevésbbé módos lakóiból kerültek ki, akik azonban annyi anyagi áldozatot hoztak társadalmi egyesületük érdekében, hogy az évek során házat szereztek otthonául az ő olvasókörüknek. Amikor az uj viszonyokhoz mérten módositott alapszabályok miniszteri jóváhagyására került a sor, a jóváhagyást illetékes helyen megtagadták azzal a szinte hihetetlenül hangzó indokolással, hogy van Bezdánnak szerb csitaonicája, melybe a saját olvasókörüktől megfosztott magyarok belépnek, ha szükségét érzik a müvelődésnek. A bökkenője az egész tragikómikus históriának ott van, hogy a régi alapszabályok egyik pontja szerint az olvasókör vagyona felosztás vagy feloszlatás esetén a községi iskolának jut. A látszat tehát az, hogy itt egy magyar kulturális intézmény megszüntetésével kapcsolatban tulajdonképpen a vagyon kisajátitásáról van szó. Ha nem csalódom, ez szakasztott mása a szombori függetlenségi kör esetének.

Mirevalók az ilyen kisérletek, melyek a jogfosztáson felül még a vagyonelkobzás látszatát is keltik? Bezzeg a választások után a legilletékesebb tényezők is készséggel elismerték a magyarság lojalitását és ebből a szempontból egyszeriben az addig dédelgetett németség fölé emeltek bennünket. *Az elismerés azonban csak plátói jellegü volt,* mert a példa szerint a gyakorlat ugyancsak rácáfol a diadalmámorban tett hálálkodó nyilatkozatokra és ünnepélyes igérgetésekre. Minden ilyen kirivó jogsérelem az egész magyarságot sujtja és különösen most, amikor a magyar párt állandóan a szerbséggel való politikai együttmüködés és a testvéri megértés szükségességét hangoztatja, kétszeres sullyal esik a latba.

Miféle politika az, mely farkasbottal akar magának híveket toborozni és egy magyar község kivételes értékü lakosságát akarja kulturális javaiból kiforgatni? Vagy talán ez az ellenértéke annak a több, mint kilencszáz szavazatnak, melyet Bezdánban a legutóbbi választásokon a radikálispárt javára adtak le?

Kérő szóval fordulunk a döntésre hivatott tényezőkhöz, hogy a legrövidebb időn belül tegyék jóvá a derék bezdáni magyarokon esett sulyos sérelmet.

IV. A sztaramoravicai magyar—Radics-párt

Közfeltünést keltett, hogy a Radics-párt szombori gyülésén mintegy százötven sztaramoravicai magyar gazda és földmunkás vett részt. Zárt sorokban, horvát zászlók alatt vonultak fel és a népgyülés szónokainak, különösen pedig a vzérnek legtürelmesebb és legelszántabb hallgatói voltak. Nem hiszem, hogy sokat értettek a nekik idegen nyelven elmondott beszédekből, de az a tény, hogy fáradtságot-költséget nem kimélve a gyülésen megjelentek, már egymagában is köteteket beszél. Alighanem a község adminisztrációja körül lehet valami hiba, hogy Radics igéi, megtépázott tekintélye ellenére is, termékeny talajra találtak a sztaramoravicai magyarok között. Az elégületlenség, a megértést nem tanusitó hatóság elleni ellenszenv mindig a legjobb talaj a politikai ellenfél szervező munkája részére. Lám, a sokkal közelebb fekvő Bezdánból még hirmondónak sem jött be magyar gazda a nagy Radics-párti manifesztációra, mert ott a közigazgatást történetesen nem *a nép ellen* intézik. Ha talán furdalta is őket a kiváncsiság vagy titkos rokonszenv a horvát parasztpárt sokatigérő programmja iránt, ügyesbajos dolgaikkal törődő jegyzőjük kedvéért mégis otthon maradtak.

Vajjon megszivlelik-e ezt a beszédes tanulságot azok, akiknek gondjaira bizzák a falusi lakosság ezerszálu érdekeit, anyagi és erkölcsi boldogulását? Csak *a pártatlan, az igazságos és jóindulatu* közigazgatás képes rendet és közmegnyugvást teremteni és a tömegeket a szélsőséges irányzatok követésétől visszatartani.

A magyar párt ellenzi és helyteleniti a magyar tömegek egy részének Radicshoz való csatlakozását, mert ebben csak ujabb veszedelmek és hátrányok csiráját látja. *A mi legjobb meggyőződésünk szerint a helyes és célhoz vezető orientálódás nem Zagreb, hanem Beograd felé mutat.* A legelemibb politikai bölcsesség tehát azt diktálhatná a kormányzati tényezőknek, hogy kellő megértéssel és őszinte közeledéssel tegyék lehetővé nekünk a testvéri együttmüködést célzó politikának a nép széles tömegeiben való meggyökereztetését.

Mikor fogjuk már a józan belátás, az igazi jogegyenlőség és a szerb nép hagyományaiból folyó demokratikus politikának hajnalhasadását üdvözölhetni?

Abd el Krim átadta levelezését

Világbotrány lesz a levelek nyilvánosságra hozásából

Párisból jelentik: Abd el Krimet, akit mint ismeretes Tovdába vittk, a franciák ott tartják őrizetben, amig a spanyolokkal együtt nem döntöttek arról, hogy mi történjék a legyőzött rifkabil vezérrel. A Quotidien szerint a franciák felszólitották Abd el Krimet, hogy levelezését adja át, amibe ő bele is egyezett és leveleinek egy részét már átszolgáltatta a franciáknak. Az áttanulmányozott levelekből állitólag megállapitották, hogy

a rifkabilokat az olaszok biztatták az ellenállásra és egy olasz személy, mint az olasz kormány képviselője szerepel a levelekben.

A nacionalista sajtó a németeket gyanusitja és azt irja, hogy majdnem minden levél, amelyet Abd el Krimnél találtak, német kéztől red. Vannak azonban a levelek között *amerikaiak, angolok és olaszok irásai is,* sőt

francia állampolgároktól is találtak Abd el Krimnél levelet.

A levelek legnagyobb része olyanoktól származik, akik *üzletet akartak kötni a rifekkel,* a politikai tárgyu irások viszont legtöbbnyire kommunistáktól valók. A francia lapok követelik a levelezés nyilvánosságra hozását és azt irják, hogy a levelek ismertetéséből világbotrány származnék.

Meghalt Vázsonyi Vilmos

A volt magyar igazságügyminisztert Badenben hirtelen érte a halál — Szivszélhüdés ölte meg — Holttestét Budapestre szállitják és hétfőn temetik az Oktogonról — „A frankügy áldozata vagyok" — mondotta néhány nappal ezelőtt Vázsonyi

A magyar nemzetgyülés alelnöke kegyeletsértően parentálta el Vázsonyit

Budapestről jelentik: Szombat reggel nyolc órakor az a megdöbbentő hir érkezett Budapestre, hogy *Vázsonyi Vilmos dr. volt igazságügyminiszter, nemzetgyülési képviselő, a demokratapárt vezére a badeni Guttenbrunn-szanatóriumban szivszélhüdés következtében váratlanul meghalt.* A gyászhir percek alatt terjedt el Budapesten, általános megdöbbenést és osztatlan részvétet keltett.

A magyar politikai élet legérdekesebb egyénisége szállott sirba Vázsonyi Vilmossal.

A terézvárosi zsidó ügyvéd karrierje — ez a tipikusan magyar karrier — akkor vett először lendületet, amikor a magyar demokrácia szellemileg alaposan fölvétezve, nagyszerü elitcsapattal rohamozni kezdte a magyar feudalizmus fellegvárait. A harc élén Budapest, az évek alatt metropolissá nőtt nyugtalan város állott, mely elsőnek vette át a liberálizmus klasszikus frazeológiáját és tévedéseit. Vázsonyi együtt Bárczy Istvánnal a magyar főváros erőit sorakoztatta föl azok ellen, akik a reakció magyar eredményeit védelmezték a vármegyével és a retrograd választójoggal. Terézváros kispolgárai a zsidó ügyvédet hamarosan beküldték az országgyülésbe, hogy a magyar politika legelső fórumán is kezdje meg a harcot a demokratikus Magyarországért. A parlamentben mondotta el azokat a hires, szellemes, fulmináns, okos beszédeket, melyek karrierjét megalapozták és később besegitették a bársonyszékbe. A magyar munkásságnak akkor még nem voltak parlamenti képviselői; Vázsonyi vállalta értük is a küzdelmet, melynek egyetlen jelszava volt az általános választójog. Nagy és remek harcai voltak Tisza Istvánnal. A neve fogalom lett; kabarék zengték dicsőségét, Budapest szivére vette; kispolgár, diák, munkás, egyformán szőtte »a magyar demokrácia Grál-lovagja« feje köré. Az első eredményt, amit a nagy harc hozott, már csak későn érte meg Magyarország, a háboru alatt, amikor Tisza visszalépett és az Eszterházy-kormány vette kezébee az ország dolgát. Vázsonyiból miniszter lett — az első zsidó miniszter magyarországon. Ettől kezdve Vázsonyi lassan, de biztosan tette meg az utat visszafelé: az általános titkos választójog elsikkadt a kezén és a népszerüsége alaposan szétfoszlott. A munkásság és a demokrácia radikális hivei csalódtak benne — ámbár a terézvárosi ügyvéd most is hü maradt önmagához, csupán a szavakkal játszott még brilliánsabban és vakmerőbben. Mikor a háboru végén a népszenvedély kopogott az ajtókon, a demokrácia Grál-lovagjából már szenvedélyes rendcsináló lett, aki a legféktelenebb módon harcolt volt fegyvertársa, Károlyi Mihály ellen.

Vázsonyi Vilmosból az októberi forradalom emigráns csinált. Terézváros hires követe elhagyta Magyarországot, miközben fölvette a legitimizmus hitvallását. Külföldről a kommün után azonnal nem tért vissza: a kurzus első véres hónapjait Svájcból és Ausztriából figyelte. Csak később utazott vissza Budapestre, akkor, amikor a reakció már teljesen a nyeregbe került. A magyar, históriának ez a fejezete — akarva nemakarva — ujból a demokrácia első tüzvonalába rendelte Vázsonyit. Évekig állt az élén annak a sziszifuszi harcnak, mely a kurzust igyekezett likvidálni. Harcos egyénisége és szónoki klasszisa ujból fényt kapott egy időre. A legitimizmus, amivel frigyre lépett, neki köszönheti, hogy szimpátiákat hóditott, hogy erőt gyüjtsön. Az utolsó nagy szerepét a frankhamisitás körüli politikai harcban játszotta el: ő volt, aki a legbátrabban állta azt a magyar felfogást, hogy pénzhamisitással nem lehet sem boldogulni, sem — boldogitani.

Vázsonyi Vilmos életrajzi adatai a következőkben foglalhatók össze: 1868 március 2-ikán született Sümegen. A jogot Budapesten végezte. Mint egyetemi hallgató az ifjuság vezére volt az 1884. évi véderőmozgalomban. Ekkor olyan szónoki sikerei voltak, hogy *Rákosi* Jenő »*Weiszfeld Vilmos*« cimen (ez volt Vázsonyi családi neve eredetileg) vezércikket irt róla a *Pesti Hirlap*-ban. Csakhamar vezércikkirója lett Vázsonyi több budapesti lapnak és élénk tevékenységet fejtett ki a jogi szakirodalomban is. 1894-ben beválasztották a budapesti törvényhatóságba és a közgyülésnek egészen a forradalomig egyik vezető tagja volt. Nevéhez füződik Budapest hatalmas fellendülése, amelynek elismeréséül *1917-ben Budapest diszpolgárává választották.* Mint ügyvéd főképen büntetőügyekkel foglalkozott és különösen politikai perekben voltak hires sikerei, igy a *Polónyi—Lengyel* sajtópörben és *Lukács* László pörében, amelyben védőbeszédével megbuktatta Lukács László.

Először 1901-ben választották meg a budapesti Terézvárosban képviselővé. Hamarosan megszervezte a demokratapártot. A koalíciós kormánnyal a választójogi kérdés miatt ellentétbe került. A háboru kitörése után alig vett részt a parlamenti vitákban, csak 1917-ben kezdett ujból szerepelni, amikor a katonák választójogáról volt szó. *Tisza* István gróf lemondása után gróf *Eszterházy* Móric kormányában *igazságügyminiszter lett,* az ezt követő *Wekerle*-kormányban választójogi, majd ujra igazságügyminiszter volt. Ebben a minőségben erős kézzel igyekezett a bolsevizmus már mutatkozó első erőfeszitéseit letörni. Mint miniszter ellenezte a breszt-litovszki béke megkötését, mert az volt az álláspontja, hogy a bolsevikiekkel nem szabad szóba állni. Lemondása után a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki és *Vázsonyi volt az egyetlen zsidó, aki egy személyben miniszter és valóságos belső titkos tanácsos volt,* nemcsak Magyarországon, hanem a volt monarchiában.

Az októberi forradalom kitörése után külföldre ment, ahol egész a bolsevizmus bukásáig tartózkodott és gróf *Bethlen* István hivására tért vissza Magyarországra. Ujjászervezte a demokrata-pártot, amely »nemzeti demokrata polgári párt« nevet vette fel és tagja vol mindkét nemzetgyülésnek, ahol *a demokratikus ellenzék egyik legjelentősebb vezére volt.* Legutóbb a franküggyel kapcsolatban volt fontos szerepe, ő szerkesztette meg a frankbizottság kisebbségi véleményét, amely kiváló jogászi munka volt. A franküggyel kapcsolatos magatartása miatt fajvédő részről merényletet kiséreltek meg ellene és *váratlan halálát ezekkel a legutóbbi izgalmakkal magyarázzák.*

Utolsó napjai és halála

Vázsonyi Vilmos utolsó napjairól és haláláról a következő badeni jelentések számolnak be:

A badeni *Guttenbrunn*-szanatórium, a melyben Vázsonyi meghalt, ódon épület egy hatalmas park közepében. Az első emelet négyes számu szobájában fehér lepellel takarva fekszik ágyán Vázsonyi. A lepelen virágok, amelyeket az ápoló apácák hoztak bucsuzóul. Vázsonyi szobája tágas erkélyes szoba, amely a parkra néz és a folyosóra nincs is ajtaja, hanem csak a szomszédos szobába vezet egy ajtó. Ebben a szobában *állandóan egy-egy jóbarátja, vagy bizalmas hive lakott Vázsonyinak,* akik egymást váltva vigyáztak Vázsonyi Vilmosra és kisérték el minden utjára.

Pénteken este tiz órakor érkezett Badenbe Vázsonyi meglátogatására Budapestről régi barátja, dr. *Csergő* Hugó, aki ujságokat és leveleket hozott Vázsonyinak. *Éjfél utánig kedélyesen elbeszélgettek Vázsonyi szobájában és ekkor Vázsonyi pihenni tért.* A továbbiakat dr. *Csergő* Hugó a következőkben mondja el:

— *Péntek este még jókedvü és beszédes volt Vázsonyi.* Az utóbbi napokban általában jól érezte magát és péntek délelőtt egy autósétán volt az erdőben, ahol virágokat szedett. Este jóizüen megvacsorázott, elszivta szivarját, majd kilenc óra tájban visszavonult szobájába. Én tiz órakor érkeztem meg és szobájában kerestem fel. Már ágyban feküdt, de *nagyon vidám volt és kedélyesen beszélgetett el velem,* egészen éjfélig. Reggel a szobája mellett lakó *Bálint* Benő budapesti részvénytársasági igazgató köhécselni hallotta Vázsonyit, azonban nem akarta zavarni, annál is inkább, mert gyakrabban voltak kisebb köhögési rohamai és ezért Bálint anélkül, hogy benyitott volna hozzá, lement a fürdőbe. Negyednyolckor ápolónője bevitte reggelijét és megdöbbenéssel látta, hogy *Vázsonyi mereven fekszik keresztben az ágyon.* A teste még meleg volt. A szanatórium orvosai mesterséges légzéssel próbálkoztak, azonban már késő volt, mert *már beállt a halál.* Az orvosok a halál okozójául *szivbénulást* állapitottak meg. Fájdalom nélkül halt meg valószinüleg álmában. Én telefonon azonnal értesitettem családját és barátait, valamint a badeni zsidó hitközséget és szentegyletet. A szanatóriumban azonnal megjelent a badeni zsidó hitközség elnöke és a szentegylet vezetői, majd a délelőtt folyamán *a badeni zsidó hitközség épületének dísztermében ravatalozták fel Vázsonyit* és onnan szállitják temetőt a vasutra. A délelőtt folyamán *Bécsből több küldöttség érkezett Badenbe,* hogy leróják kegyeletüket Vázsonyi ravatala előtt.

Vázsonyi Vilmos dr. április elején ment szanatóriumba, hogy szivneurozis és gyomorbántalmát kezeltesse. Halálsejtelem távol volt töle, derüsen gondolt a jövőre és gyógykezeltetése óta többször hangoztatta, hogy állapota javult és két hét mulva hazamegy Budapestre. Családjához és barátaihoz intézett utolsó leveleiből kicsendül, hogy *csalódott és rájött arra, hogy a közért nem szabad mindent feláldozni.* Badeni kezelőorvosainak gyakran mondotta a következőket:

— *Én a franküg, a politika áldozata vagyok.*

Előkészületek a temetésre

Az első hirt Vázsonyi haláláról *Bródy* Ernő dr. kapta, aki értesitette a gyászhirről Vázsonyi feleségét és fiát. Vázsonyiék Bulyovszky-uccai lakását már a kora délelőtti órákban ellepték a tisztelők és barátok, hozzátartozók és a demokrata párt vezetői. Vázsonyi özvegye emberfeletti erővel viseli el a sulyos csapást, nem engedi meg, hogy barátai irják meg a gyászjelentést, mert — mint elmondja — kölcsönösen megigérték egymásnak, hogy aki tovább életben marad, az irja meg sajátkezüleg a másik gyászjelentését.

— *Mindenkit szeretett* — mondja zokogva Vázsonyiné — *csak a becstelenséget vetette meg. A politika áldozata lett.*

Fél tizenkettőkor megjelent Vázsonyiék lakásán *Ripka* Ferenc budapesti főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármesterek s kifejezték az özvegynek Budapest város részvétét és közölték, hogy Budapest diszsirhelyet bocsát rendelkezésre Vázsonyi eltemetésére.

Vázsonyiné és Vázsonyi Vilmos egyetlen fia, dr. *Vázsonyi* János *Bródy* Ernő és *Fábián* Béla kiséretében délben Badenbe utaztak, hogy magukkal hozzák Budapestre Vázsonyi holttestét. A temetés időpontját csak a holttest megérkezése után fogják megállapitani. A demokrata párt Erzsébet-köruti helyiségében fogják Vázsonyit felravatalozni és az impozáns *temetés minden valószinüség szerint hétfőn délután lesz az Oktogonról.*

Vázsonyi emléke a magyar nemzetgyülésen

A parlamentre kitüzték a gyászlobogót és Vázsonyi halálának hire pártkülönbség nélkül nagy megdöbbenést keltett a politikusok és képviselők bözött. A nemzetgyülés szombati ülésén a napirend letárgyalása után Zsitvay Tibor alelnök parentálta el Vázsonyit a következő szavakkal:

— Annak elismerésében, hogy Vázsonyi kiváló tehetség volt, nincs a ház tagjai közt véleményeltérés. Senki sincs, aki ne adózott volna tisztelettel puritán jellemének és önös szándékokat nem ismerő küzdelmeinek, amelyekkel a közéleti harcba egész szivét belevitte. A történelmi Magyarország gondolatának és hivatásának nemzetfentartó jelentősége tekintetében vallott felfogása benn a parlamentben s ezen kivül sokban elterhetett a nemzet nagy többségének meggyőződésétől, mindezeket az ellentéteket azonban már életében is expiálta.

A baloldalon ülő képviselők fejcsóválva és halk megjegyzésekkel kisérve hallgatják a nemzetgyülés alelnökének különös kegyeletét, aki igy folytatja beszédét:

— Már életében is expiálta azzal, hogy a bolsevizmus felforgató törekvéseivel a legélesebben helyezkedett szembe. Közpályájának zenitjére az igazságügyminiszteri székbe széleskörü jogászi tudásával kihivott tekintélye emelte olyan társadalmi rétegből, amely az ő személyével jutott először közéletünknek ilyen magas polcon érvényesülésre.

Javasolja ezután, hogy a nemzetgyülés jegyzőkönyvben örökitse meg Vázsonyi Vilmos emlékét, fejezze ki részvétét Vázsonyi családjának és helyezzen koszorut ravatalára, amit a Ház egyhangulag elfogad. Majd felhatalmazzák az elnökséget, hogy Vázsonyi helyére a sorrendben utána következő báró Szterényi Józsefet hivják a nemzetgyülésbe, akit annak idején ugyancsak demokrata programmal választottak meg.

A képviselők, akik állva hallgatták végig az elnök enunciációját, annak befejezése után birálják az elnöki nekrológ hangját és Pakots József izgalomtól remegő hangon kiáltja:

— *Még utoljára is belerugnak! A politikai elfogultság meg az elnöki enunciációban is benne van!*

Nagy Vince még megtoldja *Pakots* közbeszólását a következőkkel:

— *Példátlan halottgyalázás!*

A nemzetgyülés ezután az interpellációk tárgyalására tért át.

ISMET MINDENÜTT KAPHATÓ

Képviselet és lerakat:
BÖHM ÁRMIN NOVISAD

HAPROL HAPRA

Az öngyilkos beugrott a vizbe, aztán meggondolta magá:

A palicsi tó még el se kezdte a nyári szezont, de már megvan az első nyári szenzációja: egy szerelmi öngyilkosság. Nem a tó volt szerelmes és nem is a tóba szerettek bele, a tó csupán az életből kivezető ut szerepét játszotta, akár a veronál, vagy a kénes gyufa, amit a kis cseléd fogyasztott el májusi bubánatában.

R. Ilonka egy szuboticai uricsaládnál volt alkalmazva, mint nevelőnő. A csinos, fiatal leány nemrégen megösmerkedett egy joghallgatóval, aki csakhamar állandó lovagjául csapott fel és mindenüvé elkisérte a szép nevelőnőt. A parkbeli sétáknál angyali türelemmel viselte el a rajkók szekaturáit és órákhosszat várt a randevukon, ha a »nacsága« nem engedte ki az uccára a szerelmes leányzót. Eszményi párocska voltak, ezt minden rosszmájuság nélkül le kell konstatálni. Ám kolléganői, akik irigyelték Ilonkától a jóképü jogászt, nem igy gondoltak és rövidesen megindult a pletyka-offenziva a boldog pályatársnő ellen.

— *Viszonya van!* — suttogták a háta mögött halkan, de ugy, hogy az érdekelt fél is meghallja.

Már az egész nevelőnői kórus tudta, hogy Ilonka és a jogász tiltott gyümölcsöt élveznek, csak a szerelmespár nem tudott még a dologról semmit, tekintve, hogy az ügyben ők voltak az érdekelt felek s aránylag a legártatlanabbak. Ez mindig igy szokott lenni. Szegény kislányt nagyon elkeseritették ezek a mende-mondák és bánatában arra az elhatározásra jutott, hogy az ő tragikus gordiusi csomója számára nincs más megoldás, csak a halál.

Szombaton délután három dinárt kért az asszonyától, érzelmes bucsut vett a kisgyermekektől és felült a palicsi villamosra. A tóparton egy magános csolnak szomorkodott. A nevelőnő beleült és beevezett a tó közepére. Ugyanekkor egy halász, a csónak tulajdonosa, fellármázta a partot az ellopott csónakja után és egy segélycsónakon a csónak, illetve a leányzó nyomába iramodott. Ilonka épp akkor mondta el utolsó miatyánkját és *belevetette magát a vizbe. A viz hideg volt. A nevelőnő segitségért kiáltozott* és a halász, aki épp jókor ért a közelébe, *kimentette a fuldokló öngyilkosjelöltet.*

Csuromvizesen, bőrigázva indult hazafelé és már ujabb öngyilkossági terveket forgatott a fejében, ha arra gondolt, mivel fogja megmagyarázni ezt a sok vizet, *amikor hirtelen megeredt az eső.* Pár perc alatt olyan zápor keletkezett, hogy az összes járókelők bőrig áztak és *mire a vihar elállt, egyáltalán nem lehetett különbséget tenni a kirándulók és az öngyilkos nevelőnő zilált, viztől csepegő öltözete között.*

Az öngyilkossági kisérletről igy csak a közeli ösmerősök értesültek a legnagyobb titokban és a szomszédasszonyok eskü alatt igérték meg, hogy nem mondják el senkinek a dolgot. Magától értetődik tehát, hogy estére már az egész városban beszéltek az esetről. A szerelmes jogász kétségbeesésében kijelentette, hogy ha Szive Csillaga öngyilkos merészel lenni, *ő is megöli magát.* Igy most kölcsönösen biztositva van az életük, mert a hölgyike a jogászt félti, a jogász a hölgyikét félti, tehát nem kell attól tartani, hogy bármelyik is sajátkezüleg vet véget az életének. Bátran felveheti őket tagjai sorába akármelyik temetkezési társulat. Ezek nem fognak egyhamar meghalni.

Mizéria és utlevél

Ők ikertestvérek. Egy burokban születtek. A mizéria az mindig megvan, az utlevél ritkábban. Nemrégen még adóbizonylat kellett az utlevélhez, most, amikor mi szuboticaiak megszabadultunk az adóbizonylattól, nincs utlevélkönyvecske. A szuboticai utlevélhivatal két hét óta sürgeti az állami nyomdát a piros könyvecskékért, de csak kétszáz darab érkezett, amelyet szinte órák alatt kapkodtak el a szuboticaiak. Nincs az az érdekes regény, amelynek ilyen nagy keletje lenne, *mint* ennek a piros könyvnek, amelyhez olyan nehezen lehet hozzájutni. A szuboticai utlevélhivatalban a legelőzékenyebben és a leggyorsabban intéznek el minden kérést, de csodát ők sem tehetnek, nincs könyvecske, tessék várni az utazással! Ilyenkor látszik meg, hogy mennyi könyvbarát van Szubóticán... Amig ezek a piros könyvekre várnak, talán vásárolhatnának más könyveket. Én fekete könyvet ajánlok. Például a Fekete Majális-t.

(—.)

Nem engedélyezték a Világ megjelenését

Bethlen miniszterelnök nem adott felhatalmazást helyettesének a betiltás visszavonására

Budapestről jelentik: Szombat délben megjelent a parlament épületében *Rákosi* Jenő, *Márkus* Miksa és *Lenkey* Gusztáv, akik felkeresték *Vass* József miniszterelnök-helyettest. Rákosiék a Világ betiltásának megszüntetése érdekében interveniáltak és a küldöttség nevében *Rákosi* Jenő kérte a helyettes miniszterelnököt, hogy azonnal helyezzék hatályon kivül a betiltó végzést. A megjelentek legnagyobb meglepetésére *Vass József kijelentette, hogy a miniszterelnöktől csak a küldöttség fogadására kapott felhatalmazást és Bethlen magának tartotta fenn a döntést arról, hogy a lap megjelenését engedélyezze.*

Rákosi Jenő ekkor utalt arra, hogy a két-három heti késedelmeskedés, amennyi idő eltelik Bethlennek Genfből való hazaérkezéséig, a vállalatra és a Világ alkalmazottaira katasztrófális hatásu lehet. *Vass* József erre megigérte, hogy táviratilag közölni fogja Bethlennel a küldöttség által felsorakoztatott érveket.

Rákosiék még a parlament épületében *táviratot adtak fel Bethlen miniszterelnöknek* és a táviratban a sulyos következményekre való hivatkozással azonnali intézkedést kértek.

Bethlen miniszterelnök ténykedése az ellenzék között nagy izgatottságot keltett és a miniszterelnök magatartását élesen elitélik.

Portugália hadserege a kormány távozását követeli

Hivatalos jelentés szerint a kormány már legyőzte a zendülő katonaságot

Londonból jelentik: A portugál katonai forradalomról csak szórványosan érkeznek hirek Lisszabonból. A legtöbb jelentés szükszavu hivatalos *távirat, amelyekből nem lehet tiszta* képet alkotni. Valószinünek látszik, hogy a két zendülő hadtest nem a köztársasági államforma ellen lázadt föl, hanem csak a kormány távozását követeli. *Casecades* tábornok, a zendülők vezére táviratilag felszólitotta a köztársasági elnököt, hogy a kormányt bocsássa el és a pártokon felül álló politikusokból alakitson kabinetet. A köztársasági elnök tanácskozásra hivta össze a miniszterelnököt és a parlament elnökét.

A külügyminisztérium a külföldi képviseletek utján hivatalos jelentést közöl, amely szerint a kormány erős kézzel rendet teremt és minden eszközt felhasznál a lázadás letörésére. *Bragába nagy fegyveres erő indult a* zendülők ellen és a kormánycsapatokat repülőgépek és egyéb müszaki erők támogatják.

A legutóbbi hirek szerint a lázadás csak Bragában általános.

Kerülő uton érkezett jelentés ezzel szemben azt közli, hogy a felkelés Lisszabonra is kiterjed és a kormány a fővárosban számos letartóztatást eszközölt. A felkelők Lisszabon körül elvágták a telefonvezetéket és igy a kormány nem adhat ki rendeleteket a vidéki hatóságoknak.

Nem lesz nyári szünet a noviszadi törvényszéken

Egy tanács permanenciában marad

A biróságok szervezetéről szóló törvény szerint *nyári szünet* csak a felsőbb biróságoknál tartható és igy a törvényszékeknél egész nyáron át — bár erősen megfogyatkozott birói létszámmal — kellene az igazságszolgáltatásnak müködni.

Noviszadi jelentés szerint Dr. *Belajdzsics* Vladimir törvényszéki elnök, tekintettel arra, hogy a noviszadi kerületi törvényszéknél ezidőszerint három birói állás nincs betöltve, egy biró betegszabadságon van, a tavalyi rendszer helyett, amikor a biróság tagjai julius elsejétől szeptember 22-ig, két hathetes turnusban voltak szabadságon és igy tulajdonképen három teljes hónapig volt részleges nyári szünet, ezidén azt a megoldást választotta, amelyet az ügyvédi kar is kérelmezett, hogy a törvényszék csak *hat hétig* tart részleges nyári szünetet, amely alatt egy szüneti tanács intézi az összes sürgős ügyeket.

Eszerint julius elsején dr. *Petkovics* Todor, *Glumac* Bogdán, *Marics* Branislav és *Párvány* Károly birák kivételével, maga a törvényszéki elnök és az összes birák szabadságra mennek, ahonnan augusztus 12-én térnek vissza. Azalatt a Noviszadon maradt négy biróból *büntető és polgári tanács alakul.* A büntetőtanács az összes soron levő büntető ügyeket fogja intézni és igy a büntetőügyekben nem lesz megszakitás, mig a polgári tanács csak a legsürgősebb polgári pereket, váltóóvásokat, fizetési meghagyásokat és végrehajtási ügyeket fogja intézni.

Dr. *Petkovics* Todor törvényszéki biró fogja dr. *Belajdzsics* Vladimir törvényszéki elnököt, *Glumac* Bogdán biró *Skrebljin* Ivan vizsgálóbirót helyettesiteni.

Dr. Novák Tomiszláv, akit a napokban neveztek ki Noviszadra törvényszéki birónak, a büntetőtanácsban nyer beosztást és a Gomirac-tanácsban fog Obradovics Dusánnal szavazóbiróként müködni. Dr. *Petrovics* törvényszéki birót a beográdi kerületi törvényszékhez helyezték át és *Farkas* Ferenc törvényszéki biró Bélacrkvára kérte az áthelyezését. Információnk szerint a biróvizsgát tett *Jekics* Nikola törvényszéki jegyzőt a legközelebbi napokban birói minőségben a noviszadi törvényszékhez nevezik ki és a közeli napokban el is foglalja hivatalát.

Ötven család az uccán

Kilakoltatták a becskereki nyomortanyát

Becskerekről jelentik: A becskereki rendőrség szombaton megkezdte azoknak a bolgár menekülteknek, orosz emigránsoknak kilakoltatását, akik *a vármegye Hajduk-Veljkova-uccai házában laknak.*

A kétemeletes épületet, amelyet a vármegye még a háboru előtt kezdett épittetni, annak idején nem fejezték be teliesen: *hiányzik róla tető, nincs benne lépcső, az ablakoknak is hire-hamva.* A nagy lakásnyomoruság miatt ebbe a félig kész épületbe évek folyamán a hatóság engedélye nélkül körülbelül ötven család költözött be, nagyrészt bolgár és orosz menekültek, akik valahogy lakhatóvá tették a csupasz épületet. Az emeleten lakók létrákon közlekednek, az ablakokat deszkával és zsákokkal fedték be és a szobákban kályhákat helyeztek el. A hatóságok kénytelen-kelletlen elfürték a nyomoruság invázióját és az ötven család általában nyugodtan élt a szükséglakásokban.

Az épületet a vármegye időközben a szülészeti klinika céljaira eladta a közegészségügyi miniztériumnak, később azonban elhatározta, hogy visszavásárolja és az épitkezést befejezi. Minthogy a vármegye a közeli napokban meg akarja kezdeni az épület további épitését, felkérte a becskereki rendőrséget, hogy az emigránsokat lakoltassa ki.

A rendőség szombaton kezdte meg az épület kiürítését. Egyelőre nem tudni, a szerencsétlen emigránsokat hol fogják elhelyezni.

Kommunisták után nyomoz a becskereki rendőrség

Munkások, akiket letartóztatnak, szabadonbocsátanak, megint letartóztatnak, ujra szabadonbocsátanak

Becskerekről jelentik: Az ügyészség rendeletére nagyszabásu kommunistamozgalom ügyében nyomoz a becskereki rendőrség.

A mozgalomról a hatóságok ugy szereztek tudomást, hogy május 19-én elfogtak egy Beringer József nevü munkást, aki utlevél nélkül lépte át a magyar határt. A rendőrségen Beringer azt vallotta, hogy tudomása van bizonyos kommunista mozgalomról és adatokat is szolgáltatott a kommunista párt 1923. évi müködéséről. Vallomása alapján a rendőrség házkutatást tartott a becskereki munkásotthonban és számos becsérek munkásnál, akik közül *Rep* Józsefet, *Bogner* Jánost, *Bischof* Nikolát, *Makszimovics* Franjot, *Mihajlovics* Andrást, *Granics* Brankót, *Hermál* Józsefet, *Gerő* Istvánt, *Kormányos* Sándort, *Gyurics* Mihajlót, *Lapuh* Antalt, *Vas* Bélát és *Mizer* Lipótot letartóztatták és átkisérték az ügyészségre. A áhzkutatások során több könyvet és iratot foglaltak le, ezek közül azonban csupán a Bogner lakásán talált irat kompromittáló. Bogner kihallgatása során azt vallotta, hogy az iratot, mely a kommunista propaganda elveit tartalmazza, ismeretlen személytől postán kapta anélkül, hog ykérte volna és azt senkinek nem továbbitotta.

A vizsgálóbiró a letartóztatott munkásokat Rep, Bogner és Beringer kivételével szabadlábra helyezte. Rep, Bogner és Beringer szabadlábrahelyezését később a vádtanács maga rendelte el, megállapitván, hogy semmi komoly adat nem merült föl ellenük. Az ügyészség csütörtökön uj adatok alapján ujból elrendelte Rep, Makszimovics és Bogner letartóztatását, a vizsgálóbiró azonban szombaton ujból szabadlábra helyezte a munkásokat. A szabadlábrahelyezés ellen az ügyész felebbezést jelentett be a vádtanácshoz.

Osztály elleni izgatással

vádolják a becskereki független szakszervezetek titkárát

A szakszervezeti titkár vörös plakátjai

Velikibecskerekről jelentik: A becskereki államügyészség három hónapig tartó nyomozás után elkészitette a vádiratot Szimics Damján becskereki épitőmunkás ellen. *Szimics* Damján, a becskereki *független munkáspártszervezetek* szövetségének titkára, 1926 február hó 28-ára gyülésre hivta össze a becskereki malom-, pék-, cukor-, sör- és husipari munkásokat, hogy megalakitsák szakszervezetüket, ezenkivül március 7-ére a becskereki munkásotthon helyiségében gyülést hivott össze, hogy a munkásságot tiltakozó állásfoglalásra birja *a szociálpolitikai minisztérium* tervbevett megszüntetése ellen.

A gyülésekre vörösszinü plakátokon hivták meg a munkásságot és a falragaszokat *Szimics Damján* szakszervezeti titkár fogalmazta, ő küldte a nyomdába és gondoskodott azok kiragasztásáról. Az államügyészség a plakátok szövegében *osztályellenes izgatást látott* és emiatt *Szimics* Damján ellen az eljárást megindította.

A nyomozás most fejeződött be és a becskereki államügyészség elkészitette a vádiratot, amelyben Szimicset kétrendbeli sajtó utján elkövetett osztályellenes izgatással vádolja. Az ügyészség a plakátok szövegéből a következő mondatokat inkriminálja:

»*Világ proletárjai egyesüljetek!* A kapitalisták látták a ti szakszervezeteiteket és tervszerü támadásba mentek át, hogy megrontsák a munkásság életét. A mi munkaadóink a kis- és nagykapitalisták kihasználják a szakszervezetek gyengeségét, életfeltételeiket megrontják: leszállitják a munkabéreket és megnehezitik a munkafeltételeket. Az élelmezési munkások szakszervezete ezért a kérlelhetetlen osztályharc alapján áll és a munkások érdekeit minden eszközzel védeni fogja. Éljen a kérlelhetetlen *osztályharc*«.

A szociálpolitikai minisztérium megszüntetése elleni tiltakozógyülés plakátján *a következő mondatokat* inkriminálta az államügyész: A kapitalista osztály nagy terheket rakott gyenge vállainkra, ugymint rengeteg adót és egyebeket. Nektek, munkások, tiltakoznotok kell azon igazságtalanságok ellen, amelyeket a kapitalista osztály veletek elkövetett. Egyetlen minisztérium van, a mely annyira amennyire óvja a munkásság érdekeit, a szociálpolitikai minisztérium és most a kapitalista osztály ezt is el akarja venni tőletek a kormány segitségével.

Szimics Damján bünperében a becskereki törvényszéken rövidesen megtartják a főtárgyalást.

Akikre a szerencse ránevetett

Szentán nyerték meg a négyszázezer dináros főnyereményt

Szentáról jelentik: Az állami osztálysorsjáték most folyó utolsó huzásán kihuzták már a négyszázezer dináros főnyereményt. A *115.613* számu sorsjegy, amelyet a szuboticai *Lepedat és Jovanovics* főelárusitócég adott el négy negyedben, ütötte meg ezt az összeget. Az egyik negyed boldog tulajdonosa *Fleischmann* Márton szentai talmudista, aki most értesült szerencséjéről. A másik három nyertes közül ketten szentaiak, de ezek még nem jelentkeztek.

Fleischmann szüleinek kis füszerkereskedésük van Szentán és a tekintélyes számu család valamnyi tagja ebből a kis boltocskából él. A család férfitagjai már mind megnősültek, csak a huszonnégyéves Márton nem akart kötélnek állani és amikor egyizben sokáig panaszkodott neki az apja, hogy nélkülöznek és unszolta, hogy csináljon egy jó partit, a fiu igy fakadt ki:

— *Jó, hát majd szerzek én neked pénzt!*

Elment még aznap a zsidó templom udvarába, ahol *Schik* Éliástól vásárolt egy sorsjegyet.

Amikor tudomására adták, hogy a negyed sorsjeggyel százezer dinárt nyert, cseppet sem volt meglepve és igy szólt a köréje sereglő familiához:

— *Na halljátok, ez csak természetes, hiszen azért vettem a sorsjegyet, hogy nyerjek!*

A szerencsés Fleischmann-fiu buzgó talmudista, állandóan a szentkönyveket bujja és rendkivül szárkózott életet él. *Soha életében még nem kártyázott, nem lumpolt, moziba nem volt és nőkkel nem érintkezett.* Ezt az utóbbit tiltja a talmud. A mozit megengedné, de Fleischmann Mártont nem szórakoztatják a világi élvezetek.

Kijelentette, hogy ötvenezer dinárt az apjának ad át, hogy felfenditse a füszeresboltot, mig *a másik ötvenezer dináron szentkönyveket vásárol.* Az apja kinosan pedáns ember, pénteken felhivta telefonon a szuboticai sorsjegyelárusitó irodát és miután bemondta a sorsjegy számát, *héberül, magyarul, németül és szerbül kérdezte meg, hogy csakugyan ők nyerték-e a százezer dinárt?*

A szerencsés sorsjegyből egy negyed rész *Duin* Zsirkó nevü petrovoszelói tamburás birtokában van, *aki a ritka hir örömére három nap és három éjjel mulatott a falu kocsmájában* és kijelentette, hogy ha keze közé kapja az összeget olyan »murit« csap, hogy arról beszél az egész vármegye.

A petrovoszelói kocsmárosok is örülnek Duin Zsirkó szerencséjének, amiután hogy a héber szentkönyvárusok is ragyogó üzletekre számitanak Szentán, a hol előreláthatólag nagy lesz a sorsjegyláz . . .

Az arany halottja

A meggyilkolt kragujeváci milliomos házában öt és fél millió dinár készpénzt találtak

Beogradból jelentik: A kragujeváci családi dráma áldozatai közül *Ilics* Dragan, aki a nyilt uccán *öt revolverlövéssel meggyilkolta apját, azután főbelőtte magát*, a kórházban haldoklik. A lövöldözésben sulyosan megsebesült Milivojevics erdész is utolsó perceit éli.

A meggyilkolt Ilics Sztevánt tegnap eltemették. Az árvaszék felnapig tartó leltározást folytatott az elhunyt házában. Az öreg milliomos, aki évtizedek óta zsugori uzsorás hirében állt, a várakozást felülmuló vagyont hagyott maga után. Kragujevácon mindenki tudta, hogy Ilics Sztevánnak birtokai, házai és üzlete több mint hatmillió dinár értéket képviselnek és hogy bankbetétekben is van vagyona. A fukar ember azonban, aki azért végezte életét ilyen szörnyü módon, mert beteg fiának nem akart pénzt adni gyógykezeltetésére, mint halála után kiderült, nagyösszegü készpénzt rejtegetett a házában. A leltározás alkalmával *szalmazsákokban padlásgerendák közt, a gondosan őrzött vaskasszában és a pincében elásva öt és félmillió dinár értékü arany- és ezüstpénzt, valamint váltókat és értékpapirokat találtak.*

A vagyont zárlat alá vették s az elhunyt három leányának és özvegyének adják ki.

Alakok

Végrehajtó

(Délelőtt fél tiz. Hökkent mosollyal nyit be a szobalány, hogy itt a végrehajtó, foglalni akar régi, hires adóhátralékom miatt. Hisz ez nagyszerü. Boldogan ugrom fel iróasztalomtól. Bejött az én uccámba. Kisietek a verandára. Ketten állnak ott, mint párbajsegédek, kiket maga az állam küldött hozzám: a végrehajtó, rokonszenves fiatalember, puha ingben, lepke nyakkendővel, barna aktatáskával, mögötte egy kopasz szolga, egyenruhában, eléggé komoran, sokkal hivatalosabban. Amikor megpillantják derütől sugárzó arcomat, nem tudják mire vélni jókedvemet, mert egyébhez vannak hozzászokva. Karon ragadtam a végrehajtót, betessékelem, alig találom a helyét. Fölajánlom valamennyi ingóságomat. Miután lefoglalta a zongorámat, igy szólok hozzá.)

— Most pedig engedje meg, hogy én is lefoglaljam.

— Mit?

— Önt. Csak néhány percre.

— (Zavartan) Engem?

— Igen, igen. Szeretnék kissé elbeszélgetni a mesterségéről. Hogy lett például végrehajtó?

— Ö. *(Szabódik.)* Bizony erre nem gondoltam. Benn ültem az adóhivatalban, itt az első kerületben, az irodában. Künn járni, a szabad levegőn mégis jobb.

— Ugye vidéki?

— Vasmegyei. *(Szép beszédjén nyomban érezni. Karakán koponya ül széles vállain.)*

— Az apja?

— Földmives. Hat elemit végzett. Én csak ötöt. Háboru előtt fölküldött az apám, hogy tanuljak. Háromszázhatvan koronát tett zsebembe, egy kovertába. Pest mindgyárt nagyon tetszett nekem. Az emberek itt udvariasak voltak. Nem mint a falun. A pályaudvaron körülvettek, az egyik táskámat vitte, a másik átkarolt, fölsegitett a villamosra. De mikor a kalauz a jegy árát kérte, seholse találtam a pénzem. Kilopták a zsebemből.

— Ön pedig megesküdött, hogy kifosztja ezeket a cudar pestieket, akik kifosztották.

— Dehogy. *(Kézzel-lábbal tiltakozik)*

— De igen. Szemet-szemért, fogatfogért. A háromszázhatvan koronáért lefoglalja az összes zongorákat.

— Nem olyan egyszerüen ment az kérem. Nemsokára kitört a háboru, végig verekedtem, Belgiumban is jártam. Hogy haza kerültem, nem tudtam mihez kezdeni. Egyszer megborotváltam a háziuram fiát.

— Annak is lenyuzta a bőrét?

— Nem, egészen jól sikerült. Láttam, hogy ehhez értek. Fölcsaptam a Szivucában borbélyinasnak. Közben, mint borbélyinas letettem a vizsgát két polgáriból. A kommünben cukorkát, cigarettát árultam a Rákóczi-ut sarkán. Tetszik tudni: »gyenge a cigaretta«. Csakhogy a rendőrség ezt betiltotta. Vizsgát tettem a harmadik, negyedik polgáriból. Most már a hetedik gimnáziumból is levizsgáztam. Pedig családom van, feleségem, kislányom.

— Miből futja a költség?

— Én is tanitok. Egy hatodik gimnazistát. Érettségit szeretnék tenni, jogot végezni, ügyvéd lenni.

— Sok a dolga?

— Naponta legalább husz foglalás, de akad negyven is.

— Nyájasan fogadják?

— No.

— A kutyák?

— Multkor nadrágomba harapott egy farkaskutya.

— Hogy jut be a lakásokba?

— Először is: sohase mondom meg, hogy a végrehajtó vagyok.

— Micsoda szerénység. Mit mond?

— »Az adóhivatal«. De a cselédek már ezt is ismerik. Élnek a gyanupörrel. Előbb majd szólnak a nagyságáknak. Azok már benn kiabálnak: »Tessék, vigyenek el mindent«. Én pedig: »Nem komoly a dolog, nagyságos asszonyom, formaság az egész«. Kicsit sirnak, tördelik a kezüket, de megnyugszanak. *(Lám kezelni kell őket, mint a betegeket.)* Természetesen akadnak olyanok is, akik lecsirkefogóznak. »Te csirkefogó«.

Tegezik?

— Csak az asszonyok. A férfiak magáznak, csöndesen káromkodnak, szedegetik az égből a szenteket. Vagy ellenszegülnek a testükkel, nem akarnak beengedni.

— Akkor?

— Rendőrhöz folyamodom. Az nagyon szivesen jön, mert ezért külön dijat kap. Mindig ezt kérdezi: »hány rendőr kell«? Egyik kartársam mesélte, hogy egy kávés árverezett. Az tört, zuzott, torkába akart harapni. *(Az emberek, mihelyt tulajdonukhoz nyulnak gyermekekké válnak s azon töltik ki haragjukat, kit szemük előtt látnak.)* Négy rendőr kötözte össze, mint a dühöngő őrültet s ugy árverezték el a kávéház egész berendezését.

— Bocsásson meg ezért az illetlen kiváncsiságomért: lehuzta már valakiről az inget, elvitte már azt a bizonyos utolsó párnát?

— Á, nem vagyunk mi olyan kegyetlenek. A felelet először is »fölintjük« *(felszólitjuk)*, hogy nyolc napon belül fizessen, különben zálogoljak. Nyolc nap multán hat százalékot csapunk az összeghez. Ha akkor sem fizet, akkor értesitjük, hogy nemfizetés esetén butorait a hatósági raktárba szállittatjuk. Aztán kiirjuk az árverést, de ez is két határidőre szól. Az elsőn sohasem kel el semmi, mert a tárgyak becsértékén felül van a kikiáltási ár. Hanem a másodikon. Ott bizony akármilyen összegért elkótyavetyéljük a holmikat.

— Mi a legkisebb összeg, amiért foglalt?

— Ezer papir korona. Pedig gazdagok voltak az illetők. De azért se. Bakafántoskodtak.

— És a legnagyobb összeg?

— Százhuszonkilencmillió forgalmiadó.

— Nyugtasson meg kérem, hogy a végrehajtókat is végrehajtják.

— Nemrégiben két kollegámnál foglaltam. *(Mint mikor az orvos az orvost operálja.)* Négyszázezer koronáért és kilencszáznyolcvanezer koronáért.

— Mi a zálogolás sorrendje?

— Első mindig a zongora.

— Önök talán zeneked velők?

— Ez bárhol értékesithető. Utána következik az ebédlőszekrény, a pohárszék, a perzsák és igy tovább. Mi a lakásban mindig csak a falakat nézzük. *(Keserü öngunnyal.)* Nem mint egyéb tisztességes emberek. Amig kezet fogunk keressük a falon a képeket, ingaórákat, azok tájékoztatnak legjobban a felek vagyoni helyzetéről.

— Sok könyvtárat lát?

— Nagyon sokat. Mert, ahol könyvtár van, ott az adó nincs rendben. Ez a tapasztalatom. Mult héten valami tudósfélénél jártam. Az is rengeteg könyv között ült. Mikor beléptem, kivett zsebéből egy ötszáz koronást, elém dobta, azt mondta ez az összes pénze. Azzal lefeküdt a diványra, tovább olvasott, odasem nézett, hogy mit foglalok le.

— És aho! nincs semmi?

— Azt mi már benn a hivatalban meglátjuk a félen, még akkor is, ha jobban öltözködik és foglalkozik, hogy fizetni fog. 99 százaléknyi biztossággal meg lehet azt mondani. Szem kell hozzá. Gyakorlat.

— A legszegényebbek milyen adóval maradnak adósak?

— A kutyaadóval. Künn, a hengermalom mellett, az indiántelepen. Ólszerü butikokban laknak itt az emberek. Én is egy ilyen telepen élek, szobakonyhás lakásban, de onnan is ki akarnak tenni, mert még nincs lakásigazolványom.

— Népszerü legalább a környéken?

— Nem modhatnám.

— Mit szólnak a társaságban, mikor megtudják, hogy mi a foglalkozása?

— Mindig nevetnek. Mi azonban rendszerint eltagadjuk a foglalkozásunkat. Tessék nézni a névjegyemet: »Adótiszt, székesfővárosi tisztviselő.«

(A szolga, k't künn feledtünk a verandán kopog dolgozószobám ajtaján, hogy megnézze, hol marad ily sokáig a végrehajtó. Nyilván azt hitte, hogy közben meggyilkoltam s apróra vagdalt hullját kályhámba rejtettem. Ámulva látja, hogy a végrehajtó karosszékemben cigarettázik. Elbucsuzkodom tőle, kikisérem a kapuig. Havi másfélmillió a fizetés, de a legnagobb pénzügyi hatalmasságot képviseli önzetlenül és alázatosan állja mindnyájunk ellenszenvét, jótékony levezetőszelepe mindnyájuk első vakdühének. Még csak regényesség sem övezi őt, mint a hóhér személyét. Hóna alatt a barna aktatáskájával szürkén ballag bus körutján, hogy egyéb embertársaimat se hanyagolja el. Ő a társadalom árvája. Seholse szeretik őt. Szegény, szegény.)

Kosztolányi Dezső

Az adótörvények egységesitése vezet az államegységhez

Az ankétbizottság megkezdte az adóegységesitési törvény tárgyalását
Megválasztották a korrupciós bizottság elnökségét — A Radics-párt nem szavaz az olasz konvenciók ellen

A Jovanovics-klub zászlóbontása Szomborban

Beogradból jelentik: Szombaton ismét mozgalmas napja volt a politikának. A parlament délelőtt ülésezett, délután bizottsági ülések voltak, este pedig a politikai élet vezető egyéniségei elutaztak a fővárosból, hogy résztvegyenek a vasárnap tartandó népgyüléseken.

Vasárnap hét különböző népgyülést fognak tartani;

a legnagyobb érdeklödés Jovanovics Ljubáék szombori gyülése iránt nyilvánul meg, mert ez lesz a disszidens radikális klub zászlóbontása.

Jovanovics Ljuba tiz képviselövel utazott Szomborba, ahova több beogradi ujságiró is elkisérte.

Nagy érdeklödéssel várják Radics István gyüléseit is, annál is inkább, mert Radics ezzel — politikai körök véleménye szerint — megszegte a radikálisoknak és a kormányoknak tett igéretét, hogy két hónapig nem fog gyülést tartani. A Radics-párt Zagorjén, azután Kramacon és Pregradn tart gyüléseket vasárnap.

A helyzetet komplikálja több Radics-párti politikus kijelentése, akik az ujságiróknak arra a kérdésére, hogy miért szegte meg Radics a radikálisokkal kötött megegyezést, kijelentették, hogy ilyen megegyezésről nem tudnak, azt csak az ujságokból olvasták.

Pribicsevics is folytatja vasárnap vajdasági agitációját. A független demokraták vezére a bánáti Mokrinon és Velika-Kikindán tart gyüléseket.

A radikálisok Gornji-Milanovácon gyüléseznek és a gyülésen Mihajlovics Ilija, a radikális klub elnöke, azonkivül *néhány miniszter* és képviselő is résztvesz. Ezt a gyülést főként azért várják nagy érdeklödéssel, mert hosszu idő óta ez az első nagygyülésük a radikálisoknak. Ezenkivül Vrdjin-Mostban, a zagrebi kerületben is tartanak vasárnap gyülést a radikálisok.

Enyhült a helyzet a Radics-párt és a radikálisok között

A fővárosban a legnagyobb érdeklödéssel a parlamenti vizsgálóbizottság alakuló gyülését várták. Az ülés azonban nem volt olyan lefolyásu, mint amilyennek igérkezett, mert Radicsék és a radikálisok között az ülést megelőzően sikerült a bizottság tisztikarának megválasztásáról megegyezést létrehozni.

A Radics-párt és a radikálisok közötti viszonyt emiatt ismét optimisztikusabban itélték meg,

különösen Radicsék részéről cáfolták azokat a hireket, *mintha a két kormánypárt* között levő ellentétek közeli kormányválságot hozhatnának. Egyes beogradi lapok azt a jelentést közölték, hogy a Radics-párt formális ultimátumot intézett a kormányhoz a Trifunovics Misa közoktatásügyi miniszterrel szemben támasztott követelései ügyében. Ezt a hirt azonban a Radics-pártiak erélyesen megcáfolták.

Ami az Olaszországgal kötött konvenciók ügyét illeti, erre vonatkozólag szombat este két Radics-párti vezető politikus tett nyilatkozatot.

Egyik aktiv Radics-párti államtitkár kijelentette a *Bácsmegyei Napló* munkatársának, hogy

szó sincs arról, hogy a Radics-párt ellene szavazzon az olasz konvencióknak,

mert ez ellenkeznék minden nemzetközi szokással, hogy már megkötött szerződést, amelyet Olaszország már ratifikált is, a másik részről visszautasitanának. *Ez konfliktusokra vezetne. Tény az,* hogy ezek a konvenciók káros hatással járhatnak az ország közgazdasági életére, azonban a védekezésnek nem ez a módja.

— *Ez a szerződés* — mondotta az államtitkár — *mint minden más, egyszer lejár.* A konvenciót öt évi időtartamra kötötték és ezalatt olyan politikát kell folytatni, amely az országot a szerződés megujitásakor már kedvezőbb helyzetbe hozza.

Radics Pavle nyilatkozata

Az ujságirók szombaton felkeresték *Radics* Pavle volt agrárreform-minisztert, aki szokásától eltérően hosszabb nyilatkozatot tett az ujságirók kérdéseire.

— Mi igaz azokból a hirekből — kérdezték az ujságirók — hogy a Radics-párt kabinetkérdést csinál az olasz konvenció ügyéből.

— Ki mondta ezt önöknek — felelte Radics Pavle — honnan erednek ezek a hirek? *Tőlünk bizonyára nem, mert mi ezt sohasem mondottuk.* Bent vagyunk a kormányban és ha akarunk valamit, van modunk arra, hogy akaratunkat kifejezésre juttassuk. Nincs szükségünk ehhez a sajtóra.

Ez a hir épugy nem igaz, mint az, hogy Trifunovics miniszter ellen ultimátumot intéztünk

és mintha a klubban sulyos konfliktus lett volna Nikics miniszter miatt vagy pedig a parlamenti vizsgálóbizottság miatt.

— Nikicsről szó sem volt a Radics-klubban, a parlamenti vizsgálóbizottság tagjai pedig az elnökség javaslatára minden ellenvélemény nélkül választották meg. Radics Pavle végül az adók kiegyenlitéséről szóló törvény tárgyalására kiküldött bizottság munkájáról beszélt.

Letárgyalják az adók kiegyenlitéséről szóló törvényjavaslatot

Az adók kiegyenlitéséről szóló törvény tárgyalására kiküldött bizottság szombaton tartotta első ülését. *Komnenovics* radikális az általános tárgyalás során rámutatott arra, hogy a törvény nagyon terjedelmes és hosszabb idő kell arra, hogy a bizottság áttanulmányozza, sőt szükséges, hogy a klubokban is letárgyalják. Komnenovics *ezért* inditványozta, hogy a bizottság ülését halasszák el.

Az elhalasztás mellett szólalt fel *Pusenjak* szlovén néppárti is, aki azzal indokolta álláspontját, hogy *meg kell hallgatni a gazdasági szervezetek véleményét* és a képviselőknek is időt kell adni a javaslat tanulmányozására.

Popovics Dragoszláv független demokrata ellenezte az ülések elhalasztását és inditványozta, hogy az üléseket az ujságirók jelenlétében tartsák meg. *Pesics* radikális *ellenezte ezt a javaslatot, mert szerinte a gazdag emberek az ujságok jelentéséből megtudják, hogy milyen adók lesznek és akkor módjuk volna kibujni az adók alól.* Erről a javaslatról nem hoztak végleg érdemleges döntést.

Radics Pavle volt a következő szónok, aki elelnezte a törvényjavaslat letárgyalásának elhalasztását és azzal érvelt, hogy a Radics-pártot azelőtt rebellisnek mondták és arra hivatkoztak, hogy ő miattuk nem lehet dolgozni, most amikor a Radics-párt a politikai aktivitás terére lépett, fel kell tehát használni az alkalmat a munkára.

Az adótörvények egységesitése vezet az államegységhez és nem az államegységnek folytonos hangoztatása.

A beterjesztett törvénytervezet szerves egész, amely tudományos elvek alapján készült és tulajdonképpen csak a tiz főelvet kell megtárgyalni és nem szükséges, hogy a bizottság annyira belemélyedjen a részletekbe. Védelmébe vette a javaslatot, majd inditványozta, hogy

amig az uj törvény pénzügyi hatását nem lehet előre látni, hatalmazzák fel a kormányt, hogy pótadókkal pótolja az esetleges hiányokat,

mert az államot nem lehet anyagi eszközök nélkül hagyni.

Perics Ninko igazságügyminiszter felszólalása után a bizottság ülését jövő péntekre halasztották, hogy azalatt a bizottság tagjai áttanulmányozhassák a javaslatot.

Mihajlovics Ilija lett az ankétbizottság elnöke

A korrupciós ankétbizottság szombaton délelőtt megalakult. Politikai körökben nagy érdeklödés előzte meg a bizottság megalakulását azok után, hogy a Radics-párt bizonyos személyek ellen kifogást jelentett be. A meglepetés azonban elmaradt, *miután*

a délelőtt folyamán a kormányzópártok közt a bizottság tisztikara tekintetében létrejött a megegyezés.

A bizottság vezetőségének megválasztása simán ment végbe. A radikális és Radics-párti tagok tizennégy szavazattal a hivatalos listát fogadták el, mely szerint

a bizottság elnöke Mihajlovics Ilija radikális, alelnöke Radics Pavle, titkára Jovanovics Pera lett.

Az ellenzék a következő listára adta le szavazatát: elnök Timotijevics Koszta, alelnök Pribicsevics Valerián, titkár Kocics Vlajko.

A Jovanovics-frakció tagja Kocics Veljkó szintén a hivatalos listára szavazott,

ami politikai körökben nagy feltünést keltett. *Kocics* Vlajko a szavazásról igy nyilatkozott:

— Nincs ebben semmi különös,

mi nem vagyunk a kormány ellen.

A klubból sem a kormány miatt, hanem a klubelnök, *Jovanovics* Ljuba magatartása miatt léptünk ki.

Nekünk sem a párt, sem a kormány ellen nincs kifogásunk.

sőt bizonyos személyektől eltekintve, a kormány szimpatikus is nekünk.

A parlament ülése

A parlament ülését délelőtt tiz órakor *nyitották meg.* A jegyzőkönyv felolvasása után *Perics* Ninko pénzügyminiszter válaszolt Grigorovics irásbeli interpellációjára, melyben bizonyos dalmáciai adóvisszaéléseket tett szóvá.

Uroics és *Polics* horvát föderalista képviselők ezután kérdést intéztek az igazságügyminiszterhez, hogy mért nem gondoskodik elegendő biróról a zagrebi felsőhatóságoknál. *Gyonovics* igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy nem áll rendelkezésére elegendő biró, a jövőben azonban ezek a hiányok meg fognak szünni. Polics ujabb felszólalásában hangsulyozta, hogy a válasszal nincs megelégedve és rámutatott arra, hogy azért nincs sehol elegendő biró, mert *az állam rosszul fizeti őket.*

Ezután rátértek a napirendre: a kérvény- és panaszbizottság bejelentette jelentését, melyet a szkupstina tudomásul vett. *Szubotics* elnök végül bejelentette, hogy a következő ülés hétfőn délelőtt lesz és napirendjén a kérvény és panaszbizottság jelentésének tárgyalása szerepel.

Három évre meghosszabbitották a törvényhozó bizottság müködését

A törvényhozó-bizottság müködésének meghosszabbitásáról szóló javaslat tárgyalására kiküldött bizottság szombaton szintén ülést tartott.

Az ülésen Hohnyec szlovén néppárti kifejtette, hogy a rövid eljárás ellenkezik a parlamentarizmussal, mert megszükiti a parlament munkáját, mely a legfontosabb javaslatoknál csak a szavazás jogával élhet. Hasonló szellemben szólaltak föl Moskovlyevics földmüvespárti és Wilder Pribicsevics-párti.

Srskics törvényegységesitő miniszter védelmébe vette a javaslatot, melyet a bizottság ezután általánosságban elfogadott.

A választási vita során *Hohnyec* azt inditványozta, hogy ne három, hanem csak egy évre hosszabbitsák meg a törvényhozó bizottság mandátumát. Az inditványt elvetették és hét szavazattal négy ellenében *a javaslatot elfogadták.*

Az igazságügyminiszter Zagrebba utazott

Perics Ninko igazságügyminiszter szombaton az esti gyorsvonattal Zagrebba utazott.

Tömeges adóvégrehajtások a szentai járásban

Visszavonták a részletfizetési kedvezményt

Szentáról jelentik: A szentai pénzügyigazgatóság főnöke a hét elején küldötte el jelentését a pénzügyminisztériumhoz a szentai járás községeiben foganatositott adóbehajtásokról. A pénzügyigazgató jelentése szerint Szentán, Adán, Molon és Bácska-Petrovoszelón összesen *hárommilliő dinárt* hajtottak be a hátralékos vagyon, jövedelem és hadinyereség adókból. A pénzügyigazgató egyidejüleg utasitást kért Beogradból a több millió dinárt kitevő további hátralékok behajtása ügyében és utasitást kért, hogy érvényben van-e még az a rendelet, amely a mult évben kelt s a mely szerint a hátralékos adókat részletekben is fizethetik a hátralékosok. A jelentésre szombaton délelőtt *sürgönyválasz érkezett* a pénzügyminisztériumtól, amelyben *utasitják a pénzügyigazgatóságot, hogy a szentai járás községeiben az összes adóhátralékokat tekintet nélkül arra, hogy a hátralékosok a multban részletfizetést kedvezményt kaptak, okvetlenül és haladéktalanul be kell hajtani.* A távirati rendelet értelmében a szentai pénzügyigazgatóság már szombaton megkezdte az adóhátralékok pontos összeirását és hétfőn reggel valamennyi községben megkezdi az adóvégrehajtásokat.

A szentai járás községeiben a pénzügyminiszter szigoru rendelete nagy elkeseredést váltott ki, mert az adófizetők, akik csak néhány héttel ezelőtt fizették le hátralékuk egyik részletét, teljesen kiköltekeztek és igy egész biztosra vehető, hogy *valamennyi adófizetőnél végrehajtást kell foganatositani.*

LEGSZEBB MODELLKALAPOK
„VULKAN"
BRAJER és MÜLLER
NŐI KALAPGYÁRBAN 10877
SUBOTICA, HALPIAC

Superina postaügyi miniszter Noviszadon

Megigérte, hogy telefonösszeköttetést teremt a Vajdaság és a tengeri kikötők közt

Noviszadról jelentik: *Superina* Benjamin posta- és távirdaügyi miniszter szombaton délben a beogradi gyorsvonattal Noviszadra érkezett. A vasutállomáson *Sárics* Iván és *Nenadovics* Velimir postaigazgatók várták, akikkel automobilon a postaigazgatóságra hajtatott. A miniszter a postaigazgatóságon megbeszélést folytatott a két igazgatóval, majd fél egy órakor fogadta a noviszadi tőzsde, a kereskedelmi és iparkamara, valamint a gyárosok és kereskedők egyesületének közös küldöttségét.

A küldöttség köszönetet mondott a miniszternek gyors és erélyes intézkedéséért, amellyel a noviszadi automatikus telefonközpont felállitását elrendelte. Köszönetet mondott a küldöttség a miniszternek azért is, mert lehetővé tette, hogy a vajdasági városok Pozsonnyal és Párkánynánával közvetlen telefonkapcsolatot kapjanak, ami a vajdasági közgazdaság, különösen a gabonakereskedelem szempontjából nagyon fontos. Ezek után a küldöttség azt a kérést terjesztette a miniszter elé, hogy a vajdasági gazdasági élet érdekeire való tekintettel *létesitsen közvetlen telefonkapcsolatot Triesszttel és Brailával is.* A miniszter részletesen megbeszélte a küldöttséggel az uj vonalak felállitásával kapcsolatos kérdéseket és kijelentette, hogy mindig tekintettel volt a Vajdaság érdekeire és a jövőben is gondot fog forditani a Vajdaságra. Igéretet tett arra, hogy mihelyt visszaérkezik Beogradba, *nyomban intézkedni fog, hogy ezek a fontos vonalak minél előbb bekapcsolódjanak a vajdasági telefonhálózatba.*

A postaigazgatóságról a miniszter ebédre ment, majd ebéd után megtekintette a noviszadi postahivatal uj épületét. *Superina* a délután három órai gyorsvonattal visszautazott Beogradba.

Kilenc és fél millió dinár Kamenica árvizkára

Noviszad egész társadalma résztvesz a segélyakcióban „Beogradban érzéketlenek a Vajdaság sérelmei iránt"

Dr. *Milovanovics* Milován polgármester szombaton délelőtt tizenegy órára a városháza közgyülési termében értekezletre hivta össze Noviszad jótékonysági és kulturális egyesületeit, hogy a kamenicai árvizkárosultak segélyezésére széleskörü gyüjtés és gyorssegélyakció induljon meg.

A meghivott egyesületek kivétel nélkül képviseltették magukat. Ott voltak: dr. *Janjics* Voja nyugalmazott miniszter, nemzetgyülési képviselő, dr. *Csirics* Irinej püspök, *Popovics* Dimitrije püspöki titkár, *Nikolics* Milán hadbiró-tábornok, *Fáth* Ferenc apátplébános, dr. *Hadzsi* Koszta ügyvéd, *Lakics* János alpolgármester, *Mihalázsics* Sztanoje főkapitány, *Plavsics* Nikola müszaki tanácsos, *Klicin* Predrag, *Popovics* Alekszandar városi tanácsnokok, *Francuski* Milán bankigazgató, *Vilics* Márkóné, *Valkóné, Kapamadzsija* Anka, dr. *Radics* Dusánné, *Kohn* Gyuláné, dr. *Kamarásné,* dr. *Szubotics* Kamenkóné, *Szlepcsevics* Milán nyugalmazott főispán, dr. *Kovacsevics* Szteván főszolgabiró, *Szávics* Vláda volt nemzetgyülési képviselő, dr. *Nenadovics* Jován főorvos, *Ruzsics* Dusán és *Balubdzsics* Mirkó igazgatók, *Lotics* Ljubomir, a Matica titkára, dr. *Bauer* Lajos, a Kulturbund főtitkára, dr. *Popovics* Jefta, *Horváth* Lajos református lelkész, *Miroszavljevics* Lázár, *Csulum* János, *Petrovics* Mladen, *Moljac* György, *Dimovics* Döme, *Ivkovics* Nikola, *Urajacsevics* Gyula és *Jankovics* Milán kereskedők, *Tyoszics* Tosó mérnök, *Jovanovics* Tósa a Szokol nevében, *Stefanovics* Szteván, a vendéglősegylet elnöke, *Lütze* Rudolf, a Jugendchor elnöke, ifju dr. *Hadzsi* Koszta, a labdarugókerület elnöke és mások.

A polgármester üdvözlő szavai után dr. *Csirics* Irinej püspök mondott szivhezszóló meleg szavakat, amelyekben felhivja a város lakosságát, hogy tegye meg emberbaráti kötelességét. Pár évvel ezelőtt, amikor Dalmáciában volt hasonló nagymérvü szerencsétlenség, Noviszad az áldozatkészségből derekasan kivette a maga részét. Kamenica nemcsak területileg, de a szivünkhöz is közelebb van, mert Kamenica Noviszad tüdeje. **A kamenicaiakon segiteni több mint kötelesség.**

Szávics Vlada, Kamenica volt nemzetgyülési képviselője Kamenicát Noviszad elővárosának nevezi és annak tekinti egész Kamenica. Kamenicán pénteken megalakult a segélybizottság, a melynek szóló lett az elnöke és amely segélyért **fordult a kormányhoz, nemzetgyüléshez és a társadalomhoz. Sokat remél Noviszad áldozatkészségétől.**

Dr. *Nenadovics* Jován főorvos, a kerületi vöröskereszt egylet alelnöke bejelentette, hogy Kapamadzsia Anka helyi egyesületi alelnöknővel szombaton Kamenicán volt, a noviszadi vöröskereszt egylet 5000 dinárt, a beogradi vöröskereszt pedig 10.000 dinárt adományozott, azonkivül a beogradi vöröskereszt *harminc* károsult asszony számára fehérnemüt, ruhát és cipőt küld.

Inditványozta, hogy a vöröskereszt választmányának vezetésével minden egyesület egy-egy képviselőjéből alakult segélybizottság vegye kezébe a mozgalom irányitását, rendezzenek az egész városban gyüjtéseket és a vöröskereszt egyesületben inditványozni fogja, hogy a junius hatodiki vöröskereszt-nap egész jövedelme a kamenicai segélyalap javára fordittassék.

Dr. *Radics* Dusánné, a szerb nőegylet alelnöknője, *Balubdzsics* Mirkó igazgató, *Ruzsics* Dusán igazgató, *Vilics* Márkóné nőegyleti elnöknő, dr. *Popovics* Jefta felszólalásai után *Janjics* Voja képviselő bejelentette, hogy jelentést tett a kormánynak a szerencsétlenségről és a minisztertanács nagyobb segély megszavazását helyezte kilátásba. De szükség van a társadalom segitségére is, épp azért a Kamenicán már megalakult segélybizottság egészitse ki magát a noviszadi segélyakció vezetőségével és közösen intézzék emberbaráti munkájukat. *Kamenicán kilenc és fél millió dinár értékü vagyon pusztult el.*

Lakics János alpolgármester, *Kohn* Gyuláné, az Ingyenkenyér-egylet elnöknőjének felszólalása után *Stefanovics* Szteván, a vendéglősegylet elnöke az egyesület és a maga nevében 1000—1000 dinárt adott át a károsultak részére.

Krajasevics Gyula fakereskedő temperamentumos beszédben kifogásolta, hogy amikor *Markovics* Péter képviselő pénteken sürgős interpellációt terjesztett a nemzetgyülés elé a károsultak segélyezése ügyében, *Pucelj* Iván földmivelésügyi miniszter a sürgősség ellen foglalt állást. Ezt már a Vajdaság megszokta, amikor vajdasági sérelmekről van szó, akkor aziránt Beogradban érzéketlenek, de Szlovénia és az ország többi része a szivünkhöz nőtt. Janjics. mint Kamenica képviselője is csak harmadnapra jött el a kerületébe. Különben is vegyék már Beogradban tudomásul, hogy a Vajdaság már többé nem gazdag, mert tönkrement.

Dr. *Janjics* Voja válaszában kijelentette, hogy Zagrebban érte a kamenicai katasztrófáról szóló hir és nyomban eljött a kerületébe. Pucelj miniszter nem az érdeklődés és együttérzés hiánya miatt nem foglalt a sürgősség mellett állást, hanem, mert törvényhozási intézkedésre egyáltalán nincs szükség, miután ez a minisztertanács hatáskörébe tartozik, amelynek ilyen célokra 120 millió dinár hitele van. A minisztertanács legelső ülésén meg fogja szavazni az álalmsegélyt.

Az értekezlet végül dr. *Csirics* Irinej püspököt választotta meg a segélybizottság elnökévé, mig a bizottság a vöröskereszt választmányából és minden egyesület egy-egy képviselőjéből fog állani.

A romániai szenátusi választásokon is döntő győzelmet aratott a kormány

Az ellenzék csak öt szenátori mandátumot szerzett

Bukarestből jelentik: A szenátusi választásokon a kormány döntő győzelmet aratott. A 113 szenátusi mandátum közül a kormány 108-at, az ellenzék mindössze csak öt mandátumot szerzett.

A kamarai választások végeredményét közzétették. A hivatalos jelentés szerint a kormány 286, az ellenzéki blokk hetvenhét, a liberálisok tizenöt, az antiszemiták kilenc mandátumot szereztek.

Rassay Károly éles támadása a Bethlen-kormány ellen

A kormány távozását és rendszerváltozást követel a frankbotrány miatt — „A kormány a botránypörökben csak formálisan tanu, lényegében vádlott"

A kisantanttal való együttmüködést sürgeti Rassay

Budapestről jelentik: A nemzetgyülés szombati ülésén megkezdték az apropriációs törvényjavaslat vitáját. Az első szónok *Rassay* Károly beszéde elején megilletődve emlékezett meg *Vázsonyi* Vilmos haláláról, majd két órás beszédben foglalkozott a magyar politikai helyzettel, abból indulva ki, hogy az apropiációs törvényjavaslat a két és fél éves szanálási periodust zárja le, hogy egyben megnyisson egy uj időszakot, a melyben az állam felszabadulva a külföldi ellenőrzés alól, maga vegye kezébe gazdasági életének irányitását. Igy tehát jogosult mérleget csinálni és számbavenni, hogy mennyiben teljesültek azok a várakozások, amelyeket a szanáláshoz füztek. A szanálási program a valuta értékének állandósitása és a költségvetés egyensulyának biztositása tekintetében elérte a célját. Ez a tény jogot ad arra, hogy a magyar kormány a pénzügyi ellenőrzés megszüntetését követelje. De a magyar kereskedelem és ipar és az egész közgazdasági élet rendkivül válságos helyzetben van, a mellyel szemben a kormány csudálatos fatalista álláspontra helyezkedik. Az egyetlen ut uj: tőke szerzése és kereskedelmi szerződések kötése révén a külföldi piacok megszervezése. Mindkettőnek előfeltétele azonban kedvező külés belpolitikai helyzet.

— Ma már — folytatta *Rassay* — a nagyhatalmak figyelme a közel Keleteurópai problémára is kiterjed. Egymásután kerülnek napvilágra különböző tervek és ötletek, amelyeknek célja az utódállamok gazdasági problémáinak megoldása. A kisantant kibővitése, a dunai konföderáció. Az uj középeurópai antant ötlete mutatja, hogy mindjobban átmegy a köztudatba a mai helyzet tarthatatlansága. Másrészt azok a kötelékek, amelyek a kisantantot létrehozták — mondotta *Rassay* — meglazultak. *A kisantant megteremtésének főbázisa a Magyarország elleni védekezés volt. E negativummal szemben azonban a kisantant bármely állama részére nagyobb értéket jelent az a pozitiv erő, amelyet a nyolcmilliós egységes és erős magyar nemzettel való politikai és gazdasági kapcsolat nyujt.*

Minden igyekezetünkkel lehetővé kell tenni, hogy megszüntessük azt a feszültséget, amely a szomszédállamokkal szemben fenáll.

Rassay ezután Magyarország kül- és belpolitikai helyzetével foglalkozott.

— Az ország külpolitikai helyzete — mondotta — az utolsó két és fél év alatt megromlott. Két és fél évvel ezelőtt ugy az országon kivül, mint azon belül jogosan remélték, hogy az utolsó évek kilengései után Magyarország külső és belső politikája visszatér a törvényes alaphoz, a külföldi állomásokhoz hasonlóan, az utolsó hat hónap eseményei azonban megdöntötték ez a reménységet.

A frankhamisitás büncselekménye, az abban részes személyek, a hely, ahol a hamis frankok készültek, valamint a frankpör főtárgyalásának egyes fázisai alkalmasok voltak arra, hogy ugy a külföld bizalmát, mint a konszolidációba vetett belső hitet lerombolják.

Az ország érdekében feltétlenül szükséges, hogy a

a kormánynak a frankbotrányban érdekelt tagjai, elsősorban a belügyminiszter elhagyják helyüket,

hogy igy az ország meghurcolásáért a felelősséget ne a nemzet, hanem a kormány viselje. Az államfőnek, a parlamenti többségnek és a kormánynak kötelessége ennek a következményeit levonni. *Nem elég azonban a személyváltozás, hanem gyökeres rendszerváltozásra van szükség.*

A frankhamisitás büncselekménye ugyanabban a talajban csirázik, a melyből az elmult évek visszataszitó büncselekményei sarjadtak ki

és Bethlen miniszterelnök nagy hibát követett el, amikor a frankpör tárgyalásán a frankhamisitók büncselekményét hazafias indokokakl próbálta magyarázni. Az a körülmény, hogy a magyar kormány tagjainak évenkint meg kell jelenniök a világ itélőszéke előtt olyan botrányperekben, amelyekben

csak formálisan töltik be a tanuk szerepét, de lényegében vádlottak,

nem a magyar belpolitika biélezett ellentéteinek, harcainak a következménye. Az Eskütt-pör és Márffy-féle borzalmas gyilkosságok bünügye után most

a frankpörben volt kénytelen vállalua a kormány a vádlottak védelmének lealázó szerepét.

Be kell látni a miniszterelnöknek, hogy ez a helyzet nem állott volna elő akkor, ha Bethlen miniszterelnöknek elég ereje lett volna széttépni azokat a köteleket, amelyek a multhoz füzik. Ezzel a politikával szemben, amelyet a kormányzat képvisel, minden demokratikusan érző embernek férfiasan szembe kell szállni, hogy a nemzetet felébresszük évek óta tartó kábulatából.

A felesége szeme láttára akart meghalni az elhagyott férj

Öngyilkossági kísérlet egy szuboticai fűszerüzletben

Szombaton délután telefonon értesitették a szuboticai rendőrséget, hogy a Szentai-uton levő *Pavkovics*-fűszerüzletben öngyilkosságot követett el Megyanszki Dusán huszonöt éves gazdálkodó. *Turanov* Lázár ügyeletes rendőrkapitány dr. *Plavsics* Koszta rendőrorvossal nyomban kiszállott a helyszinre. Megállapitották, hogy Megjanszki délután három órakor *nagyobb mennyiségü morfiumot vett be.* A gyorsan előhivott orvosnak sikerült eszméletre téríteni a fiatalembert, aki elmondotta, hogy *szerelmi bánatában* határozta el magát az öngyilkosságra. Megjanszki Dusán, aki gazdag szuboticai földbirtokos fia, néhány évvel ezelőtt nőül vette *Pavkovics* János szuboticai földbirtokos leányát. A fiatal házaspár egy ideig boldogan élt, de később összekülömböztek és Megyanszkiné visszament szüleihez. Megyanszki többször megkisérelte, hogy feleségét visszahivja, de eredménytelenül. A fiatal földbirtokos ezért buskomor lett. Hónapokon át nem járt sehová és emberekkel is alig érintkezett.

Megyanszki Dusán szombaton délután ujból azzal a szándékkal jött be Szuboticára, hogy feleségét visszatérésre birja. Elhatározta, hogy öngyilkos lesz, ha felesége most is nemet mond. Nagy adag morfiummal a zsebében délután meglátogatta feleségét apja üzletében és kérlelte, hogy jöjjön vissza hozzá. Mikor a fiatalasszony határozottan megtagadta a kérés teljesitését, Megyanszki elhatározta, hogy elveti magától az életet.

— Ha nem jössz vissza, én sem élek tovább — mondotta és a következő percben már bevette a magával hozott morfiumot. A segélykiáltásokra berohant a személyzet és gyorsan orvost hivtak, aki gyomormosással megmentette az öngyilkos fiatalembert az életnek.

Nyolcvan kilométeres gyorsasággal szaladt egy ügyvéd a kliense után

A jogkereső közönség még nem is olyan régen mély tisztelettel közeledett az ügyvédi irodákhoz, ahonnan ügyes-bajos dolgaiban irányitást és sokszor fogházaktól való szabadulást várt. Minden remény az ügyvédi irodák felé gravitált és ha szaputták is az ügyvédeket, amikor a honoráriumok kifizetésére került a sor, általában respektálták mégis a fiskálisokat. Az idők változásának a jele, hogy ma az ügyvédeknek néha detektivszolgálatra kell felcsapni ügyfeleikkel szemben és közelharcot vivni a kliensek egykor jólnevelt hadával. Az ügyvédeknek sem fenékig tejfől az élet. Érdekes példa erre egyik gyakovóról érkezett tudósitásunk.

A jelentés szerint Vrpoljen letartóztattak egy *Stander* Vladimir nevü sztarapazovói illetőségü veszedelmes szélhámost, aki már hosszabb idő óta üzte kisebb-nagyobb szélhámosságait. Legutóbb dr. Crnics djakovói ügyvédet szerencséltette, akinek mint Müller Károly djakovacska-szatnici lakos mutalkozott be. Néhány darab váltót adott át az ügyvédnek peresitésre és egyben *1200 dinárt kért tőle kölcsön* azzal, hogy a pénzre egy vaggon hizott sertés berakásához van szüksége s azt még a délután folyamán visszaadja. Az ügyvéd gyanutlanul átadta a pénzt, mire az állitólagos Müller távozott. Az ügyvéd csakhamar rájött, hogy szélhámossal van dolga, a váltók hamisak. Erre autóba ült és a kliens keresésére indult.

Az ügyvéd nyolcvan kilométeres sebességgel két napon át keresztül kasul végigkutatta Szlavóniát, mint később kijelentette, nem az 1200 dinárért, hanem a hallatlan szemtelenségért, hogy a szélhámos éppen ügyvédet csapott be.

A harmadik napon sikerült is neki Vrpoljén a szélhámost elfogni és a csendőrségnek átadni. Stander a vizsgálóbiró előtt beismerte tettét és elmondotta, hogy körülbelül 20—25 esetben követett még el kisebb-nagyobb szélhámosságokat, áldozatai *kizárólag ügyvédek voltak az áldozatok.* Most készült a Vajdaságba, mert hallotta, hogy itt sok ügyvéd van. A vizsgálat lefolytatása után az ügyvédek ismét átadják az oszijeki törvényszéknek, — hol ugyancsak négy oszijeki ügyvéd megkárositásáért fogják felelősségre vonni.

A többszörösen becsapott szlavóniai ügyvédi kar most melegen ünnepli leleményes kollégáját.

HIREK

Hurcolkodik a Minerva

Az Alekszandrova-utcai Lelbach palotából, amelynek földszintjén nyolc esztendő óta készült a Bácsmegyei Napló, a kiadóvállalat, a Minerva-nyomda átköltözött uj helyiségébe. Most még néhány hétig, amig az uj körforgógép felszerelése tart, a régi nyomdában nyomják az ujságot, de a szerkesztés, az adminisztráció munkája, a szedés és az oldalak tömöntése már az uj épületben folyik.

Az olvasó számára ez talán csak annyit jelent, hogy rövid időn belül megszünik az az állapot, hogy reggelenként, amikor az ujságot megkapja, neki magának kell sorba raknia az oldalakat. Az a körforgógép, amelyen most még néhány hétig nyomják a Bácsmegyei Napló-t; nyolc oldalas, amelyen a tizenkétoldalas ujságot két részletben kell kinyomatni, ezért van az, hogy a nyájas olvasót nem tudjuk megkimélni attól a fáradságtól, hogy kissé maga is részt vegyen az ujságelőállitás technikai munkájában. Ez sem tart azonban már sokáig. Az uj körforgógépen akár hatvannégy oldalas ujságot is tudunk nyomatni egyszerre . . .

Ha még néhány napig nem is válunk el véglegesen a Lelbach-palotai régi helyiségtől, ma már mégis búcsut veszünk tőle. Vasárnap hajnalban utra kelnek az uj helyiség felé a szedőgépek, a szedőszekrények, a stereotipia, amelyen a kinyomandó ujságoidalakat a rotációs számára megöntik, a lapos nyomó gépek, amelyeken a különböző nyomtatványokat állitják elő. Hétfőtől kezdve már bus árvaságban marad odaát a rotációs gép. A nyomda itt dolgozik a Zmaj Jovin trg-i épületben.

Mindez a valóságban nem megy olyan egyszerüen, mint ahogy itt leirjuk. A nyomdaüzemnek egy percre sem szabad fennakadni, a szedőgépen szedni kell, a betükre, amelyekből a cikkek címeit és a hirdetéseket szedik ki, szükség van. Az ujságcsinálást: sem a megirást, sem a techniai munkát nem lehet elhalasztani, mert kivánsága számunkra irányitó parancs, akkor is tájékozódni akar az eseményekről, ha azok a gépkolosszusok, amelyek tájékoztatását közvetitik, megmozdulnak helyükről s uj elhelyezkedést keresnek.

A technikai munka nagy részét megoldottuk s a hurcolkodás napjaiban sem volt a Bácsmegyei Napló megjelenésében fennakadás. Hisszük, hogy nem lesz ezután sem.

Szombaton éjjel meghatódottan búcsuztunk el a régi helyiségtől, amelyhez annyi emlék s annyi tradició füződött... Szeretnénk hinni, hogy nemcsak a gépek, nemcsak az ólombetük és iróaszталok és irodai berendezés jött át az uj lokalitásba, hanem elkisér ide bennünket a közönség szeretete, amely eddig is lelket adott a munkánknak és sarkalta az ambiciónkat.

*

A Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, szerkesztősége és a Minerva-nyomda helyiségei

ZMAJ JOVIN-TRG 3.

szám alatt, a volt Takarék- és Hitelintézet helyiségében, a Narodna Banka és a zsidó elemi iskolával szemben van.

Telefonszámok: 8—58, 5—10, 8—52.

— **Miletics-ünnepély Szuboticán.** A »*Granicsar*« szerb dalegyesület Szvetozár Miletics ünnepélyét junius 6-án, vasárnap tartja meg a városi-szinházban a következő programmal: 1. Ünnepi megnyitóbeszéd, tartja dr. Manojlovics Vladiszláv királyi közjegyző. 2. Nemzeti himnusz, énekli a »Granicsar« dalegyesület. 3. A politikai és nemzeti törekvések Szvetozár Miletics korában. 4. »Hej trubacsu . . ., énekli a »Granicsar«. 5. »Szvetozar Miletics élete és munkássága, dr. Fedor Mikics, szuboticai egyetemi tanár előadása. 6. Oj Sloveni . . . énekli a »Granicsar«. 7. Szvetozar Miletics ifjusága, felolvassa Petrovics Sztevan szuboticai jogakadémiai hallgató. 8. Miletics himnusz, énekli »Granicsar« dalegyesület.

— **Adóelengedésben részesülnek a jégkárosultak.** Szentáról jelentik: Piszárov Mirkó szentai adóügyi tanácsnok szombaton rendeletet adott ki a jégkár okozta területek összeirására. A pénzügyminiszteriumból rendelet érkezett, hogy a jégverés károsultjai a kár arányának megfelelő adóelengedésben részesüljenek, amennyiben a jégeső akár a vetésben, akár a gyümölcsösben vagy szőlőben olyan kárt okozott, hogy a termésnek legalább egy harmada elpusztult. A szentai adóhivatal a rendelet alapján máris hozzáfogott a pénteki jégkár felvételéhez szükséges kataszteri anyag előkészitéséhez.

— **Ellentétek a csehszlovák pártok közt az agrárvámok miat.** Prágából jelentik: Az agrárvámok kérdésében a parlament földmivelésügyi bizottságában sulyos ellentétek merültek fel a polgári blokk és a szociáldemokraták között, skik obstrukciószerü harcot kezdtek a javaslat ellen. B bizottságban helyet foglaló tizenegy szociáldemokrata képviselő eddig 122 javaslatot terjoszteti be az agrárvámokról szóló javaslat módositására.

— **Huszonötezer dinárt gyüjtöttek össze Szomborban a jégkárosultaknak.** Szomborból jelentik: A mult évi jégverés alkalmával rendkivül sok kisgazda szenvedett kárt. Az állami támogatás oly csekély volt, hogy a jégverte kisbirtokok tulajdonosai teljesen tönkrementek. Tomics György dr. polgármester annakidején társadalmi gyüjtést inditott a jégkárosultak javára, a mely a napokban befejeződött. A humánus akciónak eredménye huszonötezer dinár. Ezt az összeget a legszegényebbek között fogják felosztani és pedig olyan arányban, amely arányban kárt szenvedett.

— **Tizenkét évi börtönre itélték a közegészségügyi minisztérium sikkasztó titkárát.** Beogradból jelentik: A beogradi elsőfoku biróság szombaton tárgyalta *Dimitrijevics* Bozsidár közegészségügyi minisztériumi titkár bünügyét, aki a minisztérium pénztárából 600.000 dinárt sikkasztott és a pénzt elkártyázta. A szombati tárgyaláson Dimitrijevics beismerte bünösségét és azzal védekezett, hogy az elsikkasztott pénzt vissza akarta fizetni. A biróság tizenkét évi börtönre itélte a sikkasztó miniszteri titkárt.

— **Szombor város visszakéri az utca és kövezetvámot.** Szomborból jelentik. Szombor város tanácsa elhatározta, hogy a mult évbe naz állami pénztárról befizetett egy és fél millió dinárt, amely összeget részben a vámhivatalnál, részben a vámhivatalnál, részben a városi fogyasztási adóhivatalnál fizették be ut és kövezetvám cimén, visszakéri a pénzügyminisztériumtól. Miután a minisztérium Noviszad város hasonló kérelmét már teljesitették, remény van arra, hogy Szombor az összeget visszakapja. A városi tanács elhatározta, hogy abban a zesetben, ha a kért pénzt a miinsztérium kiutalja, azt kizárólag Szombor város uccáinak aszfaltirozására forditja.

— **Az oszijeki polgári iskolai tanárok egyesületet alakitottak.** Oszijekről jelentik: Az oszijeki polgári iskolai tanitók és tanitónők Oszijek székhellyel egyesületet alakitottak. Ezenkivül elhatározták, hogy megszünnek a zagrebi anyaegyesület fiókjaként müködni.

— **Életfogytiglani fegyház helyett huszévi fegyház.** Oszijekről jelentik: Turkovics Franjot 1925 juniusában az oszijeki törvényszék többrendbeli utonállás és rablógyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra itélte. Felebbezés folytán a tábla most foglalkozott az üggyel és Turkovics büntetését huszévi fegyházra szállitotta le.

— **Megjelent a nemzetközi portréalbum jugoszláv kötete.** A nemzetközi portré-album jugoszláv kötete most jelent meg *Gedő* Lipót akadémiai festő illusztrációival. Az album a jugoszláv politikai, müvészeti, társadalmi és gazdasági élet legkiválóbb tekintélyeinek portréit közli.

— **Megnyilt a közvetlen telefonforgalom Becskerek és Bécs között.** Becskerekről jelentik: A beogradi postaigazgatóság értesitette a becskereki kamarát, hogy megnyilt a közvetlen telefonforgalom Becskerek—Bratiszlava, Becskerek—Bécs és Becskerek Borosháza között.

— **Erkölcstelen merényletet követett el mostohalánya ellen.** Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszék szombaton tárgyalta Haman Ferenc becskereki kömüves bünügyét, aki erkölcstelen merényletet követett el kilenc éves mostohalánya ellen. A biróság Hamant két és fél évi börtönre itélte.

— **Gázol az autó.** Szombaton délelőtt a Karagyorgyev-téren Hingl Gyula autója elütötte Nagy Áron szuboticai kereskedőt. Nagy Áron az uton keresztül akart menni és nem vette észre a feléje közeledő tülkölő automobilt. Az autó kerekei Nagy Áron lábain mentek keresztül. A szerencsétlenül járt embert beszállitották a közkórházba. Allapota nem életveszélyes.

— **Öngyilkos tőzsdebizományos.** Budapestről jelentik: A Bárány-ucca 26. számu ház harmadik emeletéről szombat délben a világitóudvarra vetette magát Várkonyi Lajos hatvanegy éves tőzsdebizományos. Várkonyinak, akinek vidéken földbirtoka is van, harmincöt éve volt jólmenő bizományi irodája és Várkonyi meguszta a sulyos gazdasági válságot is, azonban ez a kritikus időszak annyira megviselte idegzetét, hogy valószinüleg pillanatnyi elmezavarában követte el az öngyilkosságot.

Dr. Wolf Gyula ezuton értesiti pacienseit, hogy szabadságáról hazaérkezett és rendelkezesükre áll.

— **Tombola Palicson.** A palicsi fürdőigazgatóság vasárnap rendezi az idei szezon első tombolaversenyét a nagyvendéglő terraszán. A tombolaverseny este kilenc órakor kezdődik.

ÉHGYOMORRA FÉL POHÁR
SCHMIDTHAUER
FÉLE
KESERŰVIZ
jó étvágyat, kellemes közérzést és munkakedvet biztosit. 3987
Főlerakat: Mineralija, M. Matić i Drug Novisad
Ustavska ulica 29. Telefon 489.

— **Uj rendőrfelügyelő a kulai szolgabiróságnál.** Kuláról jelentik: A belügyminiszter Kovacsevics Gyuro járási rendőrfelügyelőt felmentette állásától és utódául Krnyac Milán bácskapalánkai rendőrfelügyelőt nevezte ki.

— **Tisztitják a szombori kutakat.** Szomborból jelentik: A szombori bakteriológiai intézet igazgatója, dr. Schmidt József orvos a mult héten ellenőrizte egészségügyi szempontból a szombori városi artézi kutakat. Az ellenőrzés alatt megállapitotta, hogy sok kut vizében dachima van, ami bomlásnak indulo tárgyaktól származik és azért azt javasolta a városi tanácsnak, hogy minél sürgösebben tisztittassák ki a kutakat. A városház előtti téren levő ártézi kutban, amely kétszázhuszonhét méter mély, a tisztitás alkalmával nyolcvannyolc méter magasan iszapot találtak. A kutnak a kitisztitásával a tanács Czeizl József vállalkozót bizta meg, aki huszezer dinárért vállalta a kut kitisztitását, ami két heti éjjel-nappali szakadatlan munkát vesz igénybe.

— **Házasság.** Dr. Weisz Hugó ügyvéd (Odžaci) és Goldberger Lujzika (Somobor) folyó hó 23-án Somborban házasságot kötöttek.

— **Református papi konferencia Pancsevón.** Pancsevóról jelentik: A vajdasági református lelkészek és presbiterek csütörtökön konferenciát tartottak Pancsevón. A konferencián résztvettek Benkő Viktor belmisszionárius, szombori, Gachel János bánáti alesperes, debeljacsai, Szabó Zoltán velikibecskereki, Hódossy Orbán szerbittebei, Tomka Károly voljovicai, Ágoston Sándor feketicsi, Vas Antal pancsevói lelkészek és számos presbiter. A konferencián Benkő Viktor belmisszionárius ismertette a reformáció uj irányait s annak elveit, továbbá az egyetemes papság elvét. Azonkivül megtárgyalták a pancsevói református egyházközség helyzetét, valamint a pancsevói, kikindai és becskereki missziós egyházak lelki ellátásának kérdését. A konferencia emelkedett hangulatu vallásos estéllyel ért véget, melyen megjelentek az összes felekezetek pancsevói lelkészei, a hatóságok vezetői és nagyszámu közönség.

— **Vajdasági turnéra készül a beográdi opera.** Becskerekről jelentik: A beogradi opera egész együttese és teljes zenekara rövidesen Becskerekre jön hatnapos vendégszereplésre. Becskerek után az operatársulat ellátogat a Vajdaság többi városaiba: Szuboticára, Somborba és Belacrkvára is, ahol mindenütt hat-hat előadást szándékoznak tartani. A vajdasági turné müsorán többek közt a „Faust", a „Tosca" és a „Karmen" szerepelnek. Azonkivül mindenütt még három klasszikus operát mutatnak be. A vajdasági előadások előkészitésével megbizták Krsztanosics Petárt, a noviszádi nemzeti szinház volt igazgatóját, aki már a legközelebbi napokban beutazza a vajdasági városokat. A vajdasági operaelőadásokat juliusban tartják meg.

— **Főtárgyalások a noviszadi felebbviteli biróságn l.** Noviszádról jelentik: A noviszadi felebbviteli biróság szombaton tárgyalta Kiss János topolai lakos bünügyét, aki 1924 szeptemberében agyonszurta Bács Józsefet. A törvényszék annak idején haláltokozó sulyos testi sértés miatt három évi fogházra itélte Kiss Jánost. A tábla szándékos emberölésben mondta ki bünösnek a vádlottat és ezért büntetését öt évi fogházra emelte föl. — A tábla szombaton tárgyalta Zungics Nikola palánkai lakos bünügyét, aki az elmult év augusztus 24-iken sulyosan összeszurkálta a vele vadházasságban élő Popov Katicát. A törvényszék a vádlottat öt évi börtönre itélte el, amit a tábla helybenhagyott. — A felebbviteli biróság ezután Kliszák István, az AEG villamosvállalat alkalmazottjának ügyével foglalkozott, aki az elmult év novemberében a vállalat által rábizott 8633 dinárral megszökött. A törvényszék fel évi fogházra itélte el. A tábla az itéletet helybenhagyta.

— **Lehet magyarul is.** Szuboticán szombaton olyan hir terjedt el, hogy a városi főkapitány három napi elzárás terhe mellett megtiltotta a villamos vasut alkalmazottainak, hogy a hivatalos nyelven kivül más nyelven is érintkezzenek a felekkel. A rendőrségen kijelentették, hogy ilyen rendelkezés nem történt, hanem a rendőrség átiratban felkérte a villamos vasut igazgatóságát, hogy az utazó személyzet a közönséggel való érintkezésnél először hivatalos nyelven beszéljen.

A Revü, az egyetlen jugoszláviai magyar müvészeti hetilag legujabb száma most jelent meg rendkivül változatos és gazdag tartalommal. A kitünő hetilapba Tamás István, Mesterházy Ambrus, Csuka Zoltán, Berényi János és mások irtak cikkeket, novellákat és riportokat. A nivós lapot ezenkivül élénk szinház, film, sport, rádió és divat rovatok egészitik ki. A Revü minden lapárusnál kapható.

— **Eljegyzés.** Almási Antunovits Györgyikét (Verušić) eljegyezte Tamásy Béla Gy. (Subotica). Minden külön értesités helyett.

Fischer Albert és neje leányát, Hirscholn Olgát Csikovecről eljegyezte Havas Imre Jánosházáról. (Minden külön értesités helyett.)

Endlein Boriskát a Hotel Vojvodina tulajdonosának kedves leányát, eljegyezte Égető László kereskedő Kulán.

Klinvart Anciko (Kula) és Héger József (Zagreb) jegyesek. Kula, 1926 május hó.

— **A szuboticai önkéntes tözoltóegylet bálja.** A Szuboticán felállitandó Szent-Flórián szobrot vasárnap, május 30-án fogják beszállitani a vámhivatalból a tüzoltó-testület Preradovics-uccai laktanyájába. Ebből az alkalomból a tüzoltó-egylet táncmulatságot rendez saját helyiségeiben. A táncmulatság kezdete este 8 órakor és vége reggel 4 órakor lesz. A zenét az egylet saját zenekara szolgáltatja. Belépti dij személyenként tiz dinár.

— **Zsanics nyilt levele Pernar államtitkárhoz.** Zagrebből jelentik: A parlament legutóbbi ülésén Pernar államtitkár azt a kijelentést tette, hogy Zsanics horvát föderalista is korrupcionista, mert egy állampolgárság megszerzéséért tizezer dinárt kért. Zsanics a Hrvat szombati számában nyilt levelet intézett Pernar államtitkárhoz, melyben felszólitja, hogy a nyilvánosság előtt ismételje meg vádjait, hogy felelősségre vonhassa.

— **Holttest a gázórában.** Budapestről jelentik: Szombat délután két órakor a Rottenbiller-ucca 5. szám alatti ház kapualjában gázgyári munkások a vezeték javitása közben kinyitották a gázóra szekrényét, amelyben legnagyobb megdöbbenésükre egy idősebb férfi holttestét találták ugyszólván belegyömöszölve. A helyszinre azonnal rendőri bizottság szállt ki, amely csak nagy nehézséggel tudta a munkáskülsejü idősebb férfi holttestét a gázóra szekrényéből kivenni. Miután bizonyos, hogy a szerencsétlen ember büntény áldozata, a rendőrség erélyes nyomozást inditott.

— **Apponyi Albert gróf nyolcvan éves.** Budapestről jelentik: Szombaton ünnepelte gróf Apponyi Albert nyolcvanadik születésnapját. A nemzetgyülésen Szcitovszky Béla elnök méltatta Apponyi érdemeit és javaslatára a nemzetgyülés táviratilag üdvözölte Apponyit. Az amerikai magyarok aranykelyhet vettek közadakozásból Apponyinak, a hivatalos Amerika pedig egy üdvözlő okiratot küldött, amelyet az Egyesült-Államok minden vezető politikusa aláirt. Ugyanilyen üdvözlő okmányt küldött Ohió állam is.

A Népkör kulturbizottsága felkéri mindazokat, akik a megalakulandó Népkör dalárda müködő tagjai kivánnak lenni, hogy jelentkezzenek naponta délután 6 és 8 óra között Nánay Mihály urnál a Népkör helyiségében.

Székrekedésnél, gyomorégésnél és emésztési zavaroknál, vértódulásoknál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „Ferenc József" keserüvizet. A belgyógyászati klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a *Ferenc József* viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesiti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Dr. Milivoj Kendjelac ügyvéd nemrégen Velika-Kikindáról Suboticára áthelyezett ügyvédi irodáját Skotus Viator ulica 21. szám alól Vilsonova ulica 25. szám alá helyezte át. (Regebben volt dr. Petrović Jovan (Čaka) ügyvédi irodája, bejárat a kapu alatt balra.) 4802

Ünnepi gyászistentisztelet a zsidó templomban. Kedden, junius hó 1-én esti hét órakor dr. *Singer* Bernát a szuboticai zsidó hitközség érdemes volt főrabbija elhalálozásának tizedik évfordulója alkalmából a Talmud-Tóra-egyesület a helybeli zsinagógában ünnepi gyászistentiszteletet rendez.

Rogaška Slatina a legjobb hirnévnek örvendő gyógyhely gyomor, bél, vese- és májmegbetegedéseknél, epekő- és szivbajoknál. Az előszezonban rendkivül mérsékelt árak. Kérjen prospektust.

Dr. H. Künstler fül-, orr- és gégespecialista és operatör Becskereken telepedett le. Rendel a szerb hitközség vásártéri uj épületében 10—12 és 2—6-ig vagy megállapodás szerint.

Dr. Kovjanics Ránko — volt budapesti kórházi és szanatóriumi orvos — jelenleg fürdőorvos *Vrnjačka-Banján*, ezidén is megkezdte rendelését. (Villa Atina).

Lepedat i Jovanović főélárusitóknál vásárolt sorsjegyek közül május 28-án kisorsoltatott:

400.000 dinárt nyert: 115613

5000 dinárt nyert: 71068 142089

1000 dinárt nyert: 57374 63108 87110 19 88902 99830 142068

400 dinárt nyert: 4065 7149 63 9964 13899 16856 20621 22707 18 30 26546 27919 29 36 31566 34312 36052 59 68 81 41006 43 73 41819 78 88 48202 9 49 54 50513 53 56144 89 57362 67923 37 72956 60 76 73152 63 85 81125 82 84846 85705 86418 88920 82 96 89704 56 94 92412 97121 39 41 65 99811 47 100230 92 101335 56 64 65 69 103020 104926 105809 12 30 64 90 118811 49 59 81 112982 115626 54 116542 74 118807 90 119025 94 120069 87 124110 33 87 92 126294 129408 130637 51 87 98 131356 132913 28 134809 62 137929 82 139303 144925 40 44 76 145580 146022 76 147713 55 148 55 148065 149874

Dr. Klein Endre szülész és nőgyógyász specialista, a giesseni egyetem nőgyógyászati klinikájának volt assistense, külföldről visszaérkezett és rendel ujból Oslobodienja ul. (Zentai ut) 12. D. e. 10—12-ig és d. u. 3—4-ig. Telefon 236. 4811

Felhivás
a suboticai zsidósághoz!

Május 30-án vasárnap városunkba érkeznek a Palesztina felépitési bizottság kiküldöttei, hogy megismertessék velünk Palesztina felépitésének tervét. E célból vasárnap délután 5 órakor *a templomban Istentiszteletet tartunk*, melyre zsidó testvéreinket ezuttal meghivjuk.

Az Istentisztelet ünnepi szónoka lesz: Dr. Isak *Alkalay* grandrabbi ur, Professor Schalem Pasi *Goldmann* és Richard *Steiner*, a Keren Hajessod londoni központjának kiküldöttei is. Vendégei lesznek azonkivül az Istentiszteletnek Dr. *Pops*, a beogradi, dr. *Lustig*, a novisadi hitközségek elnökei s még számosan a Vajdaság tekintélyes zsidói közül. Jelenjünk meg minél nagyobb számban ezen az istentiszteleten, hogy ezzel is demonstráljuk, hogy városunk zsidóságából sem veszett ki az érdeklődés az egész világ zsidóságát érintő kérdések iránt.

Az ünnepély előkészitő bizottsága.

Nehéz feladat

elé állitja az iskola a gyermeket, amikor az irás, olvasás, számolás müveletébe vezeti. De még nehezebb feladatokat ró az élet a ma emberére, ugy a szellemi, mint a testi munkásokra, sőt nőkre is, amikor osztozniok kell a férj, az apa, a testvér gondjaiban és részt kell venniök a mindennapi élet küzdelmeiben. Ezeknek a feladatoknak megfelelni csak az erő, egészség és munkakedv csorbitatlan birtokában lehet.

Aki tehát meg akarja óvni egészségét, fokozni akarja testi és lelki erejét és teljesen fel akarja magát vértezni a létért való nehéz küzdelemre, az egészitse ki mindennapi táplálékát a reggeli és uzsonna teájhoz 2—3 kávéskanál OVOMALTINE-val, mert az

OVOMALTINE
Táplál. erősit. kizlal.

kis terjedelemben koncentráltan juttat a szervezetbe szénhydrátokat, fehérjéket, zsirokat, tápsókat és az élet fentartásához nélkülözhetetlen vitaminokat.

A szervezetnek nem csokoládéra, nem cukorkára, hanem olyan célszerü táplálékra van szüksége, mint az Ovomaltine.

Az OVOMALTINE kellemes izü, jól emészthető, tökéletes tápszer.

Ára dobozonkint 18 50 dinár

Kapható gyógyszertárakban, drogériákban füszer- és csemegekereskedésekben. Mintát és ismertetést ingyen küld:
dr. A. Wander d. d. Zagreb Jurjevska ul. 37

Rádió-müsor

Hétfön, május 30-ikán

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 20.15: Vidám est.

Graz (402): 20.10: Debussy-est.

Elberfeld (259): 20: Hangverseny. 20.40: Wedekind-est. 23: Kabaré.

Milanó (320): 16.30: Jazzband. 21: Müvész-kvintett hangversenye.

London (365): 16.15: Olasz zenekar hangversenye. 18: Tánczene. 19.25: Mozart-szonáták. 20: Hangverseny. 20.30: Koncert. 22: Varieté.

Prága (368): 16.30: Koncert. 22: Tánczene.

Hamburg (392.5): 16.15: Kamarazene. 17: Zongorahangverseny.

Münster (410): 16: Wagner-hangverseny.

Róma (425): 17: Jazzband. 20.40: Hangverseny.

Lipcse (452): 16.30: Koncert. 20.15: Szimfónikus hangverseny.

München (485): 16.30: Koncert. 19: Rigoletto, operaelőadás.

Berlin (594): 17.30: Koncert. 20.30: Beethoven-hangverseny. 21: Szórakoztató zene.

Berlin (504): 17: Vidám-dalok. 17.20: Koncert. 21.25: Hangverseny.

Budapest (560): 9.30, 12, 15: Hirek, közgazdaság. 17.30: Szalonzenekar hangversenye. 20.30: Koncert. 22: Kamarazene.

KÖZGAZDASAG

A gabona, a mütrágya
és a cement uj szállitási tarifája

Beogradból jeleutik: A tarifabizottság végrehajtóbizottsága áttekintette az első és második szekció Susákon tartott konferenciájának határozatait. A végrehajtóbizottság jóváhagyta a gabona, mütrágya és cement belforgalmi, kiviteli és tranzitó vasuti tarifájáról, valamint a reexpedicijogról, a mintavételről és a vasuti állomási mérlegek kérdéséről szóló határozatokat. Valamennyit legközelebb a közlekedésügyi miniszter elé terjesztik végleges jóváhagyás céljából.

Foglalkozott ezenkivül a bizottság a dalmát kikötőkből induló vagy azokon keresztül haladó forgalom tarifatételeinek megváltoztatására szolgáló tervezettel is. Erre vonatkozólag az ország gazdasági testületei is beterjesztették véleményüket. A tarifabizottság első és második szekciója, mint jelentettük, junius 17-éu Noviszadon tartja legközelebbi ülését, amelyen a még hátralevő tarifákat fogják megállapitani.

Nagyszabásu tankállomás naftatermékek részére Veliki-Becskereken

Az ipari termelés nemzetközi koncentrációja egyetlen téren sem mutatkozik oly élesen, mint a naftatermelés terén.

A naftatermékek előállitásának és kereskedelmének sajátos szervezete feltartóztathatatlanul a fejlődésnek oly irányába kényszerit, hogy egy és ugyanazon érdekeltség, amely az olajmezők kiaknázásának jogát birja, furja a naftakutakat, kiaknázza a nyersolajat, feldolgozza saját finomitógyáraiban, szállitja saját hajóin és vasuti kocsijaiban, minden közvetitő kizárásával a szabad kereskedelem teljes kikapcsolása mellett a saját eladási szervezetei utján ugyszólván tengerentuli vidékekről egészen a helybeli fogyasztóig, mondhatnók magáig a naftafogyasztó gépig juttatja el termékeit.

Ennek a közgazdasági szükségnek nyomása alatt csatlakozott egyik legnagyobb hazai naftavállalatunk az »Astra« r.-t. az általánosan ismert »Phönix« Oil & Transport Co. Ltd. londoni cég érdekeltségéhez.

Ennek a londoni társaságnak különösen Romániában, amely Jugoszlávia szempontjából elsősorban jön tekintetbe a naftatermelő országok közül, kiterjedt naftamezői vannak birtokában, ezenfelül számos raffineriája, szállitóhajója és több mint 600 cisternakocsija. A társaság évi termelése egyedül Romániában meghaladja a negyvenezer vagont, vagyis több mint 400 millió kilogramm mindenfajta naftatermék.

Az »Astra« r.-t. már 1912 folyamán Zágrábban (Vrapče) gyárat létesitett technikai olajok és zsiradékok termelésére és egyike volt a legnagyobb naftaimporteur cégeknek. A fent jelzett transakció folytán és különösen hatalmas angol tőkével létesitett benső kapcsolat által az Astra r.-t. a hazai közgazdaság jelentős tényezőjévé vált.

Egyidejüleg szükségessé vált az Astra r.-t. ujjászervezése, aminek folyamán a társaság elhatározta, hogy székhelyét fővárosunkba, Beogradba helyezi. További jelentős lépés a társaság feilődésében egy nagyszabásu tankállomás létesitése Velikibecskereken, ahová közvetlenül a raffinériából tankhajókon történik a naftatermékek szállitása és vám szabad raktárrá nyilvánitott hatalmas vastartányokba szivattyuzása.

Az Astra r.-t. változatlanul továbbra is üzemben tartja a zagrebi gyárat ottani szervezetével az eddigi keretek között mindazáltal mint nagyobb naftainstalációja és egyetlen tankállomása, általános érdeklődés kiséri a társaság további fejlődését.

Az év végéig elkészül a titeli hid. Becskerekről jelentik: Az épülő titeli vashid munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a Tiszán keresztül vezető nagy vasuti hid még ebben az évben teljesen elkészül. A hid pilléreinek épitését még a mult évben befejezték, a szerelési állványok készitését pedig azzal a feltétellel adták ki Strunk Péter és Filman Károly beográdi vállalkozóknak, hogy a munkálatokat augusztus 15-ig tartoznak befejezni. A hidkonstrukció szállitását és felszerelését a bródi vagongyár vállalta oly feltétellel, hogy folyó év végéig a munkálatokat befejezni tartozik. Igy ez a fontos hid még ebben az évben teljesen elkészül és a jövő év elején megindulhat a közvetlen vasuti forgalom Becskerek és Noviszád között.

SPORT

Az olaszfutballszövetség
megszakitotta az érintkezést a jugoszláv szövetséggel

Zagrebből jelentik: A torinói *Juventus* zagrebi botránya ügyében az olasz futballszövetség átiratot intézett a JNS vezetőségéhez.

Az átiratban az olaszok közlik, hogy a jugoszláv futballszövetség által nyujtott elégtételt nem találták megfelelőnek és ezért *az olasz szövetség megszakit minden érintkezést a jugoszláv futballszövetséggel.*

Az olasz szövetség eljárása felháborodást keltett a zagrebi sportkörökben, miután a JNS a legmesszebbmenő módon igyekezett az olasz játékosokat ért inzultusért elégtételt szolgáltatni.

Beograd—Subotica

A SAND szegedi-uti pályáján délután öt órai kezdettel játszák le Beograd—Subotica városközi mérkőzést. Subotica a következő összeállitásban áll föl: Virág — Kulundzsics, Gubics — Held, Weisz, Ördög — Varga, Roglics, Kovács, Horváth, Slezák. A beogradi csapatot még nem ismerjük Pandakovics szövetségi kapitány az együttest a helyszinen állitja össze. Minthogy Jugoszláviából több játékost állitottak be az országos vállogatottba, valószinüleg a BSK lesz a szuboticai fiuk ellenfele, megerősitve a válogatott Szekulicsal.

A mérkőzés előtt kerül lejátszásra a Hakoah—Konobar harmadosztályu bajnoki döntő. A városközit Mázics, az előmérkőzést Csajági fogja levezetni.

Bajnoki mérkőzések. Az elsőosztályu bajnokság utolsó fordulóját vasárnap játszák le. Szomborban a Szuboticai Sport játszik az Amateurrel, Kulán a Szombori Sport—Kulai S. C., Verbászon pedig a VSC—SzMTC hátralévő tizenhárom percét játszák le. A másodosztályu mérkőzések programja: Topolán Topolai SC—Sztaribecsei Szoko, Szentán Szentai AC—Ferrum, Sztarakanizsán Kanizsai AC—Szombori TK.

A bolgár csapat megérkezett Zagrebba. Zagrebből jelentik: A bolgár csapat pénteken este megérkezett Zagrebba. A pályaudvaron nagyszámu közönség fogadta a vendégeket, köztük a zagrebi bolgár kolónia tagjai. A jugoszláv szövetség nevében dr. Lipovcsak üdvözölte a bolgár csapatot és kiséröit, utána a Gradjanszki elnöke mondott rövid üdvözlő beszédet. A bolgár futballisták az Esplenad szállóban szálltak meg.

Schlosser visszatér az MTK-ba. A világhirü magyar csatár, aki jelenleg a bécsi WAC-ban játszik, tárgyalásokat folytat az MTK vezetőségével. A tárgyalások hir szerint, eredménnyel haladnak és Schlosser már az őszkor játszik az MTK-ban, melynek trenirozását is átveszi.

Ezüst serleget kap az MTK—Viktória Zsiskov mérkőzés győztese. A Bácska jubileumi ünnepségének legnagyobb eseménye a budapesti MTK és a prágai Viktória Zsiskov küzdelme lesz. — A jubiláló egyesület a mérkőzés győztesét gyönyörü ezüst serleggel jutalmazza. A Bácska az ünnepségek előkészitésére irodát állit fel, amely hétfőtől kezdve a Nemzetiben müködik és minden felvilágositást megad az érdeklődőknek. Az irodában jegyeket is lehet előre váltani. A Bácska fölkéri az egyesületeket, hogy a sportfelvonulás megbeszélése végett vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg a Nemzetiben.

Az UTE felfüggesztette Buza és Török játékjogát. Budapestről jelentik: A vesztegetési ügyben az UTE megejtette a házivizsgálatot és annak eredményeképpen Buza és Török játékjogát felfüggesztette, miután alapos gyanu merült föl ellenük, hogy pénzt fogadtak el a VAC vezetőitől.

10.000 dinar jótállás

a Harang-szinszappanért!

A Harang szinszappan használata mellett a mosás nem fáradságos.
A Harang szinszappan csak a legfinomabb, legdrágább zsirokból készül. Fehérneműje élettartalma határtalan, ha **Harang szinszappannal** mossa.
A Harang szinszappan minden darabjának tisztaságát
10.000 dinárral garantálja az Albus-szappangyár

KINTORNA

Kohn egy kis vidéki vasutállomáson odaáll a pénztárhoz és megkérdi, mibe kerül egy jegy Beogradig?

— Száz dinár.

— Az sok, adok hatvanat.

A pénztáros elzavarja, de két perc mulva megint ott van.

— Adok hetvenet.

— Menjen innen, itt nem lehet alkudni.

Néhány perc mulva uira odaáll:

— Tudja mit, adok nyolcvanat.

— Menjen fenébe, hallotta, hogy itt nem lehet alkudni.

Ebben a pillanatban fütyül a vonat és elrobog. Kohnnak vigyorogva szélesül az arca és kérörvendezve mondja:

— Na látja, most már besózhatja a jegyét.

*

Orvosok beszélgetnek.

— Kedves kollega, én mondom önnek, hogy a pajzsmirigy és a vakbél fölösleges részei az embernek.

— Nekem mondja? Nekem volt egy pacienscm, akinek se a szive, sem a tüdeje nem müködött, mégis nagyon jól érezte magát.

— Micsoda ember volt az?

— Holt ember.

*

— Holnap párbajod lesz?

— Az, de nem ölöm meg az ellenfelemet.

— Miért nem?

— Mert akkor magamnak kell az az egész vivótermet kifizetnem.

*

Azt mondja a tanitó a falusi iskolában, amikor Kolumbuszról magyaráz:

— Na, gyerekek, holnap mindegyiktek hozzon magával két tojást. Meg fogom magyarázni nektek, mi is volt az a Kolumbusz tojása.

— De nekünk nincs otthon tojásunk ám — mondja a Pista gyerek.

— Nem baj — feleli a tanitó — hozhatsz helyettük egy darab kolbászt.

*

— Érdekes, azelőtt a sarkutazók elmentek a sarkra, de nem jöttek vissza.

— No és?

— És most visszajönnek, de *nem* mentek el a sarkra.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1926 május 29.

Budapest deviza 1258.5—1260.5.
Berlin deviza 7.4020—7.4220 milliárd márka, valuta 735—739 milliárd márka.
London deviza 276.

—

Zürich, máj. 29. *Zárlat:* **Beograd 9.115**, Páris 16.57, London 25.13, Newyork 516 öttizenhatod, Brüsszel 19.50, Milanó 19.35, Amszterdam 207.60, Berlin 122.90, Bécs 72.95, Szófia 3.75, Prága 15.30, Varsó 42.5, Budapest 72.30, Bukarest 2.075.

Zagreb, máj. 29. *Zárlat:* Páris 185, London 276.15, Newyork 56.66, Zürich 1098.25, Bécs 802.60, Prága 168.30, Trieszt 213.

Noviszadi terménytőzsde, máj. 29. Buza: 1 vagon bácskai, 75—76 kilós, 2%-os, 307.50 dinár, 2 vagon bácskai 310 dinár, 1 vagon szerémi 75 kilós, 3%-os 306 dinár, 1 vagon szlavóniai 302.50 dinár. Zab: 1 vagon bánáti, Szenta paritás, 185 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai, 135 dinár, 1 vagon bácskai, Noviszad kerület 136 dinár, 10 vagon bácskai, juniusi 137.50 dinár, 1 vagon szerémi, fehér, 3%-os, 140 dinár, 2 vagon szerémi, aranyfogu 145 dinár. Liszt: 3 vagon bácskai 0-ás G. 490 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 25 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, május 29-én. Tartott irányzat mellett az árak változatlanok. A forgalom szük keretek között mozgott. Buza mindössze harminc vagon cserélt gazdát. Óbuza budapesti paritásban 425—435.000 koronáért, uj buza augusztusi szállitásra 345—347.500, rozs 227.500—232.500, árpa 240—250.000, zab 265—272.500.

TELEFON 868.
SIPOS SÁNDOR
SUBOTICA
Üzletemet Sokolska ul. 2. alól
6 szám alá
(Ispánović festő mellé)
saját házamba helyeztem át.
ennélfogva sokkal olcsóbban árusitok nagyban és kicsinyben
saját égetésü hófehér
Friss MESZET
Épitési MESZET
Portland CEMENET
Rostált FA[illegible]ZENET
Pécsi kőszer mosott
KOVÁCSSZENET
Prima belföldi
KOVÁCSSZENET
TÜZIFÁT felvágva is
Az árut dijmentesen rendeltetési helyére szállitom

NYILTTÉR.

Értesités.

Az „Arany Bárány Szálloda“ ettermei és kávéháza teljesen átalakitva, a legmodernebb komforttal berendezve, kitünő kiszolgálással, Pátkai Sándor müvész vezetése alatt álló elsőrendü zenekar állandó közreműködése mellett folyó hó 29-én este ünnepélyesen megnyilt.

Tisztelettel kérjük a n. é. közönséget, hogy b. megjelenésükkel a Gervein Kálmán szakszerü vezetése alatt álló étterem és kávéház nivóját emelni sziveskedjék.

Bárány Szálló rt.
igazgatósága

4771

Értesités.

Özv. Katona Ferencné és Katona József gépmühelyéhez tartozott összes gépeket és felszerelést az árverési vevőktől megvettem. St.-Kanižán özv. Katona Ferencné Kralja Petra ul. 42. sz. házában **uj gépmühelyt rendeztem be,** melynek vezetésével Katona József urat biztam meg. Elvállalok mindennemü szakmába vágó munkát, u. m.: **hengerek bevátkolását, motorok hengerfurását és dugattyuzását helyszinen és mühelyemben, valamint aratógépek, morzsolók és bármily gazdasági gépek szakszerü javitását.** — Eladok cséplőgarniturákat, szivó- és nyersolajmotorokat és csereüzleteket kötök bármily gépekben.

Pontos és szakszerü munkáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalom.

Stara-Kaniža, 1926. május 20.

Szives pártfogást kér

Vajda S. Antal
tulajdonos.

4753

A LÉTEZŐ LEGJOBB GYÓGYSZER!
A VILÁG LEGSZEBB FÜRDŐHELYÉN!
Beteg Ön? Akar meggyógyulni? Ugy utazzék rögtön
BLED-be (Veldes)
Prospektust dijmentesen küld a
Sonnenheil-anstalt „RIKLI“ Bled (Jugoslavija)
(Oberkrain) idény május 15-től október 1-ig
1581

Meghivó

A Suboticai Gyárosok Szövetkezetének f. é. junius 6-án vasárnap d. e. 10 óra or a Lloyd helyiségeiben tartandó rendkivüli közgyülésre a következő tárgysorozattal.

1. Választások: 1 elnök, 1 alelnök, 1 jogtanácsos, 1 pénztáros, 12 helybeli és vidéki tag s 3 felügyelőbizottsági tag választása.

2. Alapszabályok módositása.

§. 28. A közgyülésen a megjelenők számukra való tekintet nélkül határoznak.

Subotica, 1926. május 23-án.

Milan S. Damjanović s. k. titkár. — **Mirko Rottman** s. k. elnök.

4820

Csődtömegeladás.

Vidákovics Péter kumáni vegyeskereskedő csödtömegét 1—140., 142 - 341. tételek alatt leltározott 28772 dinár beszerzési értékü pléhedény, füszer- és vegyesárúkat, üzleti berendezést zárt irásbeli ajánlat útján 1926. junius 13-án délelőtt 10 órakor Novi Bečejen irodámban eladom.

A zárt irásbeli ajánlatokat az árverés napján fél 10 óráig nálam kell benyújtani a megajánlott összeg 30%-ával, mint bánatpénzzel, külön az áru és üzleti berendezésre. Az irásbeli ajánlatok felett azonnal fogok határozni. Jogom van folytatólag azonnal szóbeli árverést is tartani és ha ekkor sem érek el megfelelő árajánlatot, az árverést elhalasztani.

Az árverést 1 vevővel is megtartom. Vevő köteles a vételárat a csődbiróság jóváhagyásának általam történt közlésektől számitott 3 nap alatt a vételi illetékekkel együtt nálam kifizetni, az árút elvinni és az üzlethelyiséget kiüriteni, különben elveszti bánatpénzét.

Az árú minőségéért és mennyiségéért nem szavatolok.

Az árút Kumán község jegyzője bármikor megmutatja.

Dr. Kánitz
tömeggondnok Novi Bečej.

4556

Kiárusitás.

Vb. Deutsch Simon csödtömegéhez tartozó és még el nem adott áruk, u. m.: férfiingek, női és gyermek fehérnemüek, kötött áruk, csipkék, szallagok, mindennemü gombok, gyermekharisnyák, fonott szandálok és más divat- és rövidáruk mélyen a beszerzési ár alatt a kiskápolnával szemben levő üzlethelyiségben hétfőtől kezdve mindennap d. e. 9—12, d. u. 4—6 óráig eladatnak.

Meghivó.

Az Első Jugoszláviai Temetkezési Egyesület f. évi junius hó 6-án, (vasárnap) d. e. 9 órakor a »Hungária« kerthelyiségében tartja

rendkivüli közgyülését,

melyre az egyesület tagjait és kedvezményezettjeit tisztelettel meghivja.

Tárgy:

Az uj alapszabályok meghirdetése, jelentés az egyesület jelenlegi állapotáról és a vezetőség lemondása, illetve uj vezetőség választása.

Megjegyeztetik, hogy szavazati joggal egyedül a tényleges tagok rendelkeznek.

Amennyiben a választások ekkor nem ejtetnének meg, ugy junius 13-án uj közgyülés hivatik egybe, amit már ezuttal kérünk tudomásul venni.

Subotica, 1926. május 25.

Pendzsics György s. k. elnök — *Páncsics Iván* s. k. titkár

Árverési hirdetmény.

Alulirott, mint vagyonbukott Milin Josif csődtömeg gondnoka, ezennel közhirré teszem, hogy a csődleltárba felvett cséplőgépet *junius hó* 6-án d. e. 9 órakor irodámban megtartandó árverésen eladom zárt ajánlatok utján. Az ajánlatokhoz bánatpénz fejében 10.000 din. lefizetendő.

St.-Bečej, 1926. május 28.

Dr. Vojnović Vladan

Árverési hirdetmény.

Vb. Beck i Drug cég üzletében *f. hó 31-én d. e. fél 9 órakor árverésen* eladatnak a következő dolgok: 1 drb. esztergapad, 1 drb. autóponyva, szivókut, szennyvizpumpa, szőlőzuzó, tábori tüzhely, felvonógép, gépszijak, kenderhevederek, futószőnyegek, pénzszekrény és tüzoltófecskendő.

Dr. Biró Andor
ügyvéd, tömeggondnok.

Sztari Becsej község elöljáróságától

5178/926. szám

Árlejtési hirdetmény.

A községi rendőrség és kisbirók részére szükségelt 46 pár nyári egyenruha (sapka, bluz, nadrág) szállitásának biztositása végett 1926. évi junius hó 3-án d. e. 9 órai kezdettel, a községi biró irodájában (I. emelet 4 sz. a.) megtartandó szóbeli árlejtésre felhivjuk az érdekeltek figyelmét. Az árlejtési feltételek megtekinthetők a községi biró irodájában. Az árlejtezők kötelesek az árlejtés megkezdése előtt bemutatni a kelmemintákat, valamint 5000 din. — mely összeg a szállitás elvállalása esetén a szállitási árnak 10%-ra kiegészitendő bánatpénz címén befizetni. A kész egyenruha 1926. évi junius hó 25-éig szállitandó.

Szt.-Becsej, 1926. évi május hó 26.

Az elöljáróság

HÁZASSÁG

Házasságokat sikeresen közvetít Farago irodája, Budapest, Népszinházucca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. 4099

Vagyonos szülők egyetlen gyermeke vagyok. A megyében »Jó partinak« tartanak. Szüleim szabad választást engednek miért is ezuton kisérlem megtalálni »Őt«. Hozományom: egyszáznegyvenhold, tanyával, hozzátartozó gazdasági felszereléssel, házzammal, készpénzzel, butorkelengyém. Tizenkilenc éves, keresztény, általában szépnek mondott, intelligens urileány vagyok. Otthonomban társaságban egyaránt megállom helyemet. Férjhezmennék, de nem »üzleti« alapon. Bántana az a tudat, hogy valaki nem személyemet, hanem a vagyonomat tekintené. Levelet »Intézetben nevelkedett pusztai leány« jeligére kiadóhivatal továbbit. (Névnélküli, valamint kalandos levélre nem válaszolok.) 4424

Sokáig gondolkoztam, vajjon előfordulhat-e, hogy uriesalád leánya megjelent hirdetésekre levelet küldjön. Barátom házassága szintén igy történt s ez meggyőzött. Harmincegy éves, keresztény tartalékos főhadnagy, földbirtokos vagyok. Vagyonom négyszázötven hold. Nősülnék, ha én is megértő, bájos, egyéniségü, falusi életet is kedvelő feleséget kaphatnék. Nősülésemnél nem kérdem, hogy »hozomány« van-e. Elegendő, ha hófehér lelkét, szivét ajánlja fel éltepáriának. Teljes cimü levélre válaszolok, melyet »Aratás előtt esküvő« jeligére kiadóhivatal továbbit. (Névtelen céltalan.) 4423

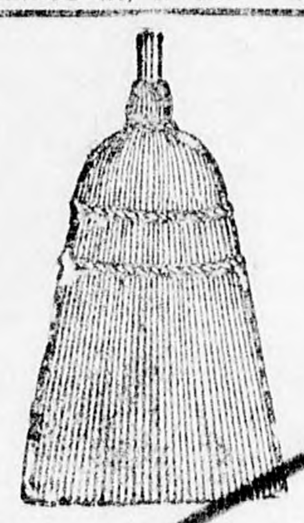
40 éves jó megjelenésü gyermektelen özvegy 50.000 dinár hozománnyal, kelengyével férjhezmenne intelligens magasabb állásu állami hivatalnokhoz. Özvegyek egy-két gyermekkel is ajánlkozhatnak, esetleg társulnek jómenetelü üzlethez. Csak teljes cimü levelek. — »Elsőrendü gazdasszony« jelige alatt kiadóhivatal továbbit. 4752

Cipő- és cipőfelsőrészkészitést a legmodernebb kivitelben és a legjutányosabb árban vállal Bedrunian Vilmosné Német Anna, Subotica, Trumbićeva 2. Gimnáziummal szemben. 4747

21 éves fiatalember, vagyontalan, egészséges, középtermetü, barnafekete, beszél szerbül, németül és magyarul, keresi 35—45 éves nő ismeretségét, kinek félmillió dinár értékü vagyona van. Cim a kiadóhivatalban. 4756

Vasuti hivatalnok ismeretség hiányában megismerkedne házasság céljából jobb családból való lánnyal, kinek hozománya is van. Fényképes leveleket »Slovenac 28« jeligére kiadóba kér. 4805

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek. Megbizást elfogad »Doktorné« Subotica, Párhuzamos ut, I. em. 4814

CIROKSEPRŐT
modern kivitelben legelőnyösebben szállit
DIENER NÁNDOR
CRVENKA (Bácska)

FOGLALKOZÁS

Akar milliomos lenni? Kis tőkével hamar milliomos lehet, ha Szuboticán pékmühelyt nyit, a melv jó kiflit, zsemlét s kenyeret hoz forgalomba. Szuboticán legjobb a buza, legdrágább a kenyér s elvezhetetlen a péksütemény. Ha valaki megpróbálja jó süteményt sütni, hamar milliomos lesz. 4783

Bognár kaszmépitő felvétetik. Erdei Bálintnál. Subotica. 4566

Fényképészsegédet, elsőrendü neg. és positiv retoucseurt, azonnal felveszek. — Reményi fényképész, Subotica 4618

Két elegáns szoba irodának telefon használattal azonnalra kiadó. Meteor-film Subotica Aleksszandrova u. 9. Helbrohr-ház. 4744

Saldakontista, gyakorlott gépirónő, hosszabb irodai prakszissal, megfelelő állást keres. Cimet a kiadóba kér. 4761

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elmaszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Hálás leszek annak, aki engem megfelelő irodai álláshoz juttat. Gyakorlott gépirónő vagyok s irodai gyakorlatom is van. Szives megkeresésseket »Szőke kislány« jelige alatt a kiadóba kérek. 4762

27 éves, nős, szerb-német-magyar nyelveket beszélő volt állami tisztviselő, irodai, raktárnoki vagy bármilyen hozzáillő állást keres azonnali belépésre. — Ajánlatokat »Szerény igényü« jeligére a kiadóhivatal továbbit. 4750

Mától kezdve mig a készlet tart
1 lit. kitünő sillerbor Din. 5.—
1 lit. kitünő fehérbor Din. 6.—
kapható
NOJCSEK GÉZA
cégnél Subotica

Fiatal kereskedő, aki beszél szerbül, magyarul, németül és keveset románul, kaucióval bírást keres, mint pénzbeszedő, raktárnok vagy más hasonló. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit »4728« szám alatt. 4728

Siros és boros HORDÓK állandó raktára **K. IX LAJOS** géperőre berendezett kádárüzemében, Subotica, Mazuranevićeva ul. 9. 2716

Papucsossegédet állandó munkára magas fizetéssel felvétetik. Kovács Péter papucsos-mester, [illegible] 4714

Ügyes modistin, másamod nagy fizetéssel és esetleg teljes ellátással is felvétetik. Cim a kiadóban. 4816

Szoptatós-dadának ajánlkozom, vidékre is elmegyek. Fátyol Ilona, Vilsonova ul., Prokesch ház. 4772

Keresünk azonnali belépésre önállóan dolgozni tudó cimfestőssegédet. — Irsábeli ajánlatokat kér: Tóth D. D., Bačka-Topola. 4781

Papucsosmestert keres Szabó Mihály papucsos, Senta. 4751

Relief és ombré festést csakis vállalunk ruhák, sálak és lámpaernyőkre. — Gulyás kézimunka-üzlet, Vilsonova 35. 4779

Szmirnaszőnyeg készitését és tanitását elvállalom. — Cim a kiadóban. 4777

Keresek jó hangu tanuló-leányt elsőrendü tambura zenekaromba. Fényképes ajánlatot Irma Srejanova, Sarajevszka 22. III. Beograd kér. 4787

Mindenki figyelmébe! Ne adja el viselt cipőjét, mert kevés költséggel ujat csinálok belőle. Tegyen mielőbb próbarendelést Varga Fülöp cipészmester, Cutojevićeva ul. 2 (Manojlović ház) 4797

Lakásberendezések, hálószobák, uriszobák stb. stb. egyszerübb és diszesebb kivitelben legolcsóbban VADOCZ LAJOS villanyerőre berendezett asztalos áru műhelyében, szerezhetők be KULÁN. 56

Fahivatalnokot keresek szakképzett detailistát. — Ajánlatokat irásban kérek »Becsület« jeligére e lap kiadójába. 4778

VÉTEL-ELADÁS

Ehrbar gyártmányu kitünő zongora kottatartóval eladó. Cim a kiadóhivatalban: 4754

Jól bevezetett cukrászda eladó, esetleg bérbe kiadó, ugyanott önállóan dolgozó cukrászsegéd kerestetik. Cim a kiadóban. 4767

Keveset használt uri ruhák és egy szabógép olcsón eladó. Somborski put 2. 4707

Jóforgalmu vendéglő a čantavéri piactéren 4 szobával, melléképületekkel, 22 méter hosszu táncteremmel, 160 drb préselt szék, 12 drb boroshordó, pálinkafőző-üst teljes felszereléssel 200.000 dinárért, esetleg olcsóbban is eladó. Cim a kiadóban. 4501

Keresek megvételre használt 6-os cséplőt és 1 használt elevátort. S. Kovács István, Novi Itebej. 4755

Gyógyszerész rövid időre kisegitést vállal. — Brenner, Kuhačeva ul. 14. 4740

Fahivatalnok 14 évi gyakorlattal állást keres. — Választ »Szorgalmas« jeligére a kiadóhivatalba kér. 4738

Eladó előnyös helyen egykapás házhelyek. Tálassy kert, Szegedi uton. 4815

Motoros talajfürész petrol üzemre, 10 HP, magánjáró, cséplésre is alkalmas, félig uj, eladó. P. Schmieder, Osijek I., Solarski trg 4. Fatüzlet. 4785

Fergetett mézet vásárolok minden mennyiséget. — Ajánlatokat kérek a mennyiség és ár megjelölésével, esetleg mintát. Richterovo Mlijekarstvo, Zagreb, Tkalčićeva ul. br. 1. 4782

70—80.000 dinárért veszek jókarban levő házat közel a beltérhez. Cim: Vilsonova ulica 35. sz. 4807

Üzlethelyiségek. Vendéglő lakásokkal, örökáron eladók gyümölcspiacon. Földes ruhaüzlet. 4808

Söraparát levegőre, borsöntés jéghütővel eladó. Gertner, Karadžićeva 6. 4812

Magyarországon (Fehérm.) Szilvalombatta községben a Duna partján egy családi ház 17 hold földdel eladó, október 1-én átvehető. Bővebb felvilágositást ad Milovánović György Uzdin (Banat) 4727

Plisszirozás legszebben **Gombbevonás** leggyorsabban **Gépajour** legolcsóbban készül **S. A. D. ENGL** varrógépüzletben Rudics-ulica sarok 1380

Köszörülőszerszám teljes felszereléssel eladó. Cim: Paja Kujundžić 8. 4666

Keresek 150—200 hold bérletet pár évre. Cim a kiadóban. 4668

Hulladékolmot vesz Szabó szerelő Subotica. Vermesbuza raktárban. 4437

Kneževi-Vinogradon Bartos és Herscher-féle mümalom bérbe vagy szabadkézből eladó, melynek körzete 8 község és a puszta központján van. A malom legmodernebb sikszitákkal van felszerelve, őrlőképessége 24 óránként 80 q buza. Meghajtóereje 50 HP szivógázmotor. A berendezés drezdai »Seck« gyártmány, mely áll 3 pár duplahengerszék, 2 pár kő- és 3 dupla sikszita a hozzávaló tisztitó készülékkel. Bővebb felvilágositást Bartos és Merschemél, Batina (Baranja) kapható. 4482

Eladó vagy kiadó a Főtéren két szoba konyhával, spejzzel, kamrával és padlással, teljes butor- és konyhafelszereléssel vagy anélkül. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4703

Ki akar érettségizni?
Összevont magánvizsgát tenni?
Teljes anyagi felelősséggel előkészit a
BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS. 951

Gazdák!

Termőföldetek hozadékát fokozzátok a modern megmunkálással és ha „KASTEL" védjegyü növényvédelmi szereket használtok!

Sulfarol: vizben oldható kén és legjobb szer a szőlőnél az oidium leküzdésére, rózsánál, almánál, ugorkánál stb. a gyümölcspenész pusztitására Egy kg SULFAROL megfelel 50 kilogram kénnek. Ára kg-ként 10 dinár

Arsola: permetezőszer minden rágó kártevő ellen, különösen szőlő- és almamoly ellen kiváló hatásu. Egy kg ára 44 dinár.

Verdola: peronoszpora és oidium elleni porzószer, állandó és megbizható réztartalommal. Egy kg ára 15 dinár.

Felvilágositást bármely nyelven szivesen ad a gyártó cég:

KASTEL D. D. KARLOVAC

és főelárusitóhely:

PROGRES K. D., ZAGREB

Poštanski pretinac 104

7520

IDEI ÉGETÉSŰ

legjobb minőségü tégla legolcsóbban kapható vagontételben vidékre is.

Kovács téglagyár, Subotica

Levélcim: Hermann Vilmos, Subotica, Karadžićeva 12. 4531

Üzletátalakitás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállitott áron lesznek kiárusitva

Az összes divatszinekben köpenyselyem már 130 dinár. Férfiöltöny mérték után készitve 700 dinártól.

Ügyelj a cimre! **V. ČOVIĆ, Rudićeva ulica.** Ügyelj a cimre!

Csak rövid ideig! Csak rövid ideig! 1381

LIFKA MOZI

Május 31-től junius 2-ig Hétfőtől—szerdáig

A régóta várt aranyos kedélyü örökké mosolygós HARRY LIED KI legutabb sláger operettje

Királynö babái

szerelmijáték 6 felvonásban „Puppenkönigin" c. ismert operette után

Elsőrangu zenekisérettel

KORZÓ MOZI

Hétfő—szerda

nagy sikert aratott

BONOMO a

Barnum cirkus

óriása II. befejező része

Családi házak, palicsi villák eladók. Kétszobás lakás egy szoba konyhával. Lakások elcserélése. Szőlő házzal, nagy gyümölcsös és veteményes kert bérbeadó. Langué, Párhuzamos ut I. em. 4814

Földeladás. A csokai állomás mellett, országutnál 700 □-öl föld gyártelepnek vagy korcsmahelynek alkalmas, eladó. Csehi Mihálynál. 4497

Kétkemencés pékség házzal együtt jutányos áron eladó. Várady Lukács, Stara-Kanjiža. 4547

Csónak

meghajtására használható kevéssé használt egy drb Ford motor és egy drb 35—40 HP Daimler motor o csónak eladó. Megtekinthető **Földvári Bélánál** Stari Bečejen. 4721

Eladó egy igen jómenetelü **könyvnyomda.** Megtudható Marga Róth üzletében, Subotica, Jelačićeva ul. 10.

Birtokok: elsőrendüen termő talajjal, bevetve, gazdag felszereléssel, elsőrendü épületekkel, 618, 350, 210, 168, 160, 153, 76, 72 hold, vasut és helységhez közel 3000—6000 dinárig holdanként, legkedvezőbb fizetési feltételek (több évi törlesztésre is) eladó. Bömches közvetitő irodája, Bačka-Topola. 4650

8 HP Clayton Schutlewort cséplőgarnitura, javitott, sürgősen eladó. — Varga György, Bačka-Petrovoselo. 4655

FIFI KRÉM
PINTÉR gyógyszertár

Jókarban levő keveset használt motorbiciklit keresek megvételre. Antal Jenő, Bačko-Gradište. 4667

Kis gőztéglagyár Bánátban szabadkézből eladó, mindenkor üzemben látható. Cim a kiadóhivatalban. 4693

Ford luxus kocsi
nyersolaj üzemmel
kevesett használt
olcsón eladó
Földvári Béla
Staribečej

Festményeket beszerzési áron jóval alul vásárolhat részletfizetési kedvezménnyel Balog Lajosnál. 4689

Hentesárugyári gépek üzemnagyitás miatt eladók. Megtekinthető: Korhec, Jugovićeva 6. szám alatt. 4687

Eladó malomgépek, teljesen uj állapotban, egy szabadon lengő négyrétü siksziták, egy 250/800 magyló »Ganz« vasszekrényes hengerszék, egy 250/650 törtető »Ganz« vasszekrényes hengerszék, kettő darab »Magyar Gazdasági« gyártmányu vasból készült szimpla selbontógép. — Cim: Radio Reklam Subotica. 4708

Eladó telep. Subotica egyik legforgalmasabb főutcáján, 1700 négyszögöl területen fekvő, gyönyörü épületekkel ellátott nagy telep, bármily vállalkozásra kiválóan alkalmas. Esetleg parcellákban is eladó. — Cim: Radio Reklam, Subotica. 4711

Nea-Crem
legmegbizhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Eladó gőzgép, stabil, alacsony és magas nyomásu, kondenzátoros, kitünő állapotban és üzemben bármikor megtekinthető 110—125 HP és hozzávaló 12 atmoszféra nyomásu és 96 négyzetméter tüzfelületü gőzkazán. Bármikor leszerelhető és szállitható. Cim: Radio Reklam Subotica. 4709

Eladó egy darab egy évig használt »Ganz« dinamó 110 volt, 46 amperos, szép kapcsolótáblával és gerjesztővel. Egy fekete »Köber« gyönyörü családi kocsi és egy sárga vászonfedelés nyári kocsi. Cim: Radio Reklam Subotica. 4710

Börkereskedés gyári áron alul, olcsón eladó Stari-Bečejen, a város központjában, Kralja Aleksandrova-uccán. Milan Sokolović, Stari Bečej. 4768

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Minőségben legjobbak, árban legolcsóbbak **Remekfy** fotografiái. Muterem: Rudićeva ul. 4. — Gyümö cspiac Parisi kivitelü szines fotografiák

KÜLÖNFÉLE

Hölgyfodrász

elsőrangu ondolaton specialista bubifrizurák vágásában és hajfestészetben Párisi munkaerőt alkalmaztam hölgyfodrász szalónomban. Julije Mittler, Subotica. 4475

PÁLINKAFŐZŐ ÜSTÖKET tartok raktáron, elvállalok rendeléseket, javitásokat pontosan és gyorsan eszközlök. Aladár Pénzes rézmüves, Sombor, Jakšić ul. 16. 3955

Malmot 9—10 járatut keresek bérbe mielőbbre, lehetőleg forgalmas környékkel, jólterhelő vidéken. Cimeket a kiadóba kérek. 4370

Uj üzletmegnyitás Subotican Rudics-uccában, a gyümöles-piacon. Elegáns férfi, női és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos férfiöltöny 575 dinár, férfiraglán divatos spriccelt szövetből 600 és 700 din., covercoatból 700 és 1000 dinár, elegáns női tavaszi kabát 550 dinárért, covercoatból 750 dinár. Gyermekruha 250 dinár. Esőköpeny 265 din., elegáns szövetgummiköpeny 500 dinár. Gyermekesőkabát 200 dinár. Vidékre utánvéttel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom. Vigyázzon a Cimre! Földes Samu ruhaáruháza. 2420

Két-három elegáns butorozott szoba konyhahasználattal azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 4774

LEGUJABB DIVATU
FILCKALAPOK
minden szinben és nyári uj idomok érkeztek
KALAPSZALON, POGÁNY
Trg Fra Ješe 15. Lyubibratics ház (Hitelbankkal szemben) 1726

JUGOSZLÁV
SZERB és HORVÁT
NEMZETI ZÁSZLÓK
tiszta gyapjuból, szine nap és viz ellen garantál

75 cm széles 120 cm hosszu	Din.	70.—
100 cm széles 150 cm hosszu	Din.	100.—
110 cm széles 200 cm hosszu	Din.	150.—
120 cm széles 250 cm hosszu	Din.	200.—
150 cm széles 300 cm hosszu	Din.	300.—

szállitunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvéttel.
KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22
Viszonteladók kérjenek ajánlatot! 500

GINGOLD HALÜZLET SUBOTICA Telefon 4-25 sz.
DUNAI **HAL**
PÉNTEKEN A HAL OLCSÓ LESZ!
GINGOLD HALÜZLET SUBOTICA Telefon 4-25 sz.
A FŐPOSTA UTCÁJÁBAN

Butorozott szoba, konyha, éléskamra kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 4746

Különbejáratu butorozott szoba magányos ur részére kiadó. I., Štosova ul. 8. 4776

Szoba butor nélkül azonnal kiadó. I., Obilićev venac 4. 4784

Különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó. Frankopanska ul. 23. 4784

Irodának három szoba kiadó. Pašićeva ulica 3. 4804

Két egymásba nyiló butorozott szoba két ur részére kiadó. I., Oslobodienia ul. a Kaszárnyával szemben. 4803

Szoba butorral vagy anélkül központban, azonnal kiadó. Bővebbet: Földes Fuhaüzlet. 4806

Butorozott szoba konyhahasználattal azonnalra kiadó. III., Ivanova ul. 16. 4800

Uccai butorozott szoba egy vagy két személy részére kiadó. Vilsonova ul. 49. 4801

Pince kiadó. Érdeklődni lehet Braća Ujhelyinél, Sokolska ul. 11. 4590

Butorozott szoba egy nő részére teljes ellátással kiadó. II., Masarikova 32. 4818

FIFI KÖLNI VIZ
PINTÉR gyógyszertár

Uj zongorák, pianinok csakis elsőrendü világmárkát, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kajn Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

Legnagyobb bevételi forrás ügynökök és képviselők számára elsőrangu cégnél. Ajánlatok erkölcsi bizonvitvány mellékelésével »Ohne Kapital und Corkenntnisse 512« jeligére a Publicitas d. d. Zagreb, Gundulićeva 11, küldendők. 2418

Becsben kimondottan uri orthodox családnál két iskolás növendék teljes ellátást kaphat. Érdeklődni lehet Kohn Mártonnál, Ada 4486

Különbejáratu butorozott uccai szoba kiadó. Željeznička ul. 3. 4741

NARODNI BIOSKOP
Május 29—30
Szombat—vasárnap
A hires világdetektiv
HARRI HIL
első filmje, a
HALÁL PILÓTA
detektivfilm 6 felvonásban. A női főszereper játsza MARGA LINDT
Az előadások kezdete szombaton 5 és fél 9 óra or, vasárnap 4, 6 és fél 9 órakor

POMPADUR
kozmetikai szalón (Subotica, városházépület, telpiac) arcápolás, manikür, női fodrászat, hajfestés injectóval 30 perc alatt. Minden időben rádió-koncert. 1987

Legszebb népregények füzetekben a következő regények: Stanislav Jarožinski. Lipa Bolničarka, Nevina u ludnici, Feodora, Casanova, melyek »Zvono«, Osijek, kiadásában jelennek meg. Kérje könyvkereskedésében az első számokat *ingyen, Nakladа »Zvono«, Osijek* cimre. 4082

JUNO szépségápolási salonban speciális **bokavéskonyitás.** Kaszinó mellett. 4540

Üzlethelyiség átadó galeriával és pulttal, alkalmas kézimunka-, kalap- vagy szabóüzletnek. Cim a kiadóban. 4669

Nöiszabászati tanfolyamot tartunk 1926 julius 1-től augusztus 1-ig. Tandij 400 dinár. Jelentkezni reggel 8 és 9 között a »Jelena« nöidivatszalonban Subotica, Aleksandrova 11, hátul az udvarban földszinten. 4702

A város központján, kapu mellett közvetlen bejáratu két szobából álló *irodahelyiség* butorozottan azonnal bérbeadható. Cim a kiadóhivatalban. 4737

Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra ulica 9. Utlevelek konzuli láttamozását legolcsóbban végzi, konzuli illetékeken kivül 30 dinár dijért. Beküldés posta utján. 4731

Tartós ondolálás (Dauerwelle), 6 hónapig tartó hajondolálást csinál garantálás mellett előjegyzésre Kummerkramer, Sombor. 3375

SENTÁN
a „Bácsmegyei Napló" részére hirdetéseket árszabály szerint fiókkiadóhivatalunk
MOLNÁR SZ. VINCE
könyvkereskedése veszi fel
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény!
1241

Gummibélyegzői bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Prankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Helyi ügynököt, aki az itteni korcsmárosoknál és italmérő kereskedőknél már régebbről is jól be van vezetve, keresek. Cim a kiadóban. 4739

AUTOMOBIL és RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK TULAJDONOSAINAK!
A suboticai villanytelep városi üzlete
KOSTINA ULICA 1.
felelősség mellett tölt kedvező áron
AKKUMULATOROKAT
Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje d. d.
Odelenje za Osvetlenje i Pogon

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica.

Az utcától az uccáig és vissza

(Nyelvészeti körséta)

A kikristályosodott konzervativ tudományos felfogással serdülő diákkoromban találkoztam először. Itt jelentkezett első izben igazgatóm és osztályfőnököm védelme alatt, aki pontosan minden kedden és pénteken szabadon elővezette édes jó mindannyiunk épülésére és okulására. Kilenctől tizig, tehát meglehetősen korai órákban ahhoz, hogy fogékonyságunkkal szívesen közeledjünk hozzá, akár az édes, csalogató szirupos orvossághoz a stereotip szamárköhögések idején. Igazgatónk nem volt a sima kompromisszumok embere. Következetesen konok székely ember volt, unitárius és amellett dávidferenci sulyos komplexumokkal terhelt. Izzó gyülölője a 67-es plattformnak az egész vonalon. Az ő világában legjobb barátja, Ugron Zoltán is hazaárulónak lett elkönyvelve, mert 1910-ben elkövette azt a blaszfémiát, hogy a munkapárt lobogója alá settenkedett. A drága jó ur először tanár volt, másodszor lángostoru erényprédikátor, harmadszor »a haza mindenek előtt« cimen alakult r.-t. mint szövetkezet helyi vezérigazgatója és csak ezután volt valahol messze, családapa és főképpen ember.

Az igazgató ur ilyen előzmények után minden kedden és pénteken kilenctől tizig átlag tizenötször hivatkozott tekintélyekre, hogy előadásának hitelességét igazolja. Voltak kis érvei és nagy érvei. Ahogy ő nevezte: argumentumok. És amikor az igazgató ur egy *döntő argumentumot* akart elhelyezni, akkor hivatkozott a M. T. Akadémiára. Nem pazarolta Spót vele és csak fontos esetekben szedte elő agyának egyik rekeszéből. Ilyenkor mély csend támadt. A légy pirulva kért bocsánatot, hogy zümmögni merészel. A diákokról nem is beszélve. Az igazgató ur pedig, ha katedráján a M. T. Akadémiára hivatkozott, akkor ex katedra érezte magát és ellentmondást nem türő hangon jelentette ki, hogy a M. T. Akadémián kivül nincsen tudomány és ha esetleg mégis akadna a glóbuszon egy rebellis pont, ahol van, hát az egész biztosan nem olyan. Rossz nyelvek azt beszélték, hogy a jó ur levelező tagja óhajtott lenni a minden tiszteletet megérdemlő nemes és disztingvált testületnek, amit én el is hittem róla, anélkül, hogy ennek a kivánságának akarnám betudni az agyonkoszoruzott Akadémiára aggatott diszitő jelzőit.

*

Ezek a feledésreitélt reminiscenciák most egészen időszerüeknek bizonyulnak. Az ujságok terjedelmes tudósitásaiból olvasom ugyanis, hogy a százezer pengő forintból nagyranőtt tudós társaság csarnoka az elmult napokban hangos és szenvedélyes viták szinhelye volt. A plédekbe burkolt komoly öreg urak, komoly konventikulumot ültek a »veszélyben forgó nyelv érdekében foganatositandó preventiv intézkedések tárgyában«. Az akadémikusok lévén tavasz, amikor kisütött a nap, rügyeznek a fák és jól viseli magát a köszvény, elhatározták, hogy kilépnek a passzivitásból és ők, a nagy idők tanui, dörgedelmes vétót üzennek, igazságos és purifikáló hangulatukban. Ez az elhatározás nagyon szép és majdnem olyan nagylelkü, mint maga az Akadémia alapitásának gondolata, amely eddig adta már nyelvünknek a Szemlét, a kiadványokat és Vojnovich Gézát. És Császár Elemért. És igy tovább. Ez a dicső mult pedig kétségtelenül kötelez. Legalább annyira, de semmiesetre sem kevesebbre, mint a rang, vagy akár a nód. És én sietek nem kételkedni benne és gyors lenni ama jószándék honorálásában, hogy hajdani osztályfőnökömtől a tudomány kizárólagos jogforrásának nevezett intézmény, ezuttal sem végzett haszontalan munkát. És pedig azért nem, mert tiz napon át afölött tanácskozott a M. T. Akadémia nyelvészeti szakosztálya, hogy az élet siralomvölgyének az a terepréssze, ahol az ember napi sétáját, a konflis napi robotját, a villamos napi elgázolását végzi, maradjon-e változatlanul *utca*, vagy pedig szankcionáltassék szokásjog erejénél fogva az *ucca*. Az akadémikusok tiz napon keresztül huzódott vitasorozata arra enged következtetni, hogy nem volt gyerekjáték ezt a problémát szárazon meguszni. Az egyetlen egy betü fölött megindult ádáz küzdelemben hir szerint elvesztették flegmájukat a kolerikusabb tagok és többüket kihozta sodrából az a határtalan destrukció, amely közismert asszimiláló képességével még a szolidáris Akadémián is ellentétes felfogásokat idézett elő. Az akadémikusokat végeredményében már nem is a vádlottak padjára ültetett *c* betü érdekelte, hiszen a tizenegyedik napon szótöbbséggel kimondták, hogy átok alá veszik az *uccát*, mert *csakis az utca a helyes*. Jogerősen. Nagyobb aggodalommal foglalkoztatta őket és ütött szeget a fejükbe az a fölfedezés, hogy ha tiz napot vett igénybe ebből a drága és amugyis rövid életből ez a piszlicsár betüvita, akkor föltéve, de meg nem engedve, mennyi időt rabolna el egész szavak kigyomlálása a szótárból. Idők jele.

*

Sajnos, nem vagyok abban a helyzetben, hogy a silány gazdasági viszonyok lázas kenyérkeresési korszakában az Akadémia döntésének indokait sorra és rendre végigvizsgáljam. Én egy jámbor és szófogadó alanya vagyok a tekintélyek intézkedéseinek, aki tudomásul veszem, hogy ezután *ucca* helyett *utca* lesz. És punktum. De mit szólnak hozzá a szabadon verselő költők, az ábrándos szerelmes-levél irók és a tudós társaság szolgálatonkivüli riválisa, a Vörösmartyhoz cimzett akadémia. És hogy vélekedik erről az itéletről a varrólányok serege, amely éppen csak hogy használni kezdte az uccát, mert állitólag ez volt vérszegény utolsó évtizedünkben az intelligencia fokmérője.

A M. T. Akadémia szavát eddig nem értette meg az ucca. Vajon meghallja-e ezuttal az utca?

Mesterházy Ambrus

ŐK KETTEN

Irta: BAEDEKER

Az ismert jeles iró betoppan a nem kevésbbé ismert áldozatkész kiadóhoz s minden bevezetés nélkül — mert igen kiméletlen ember — igy szól:

— Kéziratot hoztam.

A kiadó feljajdult:

— Szent Isten!

Az iró. — Mért ijed meg? Az én könyveimen még nem sokat vesztett.

A kiadó. — Nem is nyertem rajtuk sokat.

Az iró. — Mindenesetre többet, mint én.

A kiadó. — Ne tessék affektálni! Az ujságok a tavaly megjelent munkáját agyba-főbe dicsérték, sőt Schöpflin Aladár irodalmi eseménynek mondta. Oly eredmény, amely fölér azzal a kis anyagi sikerrel, amellyel a kiadása rám nézve járt.

Az iró. — No igen. De hát ez csak erkölcsi haszon és merő magasztalásból nem él meg az ember... Most valami igen jót hoztam.

A kiadó. — Az iró urak mind ezzel jönnek. Még nem láttam szerzőt, aki nem azzal állitott be hozzám, hogy most hozza a legsikerültebb müvét, pedig —

Az iró. — Pedig?

A kiadó. — Néha bizony cimeres marhaságokkal és hüdéses butaságra való kéziratokkal kedveskednek nekünk. A saját müvét a legnagyobb antitalentum is a század legtökéletesebb alkotásának tartja.

Az iró. — Istenem, Ha még ez a kis önbizalmunk se volna!... Amit most tisztelettel átnyujtok Önnek, az igazán értékes dolog, amelybe belefektettem minden tehetségemet.

A kiadó. — Minden tehetségét? A karácsonykor megjelent könyvéről is ezt mondta Csodalatos, hogy még maradt.

Az iró. — Mi? Könyvpéldány?

A kiadó. — Az is.. Én azon csodálkozom, hogy tehetsége maradt, holott azt — *vestrissima verba!* — egészen a tavalyi müvébe temette.

Az iró. — Az effajta állitásokat nem szokás szószerint értelmezni. Ha az ember minden hevével és szenvedelmével körülölel egy nőt, marad még szerelme mások részére is s ha az iró minden képességét beleöli egy könyvébe, marad még ereje, hogy ujabbakat irjon. Jut is, marad is.

A kiadó. — Szerény kis ibolya!... Nos hát, nézzük, mivel akar tönkretenni? Mit hozott? Remélem, regényt.

Az iró. — Ebben a reményében csalatkozik. Novellákkal jövök.

A kiadó. — Brr!

Az iró. — A borzongásától nem vagyok megsértve, mert föltételezem, hogy az a müfajnak szól s nem a novelláimnak, amelyeket az én nagylelkü és áldozatkész kiadóm még nem ismer. Ha majd elolvasta őket egészen más indulatszóba fog kitörni. Akkor nem fog berregni.

A kiadó. — Óh, én tudom, hogy a kérdéses novellák jók. S éppen ez a rossz... Ami pedig a tiltakozásomat illeti, azt valóban maga a most népszerütlenné lett müfaj váltotta ki belőlem s nem az ön módszere, amely müvészi, nagyon is müvészi *Künstlerisch. allzukünstlerisch* ... De hát, kedves Mester, nem tünt fel Önnek, hogy a novellák a rövid lélekzetüknél s a gyors megoldásuknál fogva nem tetszenek a mai közönségnek? Én, aki kereskedek velük, én bizony észrevettem s azt tapasztaltam, hogy mennél jobbak, annál kevésbbé kellenek. Az olvasópublikum sokkal nyugtalanabb és szakgatottabb, semhogy az elbeszélés müvészi formája kielégithetné. A mai olvasó beteges mentalitásának és csapongó fantáziájának a fantasztikum, az egzotikum s a perverz irányzat kell. Regényben, még a komolyabb stilüben is, talál legalább érdekfeszitő mesét, néhány izgató helyzetet és szerelmes fejezetet, de azok a prospermérimée-i és konrádferdinandmeyeri tökéletességek, amelyekkel ön és néhány kollégája próbálják emelni az elbeszélőirodalmunk nivóját, akalmasabbak arra, hogy a szerzőiket halhatatlanná tegyék az irodalomtörténetben, mint arra, hogy népszerüséget szerezzenek nekik a könyvesboltokban.

Az iró. — Megnyugtathatom önt, kedves pártfogóm. Én tavaly óta sokat javultam, — már nem irok olyan jól. Rám se fog ismerni, ha átlapozza ezt a könyvet, s be fogja ismerni, hogy előnyömre változtam... Ez a tizennyolc rövidség éppen annak a publikumnak való, amelyről ön beszélt. A tárgyakat ugy válogattam meg, hogy a szenzációra éhesek is megtalálják a számadásukat mellettük.

A kiadó. — Rám nézve az a fő, hogy *én* találjam meg a számadásomat.

Az iró. — Hiszem, hogy a könyv kelendő lesz s ön szivesen fizet majd fejedelmi honoráriumot értte.

A kiadó. — Még nem tartunk ott. Mielőtt erről a rám nézve is fontos kérdésről tárgyalunk, tájékozódni óhajtok, hogy milyenek ezek a novellák ... Ha megfelelnek az izlésemnek, helyesebben a közönségének, akkor hajlandó leszek, vagy ahogy egy irótársa szokta mondani: haj leszek landó önnel megállapodni.

Az iró. — Meg kell jegyeznem, hogy az igényeim ezuttal nagyobbak, mint eddig voltak. Viszonzásul a koncesszióért s a tehetségkiépitésért, amelyet az ön s a vevői kedvéért tettem s a megalkuvásért, amelyre a közizlés kielégitése érdekében határoztam el magam, nagyobb tiszteletdijra tartok igényt.

A kiadó — Ujabb pisztolyt szegez a mellemnek. Gondolja meg, kérem, hogy családapával beszél. Sem az én helyzetem, sem az általános konjunktura nem olyan, hogy hasonló követelésekkel lehessen előállni. Azért egyelőre csak a nagyobb tiszteletet szavazom meg a a dijról, majd később beszélünk... Nos, hát lássuk, van-e a kérdéses elbeszélésekben groteszk és fantasztikus elem?

Az iró. — Ha csak ez kell! Edgar Poe, Hans Heinz Ewers és Gustav Meyrink legedzettebb olvasói is ludbőrözni fognak tőlük. Ha akarja, fölolvasok egyet.

A kiadó. — Fölösleges. Eltekintve attól, hogy egy idő óta egyáltalában nem olvasok — régi kiadó vagyok, kérem alássan! — megbizom a szavában. Ön sokkal komolyabb iró, semhogy a hivatását ne fogná föl magasztosan s ha ön azt mondja, hogy a novellái borzalmat keltenek, ludbört idéznek elő, szóval esztikai hatást és nemes elragadtatást keltenek, akkor ez bizonyosan igy lesz.

Az iró. — Köszönöm a bizalmát. Hogy a kiadóm meg legyen velem elégedve, épp oly fontos rám nézve, mint hogy a publikumnak megnyerjem a tetszését.

A kiadó. — Kedvében kell járni mind a kettőnek. Mondja, van-e ezekben az apróságokban humor? Mert e szomoru időkben épp oly szükség van egy kis földeritésre, mint nagy szárazság idejében jótékony esőre.

Az iró. — Az imént már emlitettem, hogy alaposan megjavultam. Lemondottam a forma tökélyéről s e helyett annyi humort, viccet, szatirát, iróniát, elmésséget és esprit gaulois-t halmoztam föl a kötetben, hogy ennyi derüt Rabelaistől máig senki se látott egy rakáson. Marc Twain, Sipulusz, Karinthy együttvéve. — De jobb, ha hallgatok, mert még azt a benyomást kelthetném, hogy dicsekszek. Csak annyit mondok, hogy én is mulattam, amikor elolvastam őket, pedig — amint tudja — difficil olvasó vagyok.

A kiadó. — Ez a kijelentése megnyugtató. Mert az a derék ember, aki ötven, hatvan, sőt nyolcvanezer koronát guberál ki egy könyvért, nem zokogni akar, amikor azt olvassa, hanem nevetni. Ha már nevetségessé tette magát, hogy pénzt ád könyvekért, hát legalább nevessen ő is...

Az iró. — No, aki ezeket a dolgokat olvassa, az nem lesz buskomor, sőt örülhet, ha a sok nevetéstől meg nem pukkad. Egyet e novellák közül fölolvastam tegnap egy barátomnak és a feleségének. A hatás rendkivüli volt. A férj annyira kacagott, hogy lefordult a székről, a nő pedig —

A kiadó. — Nos, a nő —

Az iró. — Hogy azzal mi történt nevettében, azt el se mondhatom. Ön mint tapasztalt kiadó, s igy tetőtől talpig litterátus ember, ugy-e tudja, hogy amit ki szabad nyomatni, azt sokszor nem lehet élőszóval előadni? Ma reggel tudakoltam a hogylétüket és őszintén örültem, amikor hirül hozták, hogy mind a ketten jobban vannak.

A kiadó. — Ha csak mind az igaz, amivel, kedves szerzőm, ön dicsekszik...

Az iró. — Kérem, olvassa el a Két Szóknya cimüt, és majd meglátja... De ne székre üljön, mert arról már a harmincadik sornál legurul, hanem kényelmes és lehetőleg széles kerevetre, amelyen könnyebb megtartani az európai egyensulyt.

A kiadó. — Nem elég, hogy eladom a könyveit, még olvassam is őket?

Az író. Kérem, nincsen semmi kényszer... Annyi bizonyos, hogy nagy élvezettől fosztja meg magát, s a legkedvezőbb alkalmat szalasztja el, amikor jóizün nevethetne. De hát: *volenti non fit injuria*... Avagy ön ugy fogja föl a dolgot, hogy eleget nevet a szerzők élhetetlenségén és a publikum naivitásán, — minek önnek még humor is?

A kiadó. — Mi jut eszébe? Nem a szerzők élhetetlenek, hanem a kiadók, s nem az olvasók naivak, hanem én és a kollégáim... Ha nem lennék ilyen, akkor már rég iró vagy olvasó, szóval boldog ember volnék... S most egy fontos kérdés: van-e a könyvében erotika?

Az iró. Ez a kérdés egyenesen sértő. Csak nem tart annyira hülyének vagy klasszikusnak, hogy szembehelyezkedjek az olvasónak ama jogosult hajlamával, amely őket a kanapéprocesszusok és ottománharcok, a bontott ágyak és diribdarabra tört házasságok történetei felé vonzzák? Van benne erotika. Van. Nem egy olvasómnak és olvasónőmnek lesz tőle nyugtalan éjszakája. Annyi meztelen nő szerepel benne, mint egy párisi revüben s a férfiszereplők olyan szenvedelmekben laborálnak, hogy a legvénebb ruék is találnak bennük ujat és meglepőt.

A kiadó. Már látom, hogy nem lesz rossz könyv. Végre megtalálta a kontaktust a közönséggel... Mit gondol, hány példányban nyomassuk ki?

Az iró. Dupla annyiban mint eddigi kiadványainkat.

A kiadó. Persze, hogy dupla annyi jutalékot kapjon.

Az iró. Ez a szempont nálam nem döntő, de fontos. Az ön érdekében is beszélek, nemcsak a magaméban. Ha ön közhirré teszi, hogy az irói pályám ezzel a könyvvel uj irány felé ivel, s hogy a közönségre nem is sejtett meglepetések várnak, a nagy siker biztos. A kiadvány elsőrendü sláger és valóságos *Bombengeschäft lesz.*

A kiadó. — Állapodjunk meg ötezer példányban, s azonkivül adjunk kétszáz számozatlant *for private cirkulation only.*

Az iró. Igen, azok részére, akik nem szeretnek olvasni, de vásárolnak könyvet.

A kiadó. — Kénytelenek vagyunk favorizálni ezt az ellenirodalmi irányzatot annak az ellensulyozására, hogy a müveltek nagy tömege meg szeret olvasni és nem vesz könyvet.

Az iró. Ezt majd veszik.

A kiadó. A számozottak minden bizonnyal elfogynak. Nemcsak azért, mert drágábbak, de mert — tapasztalásból beszélek — azok mindig a leglelkesebb fogyasztóim, akik nem olvasni kivánják a legujabb »megjelenés«-t, hanem boritólappal s tokban elhelyezni a szekrényükben.

Az iró. Ez olyan, mint mikor valaki szeretőt tart, nem azért, hogy — De minek ismételjem magam? Olvassa el a Furcsa Viszony cimü novellát a kötetemből.

A kiadó. — Kivételesen majd elolvasom... Egyebekben, azt hiszem, megegyeztünk.

Az iró. *All right!* A régi föltételek, ugy-e? Minden eladott példány után kapok —

A kiadó. Igen, ugy mint eddig. Mentül több példány fogy, annál több a tiszteletdij. Kivánom, hogy minél többet fizethessek ki önnek.

Az iró. Mily jó ön!

A kiadó. Már mi ilyenek vagyunk. A jóság a kiadó természetrajzához tartozik. Müvelt államokban, ha valakinek a jószivüségét akarják dicsérni, rendesen ezzel a hasonlattal élnek: olyan jó mint egy könyvkiadó. Csak nálunk akadnak emberek, s épp az irók közt, akik ezt nem tudják vagy nem akarják belátni.

Az iró. Én azt hiszem, tudják is, akarják is, de nincsen rá alkalmuk.

A kiadó. — Hálátlan népség . . . Most még a könyv cime van hátra. Arról még nem beszéltünk. Pedig ön tudja, hogy ez milyen fontos. A helyes cim: félsiker, a helytelen: teljes bukás.

Az iró. Már gondolkoztam rajta. Mit szólana ehhez: Meleg Temperamentumok? Nem tetszik? Hát ez: Szerelmes Éjszakák? Ez se? Talán igy: Egymásra borulva? Megint tagadólag csóválja a fejét. Ez tán megfelelőbb: Harisnyakötőn Fölül?

A kiadó. Ugyan kérem! Hát leányiskoláknak ir ön? S én öreg napjaimra harmincesztendős kiadói mult után a Szent István Társulattal konkurráljak és ifjusági olvasmányt tálaljak az intelligencia elé? Az ön cimei nagyon is zárdai szellemüek. Sejtetni kellene, hogy érdekes dolgokról van szó. Én ezt a cimet ajánlom: Meztelen Nők. Ez a cim ugyan csak az érettebb fiatalságra apellál, de vonzani fogja a kevésbbé serdülteket is. Mit gondol?

Az iró. Pompás cim és vág is a könyv tartalmához, s ha nem fogadom el, ezt csak azért teszem, mert nem elég eredeti. A német és francia irodalomban vannak hasonlóak. Talán egyeznénk ki ebben: Női Lelkek? Itt is eléggé van hangsulyozva, hogy a szerző nőket vonultat föl s azokat boncolja.

A kiadó. — Az ön makacsságán még fölborul az egyességünk... Kit érdekel a női lélek? Ezzel a szerencsétlen titulussal legkevesebb másfélezer vevőt kockáztatunk. S erre nem vagyok hajlandó. Ön talán igen?

Az iró. Isten mentsen! Másfél százat se szeretnék föláldozni egy rongyos cimért.

A kiadó. No lám... Tehát hajlandó vagyok ötven percenttel kiegyezni. Elfogadom a javasolt cimnek az első felét, s akceptálja ön a másodikat, — legyen a novellás-könyv cime: Női Testek. Mit szól hozzá?

Az iró. — Pompás! Könyvet én alighanem jobbat tudok irni, de cimet adni ön tud jobbat. Elfogadom. Beismerem, hogy a női testeknek több vevőjük lesz mint a női lelkeknek lett volna.

A kiadó. *Honny soit qui mal y pense*... Örülök, hogy ily konciliáns.

Az iró. Majd ön is ilyen legyen, ha előlegekről lesz szó... Valami szép, hangulatos, s a tartalmat sejtető képet kellene rajzoltatni a külső cimlapra.

A kiadó. Erre már én is gondoltam. A Mona Lisa-t vagy a Tizian Flora-ját rajzoltatom meg ugy, hogy a cimet illusztrálja.

Az iró. Mi az ördög! Le akarja vetköztetni ezeket a hölgyeket?

A kiadó. — Csak az egyiket . . . Ez esetleg ezer példánnyal nagyobb konzumot jelent.

Az iró. Mily szerencse, hogy ön mindenre gondol! Mennyit kell dolgoznunk és spekulálnunk a kultura terjesztése és az irodalom fejlesztése érdekében! Milyen munka!

A kiadó. Remélem, hogy az utókor hálás lesz értte.

Az iró. Adja az Isten!

Capri, a szépség szigete és a kék barlang

Nápoly, 1926 május

Uram-teremtőm, mit tudok ebből a határtalanul szép napból a szivem filmapparátusával kivetiteni.

Ma láttam *Capri szigetét* és a kék barlangot, a felhős hegyekbe hátrazengő zöld és sárga és piros Caprit és szemben a gyilkos hegyet, a *Vezuvot*, füstölögve és fenyegetően. Ez, amit itt látok, hallok és érzek, ez a legszebb és legédesebb öröm, amit soha nem fogok elfelejteni.

Kora reggel visz az autó a nápolyi Santa Lucia-kikötőbe. Hova nézzek? olasz szépség özöne, reflektorfényü reggel, csengő kordék, barna nők, rejtélyes kapualjak, szökőkutak, pálma, kaktusz, agave, szük kis uccák sok piszokkal és bájos szemérmetlenséggel, a szabadban mosakodó él öltözködő emberekkel, derüs vasárnap a nápolyi parton és odafenn a szerelemkék égen.

A Regina Elena lassan siklik ki a nápolyi kikötőből, fenn a hegyen régi kastély, lenn az arzenál vörösen izzó várszerü falai és oldalt karcsu világitótorony távolodik el tőlünk csöndesen uszva az olasz reggelben. Pár perc és kinn himbál bennünket a hajó a nyilt tengeren. Sok kiránduló, angolok, amerikaiak, németek és franciák, most még mind jókedvü, látcsövek maradnak a ködbe fátyolozott hegyek felé, de negyedóra mulva már sápadt mindenki és hideg verejték ül ki a fehér homlokokra.

Vihar a tengeren! A hajót vadul dobálják a hullámhegyek, a fedélzeten már nem lehet járni, mert olyan a hajó mozgása, mint valami ördöngös hullámvasuté, lecövegezve ülünk a fedélzeten és bámuljuk a tenger duhaj haragját. Az első öt percben tizen vannak rosszul, az előbb még vidám kirándulók szorongva várják, hogy mikor ejti rabul őket a tengeri betegség. Egy angol hölgy ordit a fájdalomtól, a matrózok most már ötpercenként felmossák a hajót, egy félóra mulva már beteg csaknem mindenki. Az utasok fetrengenek vagy halotthalványan mozdulatlanul feküsznek körülöttünk. Az angol hölgy szenved a legjobban, egy finn orvos azt mondja, hogy hiszterika. Két és fél óráig dobál bennünket igy a hullámokkal küzködő hajó, közben megállunk Sorrentó előtt, amelynek hoteljeiből ujabb áldozatokat hoznak a hajóra kis csónakok. Sorentó derüsen és szinesen mosolyog bele a vad viharba, a hajó pedig imbolyog tovább és távolban már feltünnek Capri csipkés sziklái.

A kék barlang közelében áll meg a hajó. Sok-sok apró csónak jön elénk. Mindegyik csónakban két matróz és a hajó utasai kettesével szállnak le a csónakokba, hogy lássák a nyolcadik csodát, a capri-i kék barlangot. A vihar nem szünik, sokan nem merik megkisérelni a kék barlangba a behatolást, hanem a hajón maradnak betegen.

A kis csónakot még vadabbul dobálják a hullám-óriások és a két matróz harsány hangon parancsolja: lefeküdni a csónak fenekére! *A kék barlang bejárata nincs egy méter magas sem,* a csónakban nem lehet ülni, mert fejünk beleütődnék a sziklafalba. *Lefekszünk a csónak fenekére és a matrózok viaszos vászonnal takarnak be bennünket, mert a hullámok a barlang bejáratánál átcsapnak a csónakon.* Istenkisértés most behatolni a barlangba — hallom mindenfelé. A barlang előtt mindig viharos a tenger, most pedig a legügyesebb matróznak is hosszu percekig kell vesződnie, ami egy kedvező hullámmal be tud lökődni a szük nyiláson.

Vad hullámok csapkodják a kis lélekvesztőt a félelmes sziklákhoz, a matrózok már bevonták az evezőt és a barlang szájánál várják azt a kedvező pillanatot, amikor behatolhatnak a sziklaüregbe. A tenger haragos zugással morajlik a sziklafal mellett, a hullámok erőszakosan öntik el a barlang bejáratát, majd zugva és szétfröcskölve ömlenek vissza, elöntve a csónakot. Egy hatalmas lökés és *áthatoltunk a keskeny bejáraton.* Pillanat az egész és most már nyoma sincs a hullámzásnak, csendesen és nyugodtan ringat a csónak a kék vizen.

A kék barlang! Sziklaüreg a tengerben, templom a végtelen vizek ölén. *Azurkék szinü a tenger, a levegő, minden.* Mintha kékitőt szórt volna el egy titokzatos kéz a vizbe, ragyogó kék a tenger, szinte *világit.* Mint szinpadi reflektor kék fénye, ugy sugározza a tenger az átlátszó nagy kékséget és a vizben kék szinbe öltözik a csónak, evező és a kezem is, amit megfürdetek az azurkék szin-tengerben. A matrózok nesztelenül evezik körül a barlangot és közben szép olasz dalokat énekelnek meleg baritonon. Kék, kék minden, opálszinü, azurkék, gyönyörü, mint a nápolyi égbolt... Csodálatos és felejthetetlen.

Vissza a hajóra. Megint hullámok, ujra viharzás. Aztán Capri kikötője előtt áll meg a Regina Elena. Megint csónakok visznek benünket a kikötőbe, onnan hegyi-sikló drótkötélpályán kapaszkodik fel velünk Capri főterére. Két oldalt a hegyen a déli növényzet buja pompája.

Ah, olajerdő, zöld magasságok.

Citrom- és narancs-ligetek a hegyre simuló villák és hotelek mellett. Citromfák arany citromokkal, amelyek gazdagon huzzák lefelé az ágakat. Szegfü, muskátli, rózsafák. Szinpompa és buja, nehéz illatok. *Cédrus, ciprusok.* Álom ez.

Fenn Capri uccáin tunya, vasárnap délutáni hangulat. Meredek szerpentin-ut kanyarog még magasabbra Anacapriba. Kocsi visz fel. Balról függőleges meredek sziklafalak, jobbról a mélységben a tenger. Kék. Az ég is ragyogóan kék. A barna olasz kocsis dudol eg ycapri-i dalt és időnkint leszáll a kocsiról, virágokat szedni. A lovacska magányosan baktat a meredek hegyi uton. Mindig magasabbra, mindig a meredek sziklafal szélén a tenger fölött.

Anacapri. *Háromszáz méteres magasságban vagyunk a tenger felett.* Szabad szemmel alig lehet látni hajónkat, amely lenn vár ránk a kikötőben. Csodás panoráma a nagy Tyrrheni-tengerre. Olyan kék a vize, mint másutt sehol. És az ég is daloló, nevető, szerelemkék. Csak oldalt, a Vezuv fölött usznak mindig felhők. *Füstfelhők.* Fehérek és szürkék, a melyekbe időnkint belelövel egy-egy *pirosló fény*, olyan, mint a lángnyelv, a tüzhányó véres füstje. Mint Dante poklának kópiája.

Áldott napsütés. Édes kékség lenn és fenn. Pálmák, kaktuszok, agavék, ciprusok. És sok-sok virág... Olajfák, citromerdők. Capri, a tündér-sziget.

Ritka kongással harangoznak lenn egy templomban. Mintha a tenger alól jönne fel a harangcsengés ide a tiszta magasságba.

László Ferenc

RABOK SÉTÁJA

(Wilde Oszkár; »A Readingi fegyház balladája«. Mutató az uj forditásból).

Mentünk sután, egymás után,
Cepelve az igát!
Sorsunk betellt: csak menetelt
Az Ördögi Brigád:
Megannyi hős, ólomcipős,
Kopasz farsangi báb.

Téptünk kátrányos kötelet,
Vérző körmünk hasadt;
A másik állt, ajtót sikált
Dörzsölt fényes vasat:
Sok rongyos ott padlón mosott
S csörgött a csajka-csatt.

Varrtunk zsákot, törtünk követ,
Furtunk, zörgött a cink:
Izzadva vad malom alatt
Bögtük zsoltáraink:
S szivünkbe csak a Rettegést
Hordoztuk csöndbe mink.

Napunk sivár, mint a hinár
Lep lomha ársikot:
Hogy vár komoly tébolyda-sor
Az is elfásitott,
De egyszer munkából jövet
Ránk egy sir ásitott.

Előre várt a sárga száj,
A szomjazó rög itt:
A föld halált, vért kiabált
Föl, az aszfalt-övig
S tudtuk, alig vár hajnalig
Egy társunk felkötik.

Mentünk be és Kétségbeesés
Hullt ránk, a Bün, a Bu:
Jött a homályban a bakó,
Kezében kis batyu,
Minden rab fél és számozott,
Sötét sirjába bu.

Kosztolányi Dezső

Történet egy dinárról

egy ujságrólés egy igazságos ügyészről

A Velikibecskereki törvényszék kitünő alügyésze, *Párvány* Andrija rendkivül érdekes ember. Igen szimpatikus egyéniség, nagyon melegenérző jó szive van és a jognak, a törvénynek, az igazságnak valósággal fanatikusa.

Megtörtént egyszer, hogy Párvány alügyész elfelejtett egy aktára okmánybélyeget ragasztani. Mikor észrevette már elmult három napi határidő. Erre megbirságolta önmagát és háromszoros bélyegilletéket ragasztott az aktára, azután irattárba helyezte az ügyiratot.

Mikor Párvány alügyész a törvényszék épületében kapott szobát, ahol jelenleg is lakik, azonnal visszaadta felvett lakbérének arányos részét.

Ilyen történeteket beszélnek a kitünő ügyészről, mint az igazság és a jog pedáns képviselőjéről. Jószivüségére pedig a következő történet vet világot. Egy kegyetlenül hideg téli estén Párvány alügyész egy öreg koldust látott az uccán rongyos kiskabátban dideregve, át meg át járta a fagyos hideg szél. Párvány ránézett, levette a maga kabátját ráadta a didergő öregre és már el is tünt, mielőtt még hálálkodhatott volna. Pedig a jó ügyésznek nem volt több télikabátja.

Nos hát ez a derék, jó pedáns Párvány alügyész a napokban egy dinár miatt sikkasztásért eljárást akart inditani. Tárgyalás volt a törvényszéken, Párvány alügyész képviselte a vádat, *Grba* Braniszláv ügyvéd a védelmet, én pedig a sajtót. Tizenegy óra tájban behozza az ügyészségi szolga a »Torontál« cimü helyi lap ügyészségi példányát és leteszi Párvány asztalára. Nemsokára *Bunics* tanácselnök szünetet rendel el és ezidő alatt odajön Grba ügyvéd az ügyészhez.

— Szabad ügyész ur a Torontált egy pillanatra?

— De kérem — mondja az ügyész — hogy képzeli! Ez, kérem, hivatalos példány és ha én megengedem Önnek, hogy átolvassa, azzal megkárositom a lap kiadóját. Tehát csak az esetben engedhetem meg, hogy elolvassa, ha annak ellenértékét, vagyis egy dinárt nálam lefizet, mely összeget a lap pénztárába fogok befizetni.

Grba benyul a zsebébe és kivesz egy dinárt, átadja Párványnak, mire megkapja az ujságot. Most hozzám fordul Párvány alügyész:

— Szerkesztő ur, nem volna szives ezt a dinárt tőlem átvenni és befizetni a kiadóhivatal pénztárába?

Átveszem. Nemsokára Grba visszaadja az ügyésznek az ujságot. Ekkor azt mondom az ügyésznek:

— És mi történnék akkor ügyész ur, ha én nem fizetném be ezt a dinárt?

— Akkor sikkasztásért eljárást inditanék ön ellen.

— Én pedig nem fogom befizetni, mert a lapot ez a dinár nem illeti meg, hiszen nem adott érte ellenértéket.

— Kérem, ha holnap érdeklődni fogok, hogy befizette-e és ha nem tette, az eljárást sikkasztás miatt ön ellen megindítom.

Nem fizettem be. Másnap Párvány alügyész felkereste dr. *Mara* Jenőt, a lap kiadótulajdonosát és konstatálta a pénztári naplóból, hogy a dinár nem folyt be.

— Kérem doktor ur, tegyen nálam feljelentést egy dinár elsikkasztása miatt, hogy az eljárást megindithassam — mondta az ügyész.

— Hogy tehetnék én feljelentést — felelte dr. Mara — én nem adtam neki megbizást, én semmiféle elszámolási viszonyban nem állok vele.

— Akkor nincs más hátra — mondta az ügyész rövid gondolkozás után — minthogy én megfizetem önnek a dinárt.

És már nyujtotta is az ezüst dinárost.

— De kérem, én azt nem fogadhatom el. Én nem adtam érte ujságot. Engem az a dinár nem illet meg.

— De igen, mert Grba elolvasta az ön lapját.

Hosszas vita után dr. Mara azt mondotta:

— Csak egy lehetséges uram, kérem. Én elfogadom a dinárt, ha ön elvisz egy ujságot . . .

— De az ujság nem engem illet, hanem Grba Braniszláv ügyvédet. Tessék neki a lapot elküldeni.

— Hogy küldhetnék én neki lapot mikor ő nálam nem rendelt. Ezt az üzletet ügyész ur közvetitette, ön tartozik tehát az árut szállitani.

Ez ellen nem lehetett érvelni. Párvány alügyész lefizette a dinárt, átvette az ujságot és elküldte Grba Braniszláv lakására. Ezekután én visszaadtam Párványnak a dinárt és az ügy a törvény és a legtisztább igazság szellemében elintézést nyert.

Dr. Hesslein József

Emlékezzünk régiekről

Miletics Szvetozár felirati beszéde — Teljes csöndben, egyetlen közbeszólás nélkül tiltakozott a „magyar nemzet" elnevezés ellen — Deák Ferenc válasza

A magyar képviselőház 1866. évi február 23-ik napján részleteiben tárgyalta a felirati javaslatot. A 32-ik bekezdés tárgyalásakor a képviselőház naplójának formasága szerint *Miletics* Szvetozár a következő beszédet mondotta:

Miletics Szvetozár: Tisztelt Ház! Inditványoztam, hogy a pontban, melyről most szó van »magyar nemzet« helyett az »ország nemzetei« mondassék.

Nem tudom milyen értelemben beszéltetik a »magyar nemzet« kifejezés, de ha csak politikai értelemben is, azt tartom, hogy e kifejezés helytelen és e honban a többi nemzetre nézve prejudikáló. Ahol az összes polgárság egy nemzetiségü, ott politikailag lehetne ezen egy nemzetiség nevét használni, mint politikai elnevezést az állam nemzeti törvényhozói faktorára nézve; de ahol több a nemzet, mint nálunk, ott semmiképen sem nevezhetők meg az összes nemzetek azon névvel, mely csak a nemzetek egyikének neve. E honban pedig annál kevésbbé, mivel más nemzetek milliomokat számitanak és mindnyájan együtt véve az állam felét képezik. Európa alkotmányos államai között nem találunk példát, hol több nemzet és nemzetiségből álló állam minden többi nemzeteit az egyik genetikai nevén nevezze. Az angolok például nem nevezi angoloknak állampolgáraik összegét, hanem belülről briteknek és ireknek, az első nevezet alatt az angolokat és skótokat értvén, kivülről pedig nagybriteknek. Hasonlóan a franciák, belgák, amerikaiak mind belülről, mind kivülről e geográfiai néven nevezik magukat. De ezek oly geográfiai nevek, melyek semmi genetikai nemzetiséget nem jelölnek. Egy nemzet nevén nevezni mind e nemzeteket, ha csak politikailag is, annyit jelent, mint e nemzet uralmát a többi nemzet fölött vele megjelölni, ami csak rabság, nem pedig az egyenjoguság idejében magyarázható meg.

Néhány előttem szóló, akivel ha nem is politikai, de a nemzeti kérdésben egyetértek, bebizonyitotta, hogy Magyarország tételes törvényei is Magyarországon már több nemzetet ismernek el; én pedig azt mondom, ha ez előbb is nem lett volna már igy, most másképen kell lennie. A többi nemzetiségek magukat szintén nemzetiségeknek érzik és nem fognak — a szerbek legalább — arra soha ráállni, hogy akár politikailag is más néven neveztessenek, mint aminővel őket az Isten, a természet, a történet és öntudatuk megkeresztelte.

Ezenkivül e kifejezés használtatik a koronázásról szólva. Minthogy a három nagy királyság és Erdély is a szent korona alatt van, csak megengedik, hogy az országok nemzetei még az önök politikai értelmében sem nevezhetők magyar nemzetnek.

E kifejezés végre az 1861-ik év egy föliratában sem használtatott. Vagy talán ez azzal áll összeköttetésben, mi a 13-ik pontban mondatik, hogy t. i. az országgyülés kész mint nemzet a Lajtán tuli nemzettel érintkezésbe jönni.

Azon gondolat van-e itt kifejezve, hogy Lajtán tui egy nemzet, Lajtán innen pedig szintén egy, és pedig magyar nemzet van? Vagy ez a magyarok és németek közti azon szövetkezést jelenti, melyről sajnos, néhány szóló az országgyülésen azt mondta, hogy a szövetkezés szükséges a szlávok ellen? Uraim, ez veszedelmes eszme. Ha ez eszme életbelép, a pánszlávizmus anyjává válhatik, mely most nem létezik, amelyet a nemzetül létezés aggodalma szülhet és felébreszthet. Azon napon, vagy inkább, azon szellemü éjben, midőn e kettős csillag az égen felmerül, fog megszületni a pánszlávizmus eszméjének azon óriási fia, ki most egyedül a szlávok ellenségeinek képzeletében él. Én uraim, azt vélem, hogy a magyarok s mondhatom az uralkodóház sorsa szorosan össze van kötve a szlávokkal, kik arra törekszenek, hogy szabadságukat és önállóságukat más nagy, akár szláv, akár másféle nemzetek irányában fentarthassák. A történet mutatja, hogy a magyarok sem a szabadság, sem az önállóság, sem a nemzetiségek tekintetében nem voltak veszélynek kitéve, mikor a csehekkel és lengyelekkel szövetkezve egy korona alatt voltak; ellenkezőleg, van bizonyitékunk arra, hogy mire törekszik azon nemzet, mely egyik szemével Frankfurt, másik szemével Konstantinápoly és a Kelet felé néz, hogy ugynevezett világtörténeti müveltséget és küldetését oda vigye és mely a keletet, melyhez mi is tartozunk, saját uradalmának nézi s melynek kebelében Auersperg gróf ur annyira tévedett, hogy a laibachi gyülésen a feletti sajnálkozását fejezte ki, hogy a németesitès még nagyobb tért nem foglalt el.

Uraim! nem Napoleon találta fel a nemzetiségeket, mint Faragó ur mondotta, hanem öntudatuk első fejlődésében céljai elérésére akarta őket felhasználni. Jó lesz vigyázni, nehogy valami északi Napoleon elégedetlen nemzeteket találjon a hazában.

Én védem a haza függetlenségét és önállóságát az alkotmányos szabadság tekintetéből; de védeni fogom a korona tartományainak foederativ szövetkezése és a magyarországi nemzetiségek lélényeges méltányolása mellett. Nem vagyok a nemzetek és nemzetiségek dualizmusa mellett: és ezért inditványozom, hogy az elnevezés »magyar nemzet« hagyassék ki és »az ország nemzetei« mondassék, mert ha nem áll a középkori mondat cujus regio, illius religio, nem állhat az sem, hogy: cujus nominis regia, illius nominis natio.

*

A régi könyvek kutatója most egy pillanatra kilép objektivitásából. Méltóztassanak elképzelni, ha ezt a beszédet akarnád mondani egy magyar nemzetiségi a prágai vagy a bukaresi parlamentben, milyen viharok, turbulens jelenetek, tettlegességek akadályoznák meg nem az egész beszédet, hanem már a második mondatot. (A jugoszláv parlamentben egyelőre nem érheti bántalom a magyar képviselőket.) S hetven évvel ezelőtt egyetlen közbeszólás, egyetlen tiltakozó hang, minden lárma és tiltakozás nélkül a legteljesebb zavartalanságban mondhatta el nevezetes beszédét Miletics Szvetozár. S méltóztassanak elképzelni azt is, hogy Pribicsevics, vagy Bratianu, vagy Benes milyen hangon utasitanák ma vissza a magyarságnak sokkal enyhébb és sokkal konciliansabban megformulázott kivánságait is, mint amilyeneket Miletics Szvetozár a magyarországi szabadság nevében követelt. És most méltóztassanak elolvasni, hogy a nyomban utána felszólaló Deák Ferenc milyen hangon, milyen stilusban s milyen gondolatokkal válaszolt Miletics Szvetozárnak.)

Deák Ferenc: Azt hiszem, tisztelt ház, hogy Miletics barátunk és képviselőtársunk teljes joggal adta elő a maga nézetét, ha az a ház többségének nézetével meg nem egyez is. Nem most az ideje felette határozni: lesz alkalom, amikor, ha akarja, ismét előadhatja nézeteit s ekkor discussio alá fognak kerülni. Azt hiszem maradjunk ezuttal a szerkezet mellett, mert e tárgy nem a fölirathoz tartozik. Majd ha a képviselő ur akarja, felhozhatja ezeket akkor, amikor ex asse fogjuk a nemzetiségi kérdést tárgyalni, mit, azt hiszem, hosszura halasztani ugysem fogunk. *(Helyeslés.)*

Egy érdekes Palesztina-zarándok

Csodálatos zarándok járja a Szentföld utjait, csodálatos és legendás alakja korunknak, aki talán ezredévek előtt prédikáló próféták lelkét hordozza magában — Jeruzsálem falain és Galelia bübájos hegyei-völgyei között.

Jala Galaction, mert ez a neve az érdekes embernek, a román fővárosból, Bukarestből zarándokolt a zsidók ősi földjére.

Hazájában is legendás alak ez a sokoldalu ember, aki költő is, elbeszélő is, tudós is, bibliamagyarázó, görögkeleti lelkész, pacifista agitátor és zsidóbarát egy személyben. Sőt — *»keresztény cionista!«* — mint ő mondja.

Az irodalma egy keresztény vallásos misticizmussal átszött tolstojánizmus — a közéleti szereplése szociális fenköltséggel átszött humanizmus; tán ennek köszönhette, hogy a román keresztény diákság oly élénken tiltakozott egyetemi tanári kinevezése ellen, holott ő nemcsak hivatás szerint keresztény pap, hanem Jézus egyenes követőjének is tartja magát.

Jeruzsálem falának egy ósdi, romantikus várfokán — barátságos beszélgetés közben mondja a prófétás költőpap:

»Én igaz keresztény vagyok: gyermeki hittel hivő keresztény, akinek nincsenek kétségei. Megváltóm misztériuma olyan nékem, mint egy ragyogó aranyérem: az egyik oldalán a Nazareti misztériuma, a másik oldalon Izrael misztériuma. Mert igaz hittel szeretem Krisztusomat, magamhoz ölelem, természetszerüen Izraelt is. A zén hitem alap »Szent Pál levele a rómaiakhoz«, melynek tizenegyedik fejezete igy kezdődik: »Avagy elvetette-é Isten az ő népét? Távol legyen«. Eljön a nap — s nincs oly távol — folytatja Gala Galaction — a mkor hirdetni fogom zsidó-szeretetemet egy külön könyvben, melynek héber cime az lesz: »Lamma ahabti et Jaakob?« jMiért szeretem Jákobot?) E könyv szoros kapcsolatban lesz vallásom és hitem misztériumával. Ezen eszmék alapjait már lefektettem egy nemrégen megjelent könyvben »Sarok-kő« cimen. Tudom, hogy még sok kellemetlenségem lesz e könyv miatt, mert a tiszta igazságot irtam meg benne. Most elzarándokoltam ide, hogy lássam, hogyan épitik ujjá Megváltó amtyafiai a szent Földet. Benyomásaimról utikönyvet fogok irni. A cionizmus az én szemeimben Izrael egyetlen reménysége, egy üldözött, szenvedő, hazátlan népnek megujhodása. Szerintem nemcsak minden igaz zsidónak, hanem minde nigaz kereszténynek is kötelessége a cionizmust prédikálni és megvalósitani. A zsidók itt tették változtatják az Irás parancsát. Mily megható például az a tény, hogy a Zsidó Nemzeti Alap megváltja a földet a zsidó nép örök tulajdonául, amint az Mózes könyveiben meg lett parancsolva«.

A hófehér szakállu próféta lelkesen beszél, csupa meggyőződéssel, telve szeretettel. Hosszu szakálla és haja, egyszerü barna csuhája, csizmája, Tolsztojra emlékeztet.

*

»Ilyenek ezek a zsidók! — szól hozzám egy láthatatlan, képzeletbeli antiszemita. — Minden ideálistát megejtenek, megbabonáznak ezzel az ócska Palesztinájukkal!«

Mordehaj Avi-Schaul.

Szépség és szerelem

A nemi kiválasztás kérdéséhez

Ne tekintsünk — mint ahogy tárgyunk azt joggal megkívánhatná — évezredekre vissza az emberiség történetébe, de pillantsunk vissza csupán a mai naptól kezdve a reneszánsz kor századaira és látni fogjuk azt, hogy ez aránylag rövid időtartam alatt is mennyi változásnak volt alávetve a »szépség fogalma.« A kultura és az emberi lélök fejlődésével és nemesedésével együtt változott a szépségideál, akár elvont dolgokra, akár személyekre vonatkoztassuk azt. Minél emelkedettebb és müveltebb szellemü valaki, annál több szépséget fedez fel abban, amit szépnek talál, vagy akit szeret. Nincs semmi a világon, bármily magasztosnak tünjék is az fel, amelyet még csak hasonlitani is tudnánk ahhoz a szépségideálhoz, amely lelkünkben szerelmünk tárgya iránt él.

Nemcsak a mai modern társadalmi érintkezésben, hanem már az őskor mondakörében is szoros összefüggést találunk a szépség és szerelem között. Ezt az örök emberi kapcsolatot megtaláljuk a müveletlen, primitiv népeknél éppugy, mint a mai kor legfinomultabb idegzetü és legmagasabb intelligenciáju egyéneinél is, noha természetes, hogy náluk a szépség fogalma és ideálja az ő teljesen müveletlen és korlátolt gondolkodásuk és hiányzó esztétikai érzésüknél fogva olyan bizarr formában jelentkezik, amelyek a mi felfogásunk és esztétikai érzésünknél fogva bennünk inkább visszatetszést és undort keltenek. A szépség nem maguknak a dolgoknak a tulajdonsága, hanem pusztán a szemlélő elméjében él és minden elme más és más szépséget vesz észre.

Hogy milyen emberi tulajdonságokat tartanak szépeknek és hogy miként befolyásolja a szépség az ember nemi kiválasztását? Amidőn e kérdésekre választ keresünk, csak azokra a tulajdonságokra vetünk ügyet, amelyeket az egyéni izlés különbségeitől eltekintve, nagyszámu embert tart szépnek, továbbá csak a fizikai szépségről szólunk, amely a test formáiban és a bőr színében nyilvánul meg.

A természetes csufságot, a test szimmetrikus formáját, betegségek látható nyomait stb. minden népfaj olyannak tekinti, mint amely a személyes megjelenést torzitja.

Hogy igazán szép legyen valaki, az egyénnek meg kell közeliteni *nemének eszményi tipusát.* A férfi szervezetét az izomrendszer, a nő szervezetét a zsirpárnázat fejlettsége jellemzi, látható izmokat mindenütt szépnek tartanak a férfiaknál, gömbölyü formákat a nőknél.

A szépségnek van egy eszménye s az eszmény közös az egész emberi nemnél, azonban ez a szépségideál minden emberfajnál más és más. Ez egy elvont fogalom, amely a maga valóságában, a maga tökéletességében élőlényen fel nem lelhető soha, mert még a legtökéletesebb, a legszebb lénynél is találunk valahol vagy valamiben olyan hibát, amely a szépség vagy a tökély mintaképének nem felel meg.

Az európai kulturnépek szépségizlését illetőleg azt látjuk, hogy az ugynevezett ideális, halvány, szende, átszellemült szépségeknél ma inkább vonz a szenvedélyes, amit egy helytelen mellékfogalom belekeverésével *»ideges« szépségnek* neveznek. Manapság a női szépség ideálja tulhaladja a »praerafailliták« felfogását, amelyek a nőkben az egyenes vonalat, azokat a karcsu, aetheri, tulságosan érzékfeletti formákat helyezték előnyben, amelyek nem az érett nő szabad egyéniségét fejezik ki, hanem bizonyos gyermekies, sexualis tipust mutattak.

A szépség és szerelem között fennálló összefüggést nem a szépség által feltételezett esztétikai érzés idézi elő, mivel az esztétikai érzés belső jellemvonása az *érdeknélküliség,* míg a szerelemé éppen az *ellenkező.*

Amennyiben szépség alatt az emberi szervezetben vagy a nemek bármelyikében rejlő jellemvonások teljes és tökéletes kifejlettségét értjük, ugy az ennek adott előny okát *az egészség keltette ösztönszerü vonzódásban kell keresnünk.* Miért keresi az ember élettársa megválasztásakor fajának legjobb, legtökéletesebb képviselőjét? Mert a test szépség minden tekintetben a testi tökéletesség vagy egészség külső kifejezője. Az ösztön, mely a szépséget a rutság elé helyezi, nyilvánvalóan a természetes kiválasztás hatalmából ered.

A szerelem lényege és különfélesége mélyen és kifürkészhetetlenül nyugszik az emberi lélek és az emberi élet mélységeiben. *A modern, individuális* szerelemnek első helyes megfejtését Shakespearenél találjuk, akinél a szerelem ugyan még emberfeletti szenvedély, azonban őnála már korának romantikus, ideális szerelmeit a legnagyobb mértékben egyénileg feldolgozott női alakok testesitik meg.

Hogy mi a szerelem? Ha eltekintünk a romantikus és ideális felfogástól, akkor látni fogjuk, hogy a szerelem nem más, mint az emberi tipusnak fokozatos lelki finomodása és differenciálódása, az intelligenciának és az érzelemvilágnak a nyers erő fölé való kerekedése, a férfi és nő közötti társadalmi viszonynak nemzetgazdasági okokra, vagy vallási és erkölcsi eszmeáramlatok befolyására történő megváltozása, a személyiségnek megbecsülése, a nélkülözhetetlen életszükségleteknek biztositása és a nemi életnek ebből származó akadályozatlansága, fellendülése és komplikációi. A lelki és erkölcsi értelemben vett ideális szépség után való vágyakozás adja meg a karakterisztikus jellemvonását a mai sexualis szerelemnek.

Hogy egyazon egyén életében több egymásra következő szerelmi szenvedély fordult elő, efelől nem lehet kétség. *De vajjon lehetséges-e az, hogy valaki egyidőben szeressen több embert?* Max Nordau állitása szerint igenis lehetséges, mert éppen a modern kulturember sokszerü szellemi differenciáltságu az oka az ilyen egyidejü többes szerelem lehetőségének. Szellemi fényünk a legkülönbözőbb szinekben csillog, nem könnyü mindig a megfelelő complementair szint egyetlen egyénben megtalálni. A szerelem müvészete csak az ismétlésekben nyilvánul.

Vannak férfi és női Don Juan-természetek, akik örökké az igazi, az egyetlen örök szerelem keresésében fáradoznak. Sokan, talán a legtöbben sohasem találják meg az igaz szerelmet, mert nem találják meg az alkalmas objektumot hozzá és amint Rousseau olyan elragadóan mondja a »Vallomások«-ban — ugy halnak meg, hogy nem is éltek, örökösen gyötörtetve a szerelem szükségletétől, amit sohasem elégithettek ki.

Dr. Vécsei Jenő

Idegen fészekben

Irta: Szenteleky Kornél

Sok minden megfordult az agyában. A revolver ugyan el van zárva, de férje rendelőjében elég sok méreg van, tudja melyik a szublimát, melyik az atropin, sőt neki is van néhány altatópora az éjjeli szekrényben. Ha mind bevenné, talán örökre elaludna. Milyen jó is volna: aludni... semmit se tudni...

Megint visszanézett, az elsüppedt, az egyre sápadó és egyre szépülő multra és ismét felzokogott. A nyájas boldog otthon, öreg családi házuk, a vén gesztenyefa és este a sötét, rejtelmes kert, csempelábu gödölyék csetlenek a füben, nem messze, ott a füzfák és égerfák felé a Sionle folydogál ábrándosan, önfeledten, mint a liceum szabadságos diákja, aki andalogva költi szerelmes verseit. Ó, mily messze van már mindez! De a legszomorubb az, hogy semmi, de semmi sem maradt belőle, minden eltünt, mint alkonyi szincsoda, mint lehulló csillag a káprázatos, augusztusi égbolton.

Felült, kinyitotta kezét, mintha kérlelve kérné a multat, hogy jöjjön vissza, vigye magával emlékeihez, a Sionle partjára... Azután ismét visszahullott a kerevetre.

— Nem, nem! En nem mehet igy tovább!

Nem sirt, nem voltak már könnyei. Valami vad elszántság ömlött át a vérén, *mint zizegő misztrál.* Ökölbe szoritotta kezét, amelyben nedves zsebkendő kuporgott. Meg akar szabadulni, szabadulni akar, lélekzeni, élni akar, ismét élni, beszélni a maga módján, a maga nyelvén. Vissza a multba, igazi hazájába, vágyott szülőföldjére. Puy de Dönba, Clermont-Ferrandba!... Vissza!

Elszántsága és harciassága szinte felviditotta. Sietve és boldogan csillogtak a régi képek, mint felgyuladt tarka ámpolnák: a kisváros uccái, virágzó almafák, a repkényes zárdafal, hegyre kuszó kis uccák, vasrostélyos ablakok és messze a komor, ködös Puy de Döme. A prefektusék lányaival játszik egy sárga *julinsi délután, fehér ruha van rajta,* hajában szárnyas fehér szalag, melyet jó anyja kötött meg gonddal és puha, simogató ujakkal. Louise, a tanitóék vézna kislánya átkarolja a derekát és rajongva rebegi:

—Olyan szép vagy, mint egy tündér!

— Mint egy királynő! — kacagott Pauline, a prefektusék *idősebb* leánya és máris közre fogták, kört formáltak és énekelni kezdtek:

Enfin nous te tenous
Petit, petit oisean,
Enfin nous te tenous
Et nius te garderous.

Ő volt a kis madár! A platánok levelei között átszitált a napfény és ráhullott habos ruhájára. A rigók versenyt énekeltek a vékonyhangu leánykákkal. Érezte, hogy szép, hogy legszebb, legkülönb a lányok között és boldog bizsergéssel, szelid mámorban énekelte a választ:

Dien m' a fait pour voler,
Gentils, gentils enfants,
Dien m' a fait pour voler,
Laissez-moi m'en aller!

Azután Alfréd is eszébe jutott, a patikusék fia, aki szőke haját annyira belefésülte a homlokába, mint egy ifju Chateanbriand. Alfréd szerelmes volt belé, hiszen forró, suta leveleket irt hozzá s valami öreg antologiából lemásolta az összes szerelmes verseket. Hova is lett Alfréd, mi történhetett vele?... Semmit se hallott többé róla. Istenem, hogy elszaladnak az évek, az ifjuság...

Megint eszébe jutott a kismadár dala, aki szabadságért csipog s nagyon elszomorodott. Itt, idegenben, ellenséges *környezetben egy férfihez van kötve,* akit alig lát, akit egyre jobban elfoglal a hivatása s aki mégis csak közelebb áll saját fajához, ehhez a nyers, lomha, ellenszenves fajhoz, amelyet ő sohasem fog megérteni és megszeretni. Milyen árva, milyen elhagyott! És milyen vigasztalan a helyzete!... Ha vissza mehetne, ha az anyja élne...

Meleg, kövér csöppek gurultak végig az arcán. Harcias elszántsága már elhalkult, mint távolodó katonák kürtje s most puha, szomoru, csüggedt csend rezgett a lelkében. A könnyek sok mindent megoldottak és megpuhitottak, de azért még nem hozták meg a fáradt fejlecsuklást, a bágyadt belenyugvást, a felborzolodó akarat tükrös elsimulását.

Ekkor a cselédlány rontott be otrombán, kegyetlenül, piszkos ronggyal a kezében. Manon felriadt és zavartan, idegesen kérdezte:

— Mit ákár mága? Miért bejön?

— Kilincset puccolni — felelte a lapátfogu, egérszemü parasztlány és magyarázatképpen hozzá motyogta: — Hisz' ma szombat van.

— Mit? Mi? — idegeskedett Manon, mert nem tudta, mit jelent ez a szó »kilincs«. Fölkelt, hogy a szótárt megkeresse, de a cselédlány, aki már megszokta, hogy asszonyával jelbeszéd segitségével értesse meg magát, a kilincsre mutatott és tisztogató mozdulatokat utánzott. Manon azonban bosszankodott, hogy ez a maszatos parasztlány meglátta könnyeit és ismét egyedül akart maradni titkos és tisztuló fájdalmával, ezért türelmetlen, elutasító mozdulatokkal hebegte:

— Nem kell... kimenjen... nem kell ... En nekem van fáj a feje... kimenjen... Egyedül ákárok...

A cselédlány kényelmesen kitopogott s azt mormogta, hogy neki mindegy. Manon alig várta, hogy betegye az ajtót. Gyülölte, igaztalanul és határozatlanul gyülölte ezt a durva, lomha, csendes kedélyü parasztlányt. Nem a tulajdonságait, az egyéniségét gyülölte, hanem a fajáát, amelyhez neki alkalmazkodni kellene, a nyelvét, melyet sehogyan se tudott megtanulni. Olyan ostobának és ellenszenvesnek látszott minden szokás, ami ettől a nehézkes néptől ered, olyan idegennek és értelmetlennek minden szó, minden nyelvi sajátság, mely semmi rokonságban sem volt a franciával. Nem tud és sohasem fog tudni beleolvadni ebbe a lapos, lusta, zsiros és elbusult világba, ugy érezte, hogy ez visszafejlődés lenne és megtagadása gall eredetének. Férjén kivül mindenki idegen volt számára s éppen a férje soha sincs mellette. Fáradtan, lelkismeretesen járja ennek a tespedt kisvárosnak betegeit, este meg hivatalos ügyeket intéz. Mintha minden nyüg és kötelesség, mely férjére fekszik, arra való volna, hogy elvegye tőle az egyetlen embert, aki ha bánatát nem is, de legalább nyelvét és gondolkozását megérti. Ó, hogy gyülölte ezt a földet és ezt a népet!

Visszafeküdt a kerevetre s egy René Bazin regény olvasásába kezdett, melylyel férje ajándékozta meg a napokban. Üres szemekkel olvasott végig néhány oldalt, figyelmét sehogy se tudta olvasmányára süriteni. Végre elhajitotta a könyvet. Az óramutató öt órát jelzett. Charles csak hét óra tájt jön haza. Felsóhajtott.

— Milyen lassan mulik az idő!

*

Hét óra felé végre arra az elhatározásra jutott, hogy mindent őszintén el fog mondani Charles-nak. És nem felületes, ideiglenes megnyugtatást kér, hanem végleges megoldást. Hagyják itt ezt a lomha, gyülölt és örökké idegen kisvárost, költözzenek el, vándoroljanak ki ... Vagy váljanak el, ha ő nem akarja itthagyni szürke, szomoru szülőföldjét. De igy nem maradhat tovább.

Egyszerre csak vidám, francia párbeszéd csendül fel az előszobában. Charles jött s valakivel franciául udvariaskodik. Egy földi! Már a dohányzóban vannak... tiszta, pergő francia szavak ... A vendég csak francia lehet. Tapsolni szeretett volna örömében. A tükör elé futott, néhány kapkodó mozdulattal rizsport panaszolt orrára és orcáira, végigfésülte haját és szinte *berontott* a karosszékben cigarettázó férfiakhoz.

— Egy kedves vendéget hoztam, Riverain urat Párisból — kezdte Charles s a jövevény mélyen meghajolt. — Riverain ur egy párisi vállalat mérnöke s a villanytelep ügyében jött...

Mikor Manon kezet adott ennek a *nyurga, nyugtalan arcu és gunyos* embernek, rögtön megérezte, hogy ez az ember hamarosan valami rendkivülit, sőt bizalmasat fog csinálni vele. Ennek az embernek titokzatos küldetése van. Egy pillanatig döbbenten nézett rá, de aztán már mosolygott és kedveskedett. Bánja is ő, jöjjön akármi, csak el innen...

Szinte csapongó szilajsággal indult meg a társalgás, különösen Manon tobzódott a váratlan örömben. Riverain ur elmondotta, hogy négy-öt napig szándékozik a városban maradni, azután visszautazik Párisba. Párisba!

— En clermont-ferrand-i vagyok — ellensulyozta Manon a mérnök Páris rajongását.

— En pedig párisi. Testestől-lelkestől párisi — mondta Riverain ur fölötte tapintatlanul.

Manon ugyanis, mint minden vidéki francia, nem szerette s nem becsülte nagyon a párisiakat, de ez alkalommal ilyen apró, érdes mellékzöngékre nem neszelt fel. Végtelenül boldog volt, hogy beszélhetett, panaszkodhatott valakinek, aki az ő szeretett hazájából s aki minden bizonnyal megérti öt.

— És senki sincs itt, akivel franciául beszélhetne, asszonyom? — érdeklödött Riverain ur vacsora közben.

— Ó, igen vannak asszonyok, akik, ha rosszul is, de beszélnek franciául, ők azonban nemcsak rosszul, hanem rosszat is beszélnek. Gyülölnek, mint idegen madarat, mely fészkükbe tévedt.

— Szóval az *idegen madár* vissza szeretne repülni a régi fészekbe — nevetgélt Riverain ur és hörpintett poharából. Bajusza gunyos árnyékot adott mosolyának.

Manon semmit sem szólt, de boldog izgalmak sisteregtek belsejében. Ismét a régi gyermekdal csiripelt fülében, szinte fennhangon szerette volna énekelni:

Dien m'a fait pour voler,
Laissez-moi m'en aller!

Károlynak kellemetlen volt ez a feszes hangtalanság s ezért *eképpen* szólt:

—Feleségem kissé ideges s ezért sokszor igazságtalan.

Azután megtöltötte a mérnök poharát, aki igenlően bólongatott és nevetgélt.

Vacsora után Károly engedelmet kért, hogy rendelőszobájába vonuljon, mert sürgös levelet kell irnia egy betege érdekében. Mikor elment a hangulat fullasztó és perzselő lett.

— De hogy történt, asszonyom, hogy Ön otthagyta Franciaországot?

— Magam se tudom. Charles kórházi orvos volt, mikor szegény anyámat megoperálták. Segédkezett a mütétnél is. Anyám nagyon szerette őt s én is megszerettem... Nagyon jó volt hozzánk. Mikor pedig jó anyám meghalt, megkérdezte, nem mennék-e vele az ő hazájába. Eleinte érdekes kalandnak látszott a dolog. Nevetve bólintottam igent... Senkim se volt... Egyedül álltam a világban... Igy történt.

— Nagyon sajnálom, kedves — mondotta Riverain ur és Manon keze után nyult.

*

A többi szédülős, izgatott és öntudatlan kóválygásban pergett le, mint valami lüktetős lázában. Riverain másnap délután is feljött s egy óráig egyedül volt Manonnal. Mire Károly megérkezett, már el volt simitva az elborzolt haj s a felborzolt lélek.

Harmadnap részletesen megbeszélték a szökést. Manon csak a legszükségesebbet viszi magával, délután négykor megy a vonat, *az állomáson találkoznak*...

Károly aznap kissé korábban jött haza s bár addigra a megbeszélés már befejeződött, valami mégis hiányzott. A két *honfitárs* nem maradt többé egyedül. Riverain nyugodtan és kényelmesen csevegett Károllyal a villanytelep terveiről, az uj akkumulátorokról és *az idei párisi* szindarabokról. Manon azonban mindent elárult. Már két napja nem öevett, nem aludt, keze reszketett, zürös fejjel tántorgott, tipegett, tévelygett egyik szobából a másikba. Károly egykedvüen szivta cigarettáit.

Végre elérkezett az utazás napja. Manno mindjárt *ebéd után, mikor egyedül* maradt, csomagolásba kezdett, de hirtelen megtorpant, megdöbbent, mintha valami szakadék előtt állna. Egyszer egy iskolai kiránduláson ijedt meg enynyire, mikor a Puy de Döme sziklái között járkált és ugrándozott s egyszerre csak valami zugó, borzalmas feketeség tátotta fel a száját az egyik sziklafok alatt. Ha kissé nagyobb lendülettel ugrik, ugy lezuhan a szakadékba.

Összerázkódott és ledobta magát a kerevetre. Először lassu, majd egyre hevesebb zokogás rázta párnába fuló fekete fejét és finom, gyenge vállait. És lassan oldódni kezdett benne a nagy válság, a remegős, örvénylő feszültség, mint foszladozó fekete viharfelhő, mely mögül tiszta, derüs kékségek mosolyognak. Folyton férjét látta maga előtt, ezt a nehézkes, becsületes, csendes embert, akihez hozzáforrt már az élete, a holnapja. Most látta csak, milyen gyenge és zavaros igy egyedül, hogy nem tud Charles *nélkül akarni* s uj utra lépni. Azután eszébe jutott a Jardin d'Acclimatation a Bois de Boulogne-ban, az a sok szines madár Afrikából és távoli szigetekről, akik vidáman csicseregnek, mintha nem is gondolnának *régi, orró földjükre*. Majd érzékeny pálmafajok, citromfák és grá nátalmák bólongattak biztatóan feléje a *beis-beli* sétaemlékekből, melyek már beletörődtek a télbe, a ködbe, mert gyökerük már párisi öldhe kapaszkodik. Charles mondta a nemrégiben, hogy az alkalmazkodás a boldogság titka. Most tisztán látta a szavakat és egyszerünek látta azok értelmét.

Valaki kopogott az ajtón. Manon felugrott.

— Charles! — sikoltotta és átkarolta a széles mellkast.

—Ha menni akar, Manon, én nem állok utjába... — mondta csendesen és komolyan Károly, mint aki már mindenről tudott és mindent megbocsájtott.

— Nem megyek és *ne engedj elmenni*, drága Charles-em — nyafogta Manon és még jobban odakuporodott a domboru férfi mellhez.

Károly megsimogatta Manon fejét, majd lassan leült és magához huzta a könnyes, remegős gyermeket.

Hát sokat szenved a kismadár? Hát nem akar megszokni az uj fészekben!

Manon lassan felemelte finom fejét, kisirt szemei fölnyiltak: mosolyogni kezdett. Mielőtt azonban rátapasztotta volna száját a férfi szájára, pajkosan csipogni kezdte:

— Károl! Károl!

Rövid á-val, mulatságos, hibás hangsullyal ejtette ki az uj szót a régi Charles helyett s ebben a szóban benne volt minden igéret, minden belenyugvás, ami akkor lelkében zsolozsmázott. Egy uj holnap, egy más élet zenelt és zengett ebben a szóban.

ORVOSI DOLGOK

Epekő

Az epekőbetegség rendkivül gyakori: állitólag Németországban két millió embernek van epeköve. Azt hiszem a lakosság számarányát tekintve mi sem állunk tulmesszi ezen megállapitástól. Az epekő keletkezési módja még nem egészen tisztázott. Bizonyosnak látszik, hogy mindazon tényezők, amelyek epepangást okoznak, a kőképződést is elősegithetik. Mint ilyenek számba jönnek: szoros ruhák viselése, a tiszteknél az erősen összefüzött kardszij,bő étkezés, testmagás hiánya, az epeutaknak daganatok, hegek okozta elzáródása vagy összenyomása.

Leginkább a 35. életéven tuli *nőknél fordul elő* (ötször oly gyakran, mint férfiaknál), valamint idős embereknél, sőt nagy ritkán még gyermekeknél is látunk tipikus epekő-rohamot. A magasabb életkor hajlamosságát sokan annak tudják be, hogy ilyenkor az epehólyag izomzata már petyhüdtebb s ennek következtében az epe pangása s a hólyagban való visszatartása inkább lehetséges. A nőknél való gyakoribb előfordulást nagyon támogatni látszott azon körülmény is, hogy a régebbi időkben igen divatos volt a szoros füző használata s ilyen esetekben, mintegy bizonyitékul, számtalanszor meg lehetett találni a májon az ugynevezett *füzési barázdát*. Sokkal fontosabbnak látszik az epekövek keletkezésében a terhesség befolyása. Gyakran már a terhesség alatt, vagy a gyermekágyban jelentkeznek az első görcs-rohamok, sürübben láthatók epekövek a már szült nőknél, mint olyanoknál, kiknek még nem voltak gyermekeik. Bizonyos szerepet játszhatnak továbbá ugy látszik az epekőbántalom okai között *a zsiroknak tulságos élvezete:* ezért szenvednek olyan gyakran elhizott nők epekőbetegségben. A táplálkozás minősége is hatással lehet a kőképződésre. A főleg rizszsel élő japánok között kevés az epekőbeteg s hogy München lakói között ritka az epekőbaj, azt sokan a retekevésnek és a sok sörivásnak tulajdonitják.

Az epekövek legtöbbnyire az *epe-hólyagban* találhatók, melyben szabadon feküsznek vagy beékelődnek, ezáltal epepangás keletkezik, amely a baktériumok bevándorlására s megtelepedésére hajlamositja a hólyagot. E baktériumok gyuladást okoznak az epehólyagban, ami azután bövebb nyálkaképződést indit meg s ez a bő nyálka megszaporitja az epe mésztartalmát. E mész a pangó epében kicsapódik és középponti *mag* körül, *rétegekben lerakodó köveket alkot*. A mag lehet nyálka és baktérium sejttömeg is. Az ily módon képződött kő alig árulja el jelenlétét, amint azonban a fertőzés kezdi meg szerepét, az epehólyaggyulladás, a fertőző anya gminősége és menynyisége szerint, hol sulyosabb, hol könnyebb, muló vagy egyre ismétlődő *rohamok alakjában árulja el jelenlétét*, a tertőzött epe kiürülésével megszünnek ugyan a szubjektiv panaszok, az epehólyagot ujra meg ujra elzáró kő azonban állandósitja a hurutot, amely azután a fokozott nyálka termésével, további epekövek *képződéséhez* vezet. Hogy a fertőzésnek mily nagy jelentősége van, bizonyitja azon eset is, amidőn az epekőbetegség első tünetei valamely fertőző betegség után jelennek meg. Legnagyobb fontosságu e tekintetben a hastifusz, a mely gyakran okoz epehólyag gyulladást. Innen van, hogy az epekövek belsejében gyakran lehet tifuszbacillust kimutatni.

Az epekövek *nagysága* a homokszemcsétől tyuktojásnyiig és azon felül váltakozik. Számuk egytől-ezrekig van s a legutóbb ritkaságba menő leközölt esetben 7800-on felül volt a megolvasott kövek száma. Saját eseteimben is nem egyszer találtam ötszznál több epekövet. A legkisebb epekövek képezik az epe-homokot. Az epekövek alakja változatos: kerek, tojásdad, körte alaku, sokszögü, málna-alaku.

Epekövek jelenléte az esetek többségében sokáig tünet nélkül marad. Gyakran jelentkeznek ugyan bizonytalan panaszok, levertség, csekély májtáji fájdalmak, kisfoku sárgaság, emésztési zavarok s hasonlók, amelyeknek epekövektől való függését nem ismerik fel *idejekorán*. Jellemző zavarok csak akkor szoktak beállni, ha egy kő az epehólyagot elhagyja és az epe-utakba jut, vagy *ha az epekövek jelenléte az epeutak fertőzését és gyuladását okozza*. Szabályos lefolyás esetén az epekő *kólikás rohamot vált ki. A rohamnak legjellemzőbb tünete: a fájdalom*. Rendszerint minden előzmény nélkül köszönt be, máskor általános roszszullét, étvágytalanság előzi meg. Feltüszullét, étvágytalanság előzi meg. Feltüszullét, étvágytalanság előzi meg. Feltü

Heves, állandó fájdalom mindig sulyos infekciót jelez, tehát rögtön operálni kell. Kicsiny fájdalom, teljesen fájdalommentes szakaszokkal nem igényel sürgős mütétet, csak akkor, ha hosszu időn át tart s ezáltal munkaképtelenné teszi a beteget, ez esetben pedig rendszerint maga a beteg sürgeti a mütétet.

Általában nálunk még tulságos nagy a félelem a mütéti beavatkozástól. Amerikában alkalmam volt tapasztalni, hogy az emberek mily gyorsan szánják rá magukat a mütétre s alig van ember, ki ne lett volna már operálva.

Természetes, hogy az amerikai mütéti eredmények is igen kedvezőek, mert *a kellő időben megejtett operációnak a mai technika mellett a rizikója: nulla.* A vakbélgyulladások terén már nálunk is nagy haladás észlelhető s kivánatos lenne, hogy mihamar elérnők e szép eredményeket az epekőbetegségnél is. Köleményem célja, hogy a közönséget némi tekintetben felvilágositsam, hogy nem is olyan veszedelmes az epekőmütét, *ha kellő időben végezzük s hogy az epekőbetegséget gyökeresen csak akkor lehet sebészileg gyógyitani, ha a korai mütét lesz általánossá, éppugy, mint a vakbélgyulladásnál.*

Dr. Wilheim Imre

Szerkesztői üzenetek

K. L. Bačko-Gradište. Beogradból azt az információt kaptuk, hogy az állampolgársági törvény meghozataláig senkinek nem adnak S. H. S. állampolgárságot. A törvény előkészités alatt van s remény van rá, hogy még ebben az évben letárgyalják.

G. A. Károly Verse nem közölhető.

Sz. K. St.-Kanjiža. A beküldött két vers nem közölhető, még sokat kell olvasnia és tanulnia.

K. J. Szenta. A cikkben foglalt megfelel a valóságnak.

E. J. Odžaci. A király megkoronásának terminusa még bizonytalan, adjon be amnesztia iránt kérvényt és kérje büntetésének elhalasztását enek elintézéséig. A ogházban végzett munka dijának egy része a foglyot illeti, amelyet kiszabadulásakor meg is kap. Ujságot a fogházba nem szabad járatni. Esetleg engedélyt adnak, hogy saját ruháit hordja.

S. M. Kisač. Prof. Mabuse polgári néven Lakos György. Cime: Brozova ul. 8. Subotica. Levelét átadtuk neki. aki közvetlen fog önnel érintkezésbe lépni.

E. J. Nakovo. A községi adó maximumát 200 %-ban csak a nyilvános szmadásra kötelezett vállalatokra szabta a törvény. Ennek nincs azonban semmi gyakorlati eredménye. Az adókivetőbizottság elnöke tévedett, mikor azt mondta, hogy a 200 % az iparosokra is vonatkozik.

P. J. Darda. A legutóbbi értesités szerint, amit önnel is közöltünk, kérvénye még nem érkezett Szomborba, most ujból utánanézünk az ügynek, reméljük már ott van.

1797. előfizető. A beküldött hirt Noviszadról kaptuk és nincs alkalmunk meggyőződni arról, hogy az való-e vagy sem.

Egy debeljačai hü olvasó. Ilyen fajtáju egyesületeket nem ajánlunk.

I. B. Brod n S. Az állampolgársági törvény rövidesen a parlament elé kerül, addig legyen türelemmel. Zagrebban nem készitenek filmeket, tehát komolyan nem is vesznek fel moziszinésznőket. Hogy motorbiciklivel mennyi idő alatt lehet a kérdezett utat megtenni, ne mtudjuk. A készruhára van vám. Szíveskedjék az ottani vámhivatalhoz fordulni, hogy az ócskaruhára a vámtörvényben mennyit engednek el.

Sch. S. Szombor. Közöljük, hogy a felvilágositásért közvetlen a német követséghez fordultunk. Ha a válasz beérkezik, értesiteni fogjuk.

G. P. Pačir. Németországban igen sok elterjedt lap van. Hirdetési célra ajánljuk a Berliner Tagebalattot. Közelebbi cim nem szükséges.

Vidéki olvasó. Az utlevélszerzéshez nem kell adóbizonylat. A rendeletet a bánáti és a bácskai főispán adta ki.

R. J. N.-Vrbas. Hangyák ellen: 3 gr. cukor, 1 gr. élesztő, 100 gr. vizet keverjen össze, ezt öntözze bele abba a hasadékokba, amelyben a hangyák feltüntek. Azonkivül lapos tálakat is töltsön meg ilyen folyadékkal és helyezze el.

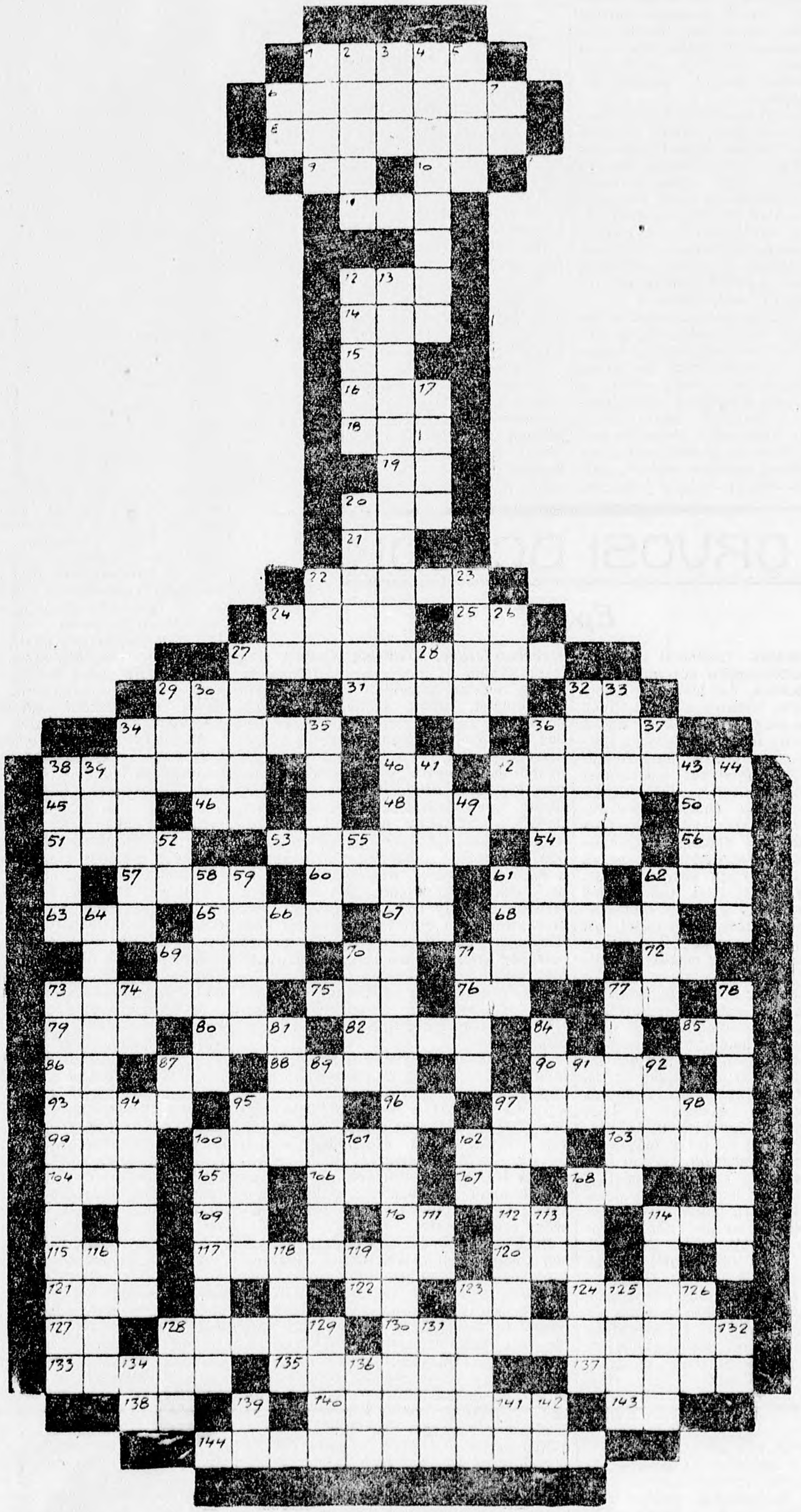
M. F. Kovin. A bánáti és bácskai főispán kiadott egy rendeletet, amely a vasárnapi munkaszünetet teszi kötelezővé mindazoknak az uzleteknek, amelyek ne mkizárólag élelmiszerekkel, trafik és italméréssel foglalkozik. Ha Kovinban ezt a rendeletet nem hajtják végre, az nem jelent sokat.

Hü olvasó. Szabadalmaztatás iránt a ker. minisztériumhoz kell kérvényt beadni, külön szabadalmi hivatal nincs és nyilvántartást sem vezetnek. Az illetéket nem kapja vissza. Mi azt tanácsoljuk, hogy szíveskedjék valamelyik jó ügyvédhez fordulni ebben az ügyben.

T. M. Szenta. Kérvényt kell beadni a tengerészeti és hadügyminisztériumhoz, esetleg felvilágositást kap a sztaribečeji ker. katonai parancsnokságnál is.

Keresztsoros-rejtvény

A borosüveg

Vizszintes sorok:

1 A bor állandó lakóhelye
6 Külföldi édes bor
8 Ilyen bort ittam az idei termésből. Tárgyeset
9 A 2. függ. harmadik és negyedik betüje
10 E-vel a közepén látó ige
11 A józan belefekszik, a részeget belefektetik
12 Forditva gyakran — németül
14 Dolog, ügy — latinul
15 Rangjelzés
16 Német filmgyár
18 A bátor igéje
19 Daloló szócska
20 Iparos, kinek mindig meleg a műhelye
21 Betü fonetikusan
22 Szüertnél és nyomdákban van
23 Habzó ital mássalhangzói

25 É-vel a közepén mindenkinek van
27 A vasbor ez
29 Van vallás, ahol a templomi esküvőn ő is bort iszik
31 Ilyen palack is van
32 Forditva: kicsinyitő képző
34 E nélkül nincs bor
36 A 34 vizszinteskor fontos szerepe van
38 Édes bor és szőlőfajta
40 U-val a közepén, erős szeszes ital
42 Szüret után főzik
45 Korszak másképp
46 Forditva: kettős mássalhangzó
48 Budapest környéki borpincék községe
50 Zenemüveken látható rövidités
51 Elegáns helyen ilyenkor pezsgőt szerviroznak
53 Vadászaton fujják
54 Minden lámpában van
56 R.-rel a végvn, fiskális öröme
57 A bor is áru . . .
60 Német egyetemi város
61 Mindennek van
62 Betegség szinonimája
63 Keleti uralkodó
65 Olajok — klasszikus nyelven
67 Nál-nél angolul
68 A töltőtoll őse
69 Ha borból készül, ugy elsőrangu
70 Ö-val a közepén, könnyü kibogozni
71 Itt is árulják a bort
72 Az állam ki . . . ja az adót
73 Emellé vinkót isznak a kis kocsmában
75 A lift előkelő kis kapitánya
76 A 82 mássalhangzói
77 I-vel a kocsma része
79 Mutató névmás tárgyesetben
80 Ahová a korhely bátorsága szalad, amikor az asszony seprüvel fogadja
82 A vacakos bor neve
85 Irány a torokból a gyomorba
86 Egyiptomi napisten
87 Páris határai (szójáték)
88 Ilyet a részeg ember nem érez
90 Szüreti ital
93 Férfi név
95 Sz-el ezen fut át a must
96 I-vel a közepén ir ital
97 Magyar bortermelő hely
99 Ő volt az első bortermelő
100 Angol pálinka
102 Ki mint . . . ugy arat
103 Ebből is készül bor
104 Kelet — idegen nyelven
105 Német dátum szócska
106 A csecsemő itala
107 . . . is szeretem a finom bort
108 M.-mel a végén, szeszes ital
109 Azok — franciául, fonetikusan
110 Disznó lakóhelye
112 R-el a végén év — angolul
114 Méhcsalád
115 Mitológiai isten
117 Csemege szőlőfaj
120 Infinitivus rövidítése
121 . . . jól mulattam, mint még soha
122 Ilyen vágy is van
123 Gyümölcs terem rajta
124 Hordó — idegen nyelven
127 Helyhatározó rag
128 Fiatalabb nőtestvérem
130. Jókedvü magyar mondókája (Két ige)
133 Angyal — latinul
135 Arészeges ember orra és kedve
137. Szemtelen zsargonul
138 Tőle származunk
140 Fehér asztali bor
143 Forditva — iz franciául fonetikusan
144. Magyar vörösbor

Függőleges sorok.

1 Haj — idegen nyelven
2 A pesti Nemzeti Szinház müvészének vezetékneve és keresztnevének első betüje
3 Német ajánlott leveleken látható rövidités
4 A bor istene
5 Ha a 123 vizszinteset a végére tesszük, akkor mindenki valamilyenben lakik
6 A-val a közepén, sok sütemény tölteléke
7 Angol prepozició
12 Álom — idegen nyelven
13 Vörösmarty Bordalának kezdő sorai
17 Erős szeszes ital
20 Legdrágább a francia
22 A részeg ember nehezen ejti ki
23 Aki iszik, torkot . . .
24 Két mássalhangzó az abc vége felé
26 A gygybor ilyen tartalmu
27 Erre öntik a bort
28 Olasz névelő
29 Mutató szó
30 Tavasszal fakad
32 Szemtelen egy faja németül
33 Evvel permetezik a szőlőt
34 Borfejtésnél használják, az eleje fonetikus és németül meg gummiból van
35 A legnemesebb magyar bor
36 Pipájából a szőlősgazda
37 Forditva — 138
38 Karácsonyi pálinka
39 Müvészet latinul
41 Aki becsipett
42 Kétszer véve családfő
43 Evvel szivják föl a bort
44 Francia csaták helye a világháboruban
49 Olasz prepozició
52 A gyerek, ha verést kapott
55 A szőlőben is van
58 Az ilyen bort vinkónak is hivják
59 Német jelző és igen gyakori vezetéknév
61 Ha állóvizet teszünk a végére spanyol bor
62 Amihez a szőlőt kötözik
64 Ilyen a koldus
66 Idegen kötőszó
69 Tojás idegen nyelven
70 Májusi ital
71 Ólom — németül
73 A szőlő ellensége
74 Van borkereskedelmi is. (keresk. rövidités)
77 Ismert osztrák bortermő hely
78 A legértékesebb magyar bortermő vidék
81 Törzs, mely meghal, ha szeret, fonet
84 . . . ma megtehetsz, ne halaszd holnapra
87 Olasz sikság, folyó és bortermő vidék
89 Ahol az italt a pincérnek kiadják
91 Igeképző
92 Finom bor mellé egy . . . finom pecsenye jó
94 Dunamenti hely, telve borpincékkel
95 Szerémségi bor, főzött és füszerezett
97 A szőlő száraz hajtása
98 Bécsi magyar énekesnő monogramja
100 A bor istenének másik neve
101 Ellentétes kötőszó
102 Betü fonetikusan
108 Evvel kötözik a szőlőt
111 Francia névelő
113 Ban-ben franciául
114 Aki jól becsipett
116 Lóversenyek helye
118 Kevés ital kedvez neki, sok, örökre elronthatja az ügyét
119 Betü fonetikusan
123 Földrész
125 A tokaji világhirü
126 Az »Embervédelmi kongresszus« plakátján látjuk
128 A vörösbort emellé isszák
129 Dunántuli édes bor
131 Bécsi dirigens fonetikus neve
132 E-vel a közepén — édes
134 A férfi három szenvedélyének egyike
136 Szita — németül fonetikusan
139 A részeg bögönek nézi
141 E-vel a közepén, a nagyon ittas még a magáét is elfelejti
142 Betü fonetikusan

Junius hó 1-én
megnyilt
a „MIR“
éttermi kerthelyisége ahol mérsékelt áron abonoma fogadtatik, valamint
3 tálas menü ebéd 10 D.
2 tálas vacsora 10 D.
Esténként elsőrendü tambura zene hangversenyez.
Szives pártfogást kér
BETYÁK GYULA
vendéglős. 4817

Friss töltésü
Rohitsi viz
továbbá mindenféle bel- és külföldi **ásványvizek** nagyban és kicsinyben
KÖRÖSI GÉZA
cégnél, Subotica
4536

4745
Makulatura
szerb lapok kicsinyben és nagyban kaphatók Meteor-film Subotica, Alekszandrova ulica 9. Halbrohr-ház.

Vel.-Bečkereken a város legforgalmasabb helyén
üzlethelyiségek
örök áron eladók vagy bérbeadók. — Érdeklődni lehet
BENCE ANTAL és FIA
műbutorgyárában Veliki Bečkereken. 4792

Értesités.
Filzkalapok
és nyári ujdonságok nagy választékban raktárra érkeztek
Salon „ESZTERKA“
Alekszandrova ul. 9.

3408
Hölgyek figyelmébe!
Tavaszi és nyári szezonruhákat
a legujabb modellek szerint legelegánsabban készit
Maca-szalon
Subotica
Ciril Metod tér 7.

LEGDIVATOSABB ELEGÁNS NŐI
SZALMAKALAPOKAT
„PÁRIS“
Szenes Jolánka
kalapszalonjában szerezheti be. Edényplac. 1527

A kávé akkor jó, ha friss!! 2524
Suboticán csak egy üzletben kaphat naponta négyféle friss pörkölt kávét.
SUGÁR MANÓ CÉGNÉL

Jó állapotban levő
cserépkályhák
csehgyártmány
eladók.
Megtekinthetők Novisadon Jevrejska ul. 13., I. emelet. Cim a házmesternél
479

Biztos szer tetük, apró (vad) tetük és sörkék ellen a
SALUS
elégséges két estén egymásután alkalmazni megnedvesiteni, ahol a tetük befészkelték magukat és az eredmény biztos.
SALUS valóságos megváltás a tetüvel és sörkével telt családok részére
SALUS kapható minden gyógy- és illatszertárakban,
Főraktár:
Zdravlje gyógyszertár
Beograd
3790 Balkanska 40.
Egy üveg ára 10 dinár.

Vásári sátor
10 m. széles és 10 m. hosszu uj ponyvából kevesethasznált, olcsón eladó. Érdeklődni és megtekinteni lehet a Fehér Ökör vendéglőnél Novisad, Futoški put 49.
4425

Fényes külföldi gyártmány kiváló háztartási cikk egyedárusitása átadó!
Tökére nincs okvetlen szükség. A képviseletet körzetenkint adjuk ki tőkeerős cégeknek. A ánlatokat „Schönes Einkommen 1812—1478.“ jelige alatt Haasenstein és Vogler r.-t. Budapest, V., Dorottya utca 11. küldendők

A legszebb tavaszi
kalapujdonságok
nagy választékban raktáron és rendelés szerint
„DAME“
női kalapszalónban
KARADŽICEVA ULICA 1
(Bárány-köz)
Javitások, átalakitások
legolcsóbban
1195

Legjobb, legolcsóbb
„GESA“
pörköltkávé, házi készitésü tésztafélék kaphatók.
Pörkölés naponta d. u. 3 órakor
Kőrösi Géza
csemegeüzletében

Jegygyürük!
és minden ékszerek
a legolcsóbbak
ÁDÁM ékszerésznél
Rudič ul. 6.

Vásárolja a köz smert
Savon Amiral
hizás ellen kitünő biztos szer. Egy doboz ára 130 dinár. Minden gyógyszertárban és drogueriában kapható. Főelárusitó Savon Amiral, Novisad, Kralja Petra ul. 7. 4359

Dent. Román Oszkár
fogászati rendelőjét
Subotican az uj „Jugoszláv“ bank épületének I. emeletére, Jovanova ul. 1. és Karađordev trg sarkára, volt Löwy Testvérek üzlete fölé
helyezte át. 2505
Rendel: d. e. 8—12 d. u. 2—6. Vidékiek soron kivül és még aznap kielégittetnek. Tel. 6—12
Minden végzett munkáért 5 évig kezeskedik

Dr. FÖLDES
MARGIT-CRÉM
PUDER, SZAPPAN csodaszéppé tesz
Ujból mindenütt kapható.
Vezérképviselet: Heller, Vel.-Kikinda

ENGLESKI MAGAZIN
fiókja Beograd, Vuka Karadžića 18.
Mértékosztály legfinomabb férfiruhákra
Fehérnemü mérték után
Különlegesség: kész angol ulsterek, raglánok, eredeti „Burberys“ esőköpeny
Sportruházati különlegességek 3310

Dr. Wohl József
specialista szülész és nőorvos
elfogad orvosi felügyeletben és családi ápolásban részesit szülőnőket
4464

„VIKTORIA“ gramofonüzletét Kralja Aleksandrova ulica 6. alá helyezte. 10767

GANZ-féle
BENZIN,
PETROLEUM,
SZIVÓGÁZ
nyersolajmotorok
bánáti kizárólagos képviselete és gyári lerakata
a „VOLTA“ R. T.-nál
VELIKI-BEČKEREK
2827

Steyr-auto
6 üléses, 6 hengeres használt, jó állapotban
igen olcsón eladó.
Bővebb megtudható: Kardos hirdetővállalatnál Novisad, Vilsonov trg 7. Telefon 3-70

Első SUBOTICAI PAPIRZACSKÓGYÁR
F. BEDŐ SUBOTICA **SENOE UL. 19. TELEFON 436.**
Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendü és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot.

Rejtettkép.

Hol a harangozó?

A mult vasárnapi számban közölt rejtettképen a házigazdát megtalálták 26-an.

Az első dijat, egy monogrammot 10 különböző fazonban a hozzávaló dörzsölővel és festékkel, bérmentve Leopold Sámuel sentai üzletéből Perisics Ili Vel.-Bečkerek Knez Mihajlova 11. nyerte meg, aki szíveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre óhajtja a monogramot.

A második dijat, egy doboz valódi Astra körömlakkot, Nagy Bertalan subolicai gyógyszertárából Peczo Joli Mali-Idjoš nyerte, aki küldjön be 10 dinár portóköltséget a kiadóba.

Ha már több millió

ember a „Kukirol"-al megszabadult tyukszemétől és lábizzadtságától, ön is bizonyosan megszabadul. Vegyen tehát a legközelebbi gyógyszertárban vagy drogeriában egy „Kukirol" kurát (lábfürdőt, tyukszemtapaszt és hintőport) és nagy öröme lesz.

„MINERVA" K. T. NOVISAD 4780

Lemezárugyár Vojvodinában

keres müvezetőt

több évi gyakorlattal, gyönyörködési cikkek, horgonyzott vödrök, vasalások stb. gyártása megkivántatik. Bővebbet SCHMOLKA hirdetőirodában NOVISAD Futoški put 2. 4799

AUTÓRUGÓ

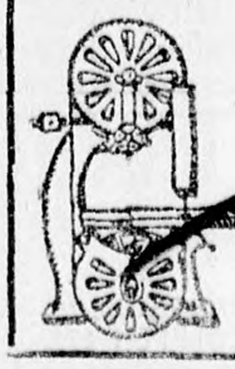
Mindenféle AUTÓRUGÓ készitését eredeti minta után, legolcsóbb árak mellett vállalom. Pontos és gyors kidolgozás jótállás mellett.

MÓGIN MLADEN autórugó műhelye NOVISAD, Temerini ucca 49. 4593

ELADÓ!

Egy ujonan fényezett jókarban levő Dogge-kocsi 32,000 dinárért, egy ujonan fényezett Ford-auto 30,000 dinárért, valamint egy 4 üléses Puch-kocsi 22,000 dinárért. Megtekinthetők

VULKAN-GARAGE-nál Sombor 4661

Famegmunkálógépek

Leipzigi gyártmányúak, ujak, 4 soros modern csapágyazással és kevésbé használtak igen mérsékelt árban és kedvező fizetési feltételek mellett suboticai raktárunkból

eladatnak

Kérjen ajánlatot

JELLINEK JÓZSEF

Paja Kujundžićeva ulica 4. 4751

CERTUS HIDEGENYVIPAR Berlin-Hamburg-Drezda

Vajdasági vezérképviselője:

PRANDELL RUDOLF ES FIA

Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca

Certus hideg enyvpor a jelenkor legjobb enyve, minden tekintetben felülmulja a táblaenyvet.

Certus kötőereje a legnagyobb és abszolut vizálló.

Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól enyvezni.

Certus hideg vizben oldható, a fát sem kell enyvezés hez melegiteni. Fütőanyagot takarit meg.

Certus minden kulturállamban kiszoritja a táblaenyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte

Certus asztalos-, esztergály-, bútorüzemekben, vagongyárakban nélkülözhetetlen.

Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók épitésénél használnak.

Certus mint erős és vizálló enyv a legjobb minden épület- és butorasztalos enyvezésnél is.

Certus használata a legolcsóbb, — 1 kg porból 3 kg enyvmasszat ad. Fütőanyag nem kell.

Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni.

4774

Szeplők, májfoltok, pörsenések, arcbőrhámlás és és minden egyéb arcbőrtisztátalanság ellen ezidőszerint a legjobban bevált szer

Creme Daruvary

megőrzi az arcbőr lágyságát, rugalmasságát és üdeségét.

Kapható készitőnél:

BLUM gyógyszertár Subotica

Viszonteladók:

Suboticán: **Hadnagy Károly, Weisz Ármin, özv. Berger Aladárné, özv. Bernáth Jakabné, Drenkovics Iván.** St.-Kaniža: **Szilágyi Antalné.** B. Topola: **Major és Nagy, Kucsera Ferenc, Kiss Károly Boldizsár.** Bajmok: **Licht Sándor.** Sombor: **Z. Šečujski.** Novi Vrbas: **Morlang Fülöp.** Stari Vrbas: **Mengel Henrik, Szilberhorn András.** Alibunar: **Jovan Pekurar.** 9603

Alkalmi vétel!

35 HP KÖRTING szivógázmotor, alig használt kitünő gép, komplet. **20 HP TITAN** szivógázmagánjáró, keveset használt, gyárilag javitott. **25/32 HP uj KEMNA** gőzmagánjáró. **8 HP Hofherr-Schrantz** huzatos gőzlokomobil, fiatal gép, 10 légkörös. **12 HP uj KÖRTING** motoreke, szánt, csépel, bármilyen üzemi célra alkalmas. **10 HP uj CLIMAX** nyersolajlokomobil. 6 HP uj benzinlokomobil. 26 coll dobszélességü **PRIMUS III-a** jelü verőléces golyóscséplő, osztályozó hengerrel,

Fenti gépek

Zikmund i Drug gépgyárában Novisad

megtekinthetők és bámulatos olcsó árban kaphatók

Kérjen árajánlatot! 4742

Szépen szárított

bodzafavirágot

vesz 10 din. kg-ként

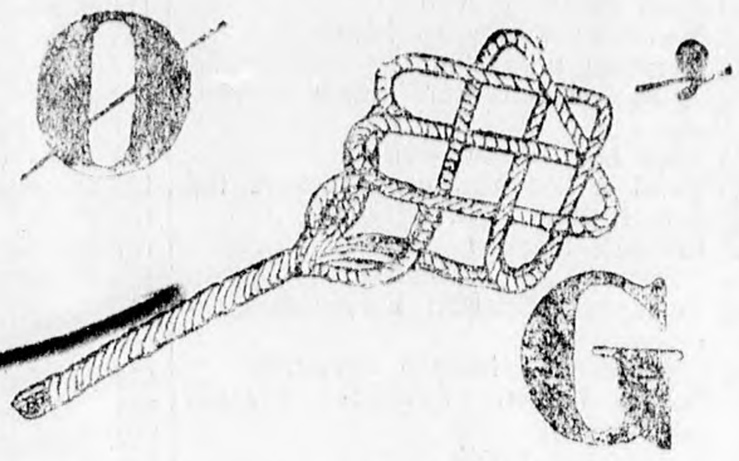
„Isis" D. D., Beograd

Lovčenska 11 4796

Halál, halál — biztos halál!

Ha kivánja a **svábbogarak, poloskák, ormánybogarak, bolhák, legyek, molyok** és egyéb ártalmas rovarok halálát, használja azegyetlen szert, a **»SANITAS«-port,** a hasonnevü drogéria találmányát, mely emberekre és háziállatokra ártalmatlan. Vidékre 8 csomagot utánvétel küldünk, kevesebb mennyiségért a pénz előre beküldendő. Egy csomag 13 dinár, két vagy több csomag vételénél 12 dinár. Beogradban árusit a főraktár: **»SANITAS« illatszertár, Terazija 13.** 3851

Rejtvény.

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Maróczi" „Esztelen szolga" „Nincsen onnan visszatérés" „Megvesszőzött kinai éktelen orditása"

Keresztsoros rejtvény

A mult vasárnapi számban közölt keresztrejtvények helyes megfejtése:

I.

Vizszintes: 1. Le, 3. Iv, 4. Be, 5. Pata, 7. Róma, 8. Da, 9. P. P., 11. Ka, 13. Él, 14. Porkoláb, 18. Er, 19. Apollonius, 21. Ra, 22. T. S., 23. Ni, 24. Igazol, 26. Kont, 27. Léda, 29. Csibe, 34. Trója, 38. Kirántott hal, 41. Beac, 43. Un, 44. Naiv, 47. Iz, 47/a. Ik, 49. Kiel, 51. Pu, 52. Ne, 53. Itala, 55. Arasz, 58. Turul, 59. Korpa, 60. Aroma, 61. Altaj, 62. Ol, 63. P. P., 64. T. L., 65. Ra, 66. Mordeo, 68. Aeneas, 70. Allegretto, 71. Isl, 72. One, 73. Tat, 75. Ini, 76. Ararat, 79. Akta, 80. Rozs, 81. Ad, 82. Ak, 83. Romola.

Függőleges: 1. Liba, 2. Evet, 5. Para, 6. Alap, 8. Dákó, 10. Pala, 14. Pápa, 15. Kelta, 16. Orosz, 17. Brun, 19. Arno, 20. Sild, 24. It, 25. L. L., 26. Kocka, 28. Avala, 30. Sic itur ad astra, 31. Ir, 32. Bá, 33. En, 34. T. T., 35. R. T., 36. Oh, 37. Janus Pannonius, 38. Tui, 40. One, 41. Bizalom. 42. Ez, 45. In, 46. Veritas, 48. Karó, 49. Kalap, 50. Lakat, 51. Part, 53. Ita, 54. Lumpol, 56. Rollat, 57. Zaj, 62/a. Ló, 65. Ra, 67. Ella, 69. Eton, 74. Tatár, 75. Itóka, 77. Radó, 78. Aral.

II.

Vizszintes: 1. Afganisztán, 4. Lap, 8. Oda, 10. Arábia, 13. Kanári, 16. Zidar, 17. Lázad, 18. Azur, 19. Liga, 20. Ma, 21. Su, 22. Ka, 24. Ág, 26. Klasz, 29. Aroma, 31. Izzó, 32. Mara, 33. Tour-Babel, 35. Oil.

Függőleges: 1. Aforizmák, 2. Il, 3. Nadragulya, 4. Laza, 5. Padua, 6. Va, 7. Ék, 8. Oázis, 9. Aida, 11. Bar, 12. Ir, 14. Al, 15. Nál, 22. Kazo, 23. Aszu, 24. Arab, 25. Gore, 27. Lit, 28. Zoro, 29. Amál, 30. Mal, 34. B. I.

Helyesen megfejtették 14-en. Könyvjutalmat nyertek: Dombay Jánosné Senta, Teleky Gyula Ćoka, Banat

Üzemben levő

vasnöde, gép- és lakatosmühely

lakóházzal együtt eladó.

Felvilágositást nyujt

Dr. Balányi Sándor ügyvéd Ada

(Bačka) 4685

BUTORT

LEFIZETÉSRE

LESZALLITOTT ÁRAKON CSAKIS

ERDÉLYI ANTAL

BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT SUBOTICÁN, SUDAREVIĆEVA 4.

A régi zálogház helyén. — Klein Géza mellett

1106

GÉPSZIJAK garantált elsőrendü minőségben minden méretben **legolcsóbb gyári árban** kapható **KAUFMANN HERMANN** bőrkereskedésében, Subotica

A TÜDŐ MEGBETEGEDÉSE ELLEN
„VEDOMIN"
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN KAPHATÓ!

EMULSIO PASZTA ajánlható kezdődő **tuberkulozis** (tüdővész-nél), **Bronchitis, Katarrhusos** és a **tüdő egyéb megbetegedéseinél** a szervezet gyors helyreállításához és a **lokális megbetegedések** gyors kigyógyitására, a szervezet megerősitésére szolgál, továbbá verszegények, gyenge és idegeseknél **az étvágy** fokozására, különösen ajánlható **Skrofulozus** és **Rachitikus** gyermekeknek.

LABORATORIUM: BEOGRAD, WEIFERTOVA UL. 52. 4392

MALINOV SOK

OVAJ MALINOV SOK JE ZAJAMČENO ČISTI NARAVNI SOK OD MALINA BEZ IKAKVIH PRIMJESA OSIM SLADORA, A VAŇREDNO JE UKUSAN.

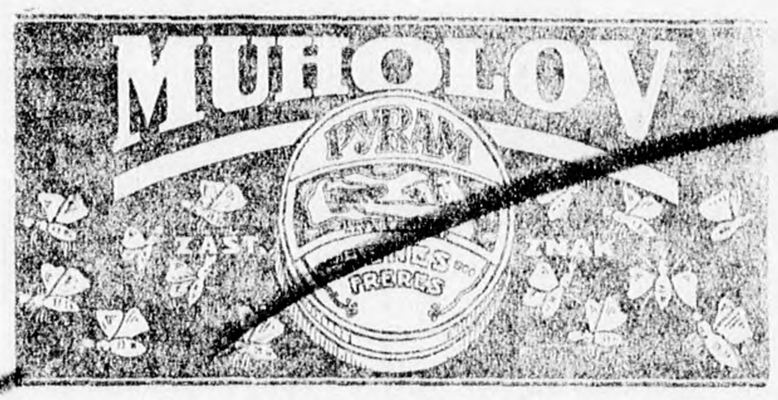
STERNBERG D.D.
SLAV. POŽEGA

Utánzatoktól óvakodjunk!

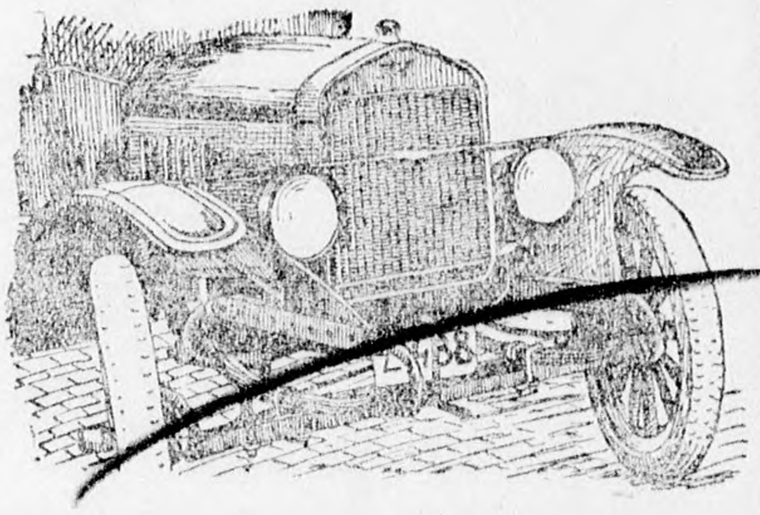
Valódi francia
LION NOIR CIPŐKRÉM
Főraktár:
Kaufmann Hermann *bőrkereskedőnél*
Subotica, uj helyiség volt „Narod" kávéház helyén
Nagy raktár
mindennemü butor börökben

A jelenkor legjobb csavarlégyfogója:

Saját érdekében csak ezt használja:
Gyártja: „Pyram" vegyészeti gyár Vel.-Kikinda 4409

Ford
THE UNIVERSAL CAR

tulajdonosok figyelmébe!

Ha idegeit, motorját, kocsiját kimélni akarja, ugy **alakitassa át haladéktalanul** autójának rugózását
Szabadalom 4461. sz. alatt bejelentve
Polich és Varga cégnél
Telefon 19. Kulán Telefon 19. 4433

TÜKRÖK

TÜKRÖK

MINDEN MINŐSÉG ÉS NAGYSÁGBAN

TEKINTSE MEG BEOGRADI RAKTÁRUNKAT

SPLIHAL-JAROLIMEK
KRALJA MILANA UL. 97. — TEL. 25-92 és 39-70.
TEHNIKAI ÉS KEMIAI ÜVEGEK
MINDENNEMÜ ABLAK ÉS KIRAKAT ÜVEGEK RAKTÁRON

Csakis
BROADCASTING RÁDIÓ
készüléket vegyen, mert
ez a legjobb és legolcsóbb!
Kapható: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 lámpás készülék fel- és szoba antennákkal
AMATEURÖK részére adok olcsó, de kitünő alkatrészeket, összeállitásra, furott ebonit lemezekkel és sémával. — Kérjenek ajánlatot
SCHUMACHER REZSŐ cégtől, ST. BEČEJ 3400

FIAT
4 és 6 üléses AUTOK
ujból leszállitott áron
igen előnyös fizetési feltételek mellett garázsunkból azonnal szállithatók.
Alig használt generáljavitott FIAT AUTÓK eladók. Modern és elsó javitómühely. Garage — összes FIAT alkatrészek
„AUTOMOBILIA"
Subotica, Skadarska ul. 7. Telefon 151. 8295

NAGYON FONTOS
auto és traktor tulajdonosok részére!

MAXIM PATENT

(benzinmegtakarító) A legnagyobb eredménnyel alkalmazható minden fajtáju benzin, *petroleum* és nyersolaj üzemü gépeknél, illetőleg minden
személy- és teherautóra
traktorra és stabilgépekre
A garantált égőanyag megtakaritás 35%—45%-ig terjed.
Komplett **MAXIM PATENT** készülék ára
darabonként din. 1000. —
Megrendelhető
Grossmann Albert cégnél Osijek Državni drum 55.
Viszonteladók minden község részére kerestetnek!

Beogradban keresse fel **Hotel Terézvo-t** a Terazián, vajdaságiak találkozó helye. A legjobb és legizletesebb vajdasági konyha. **Tiszta szobák.** Magyar és németül beszélő pincérek. Utleveleket láttamoztatunk és megszerzünk, vendégeink igazságos ügyeit jó összeköttetéseink folytán elintéztetjük. 3854

Hatóságilag engedélyezett
végeladás!

Női kalapraktáram kibővitése miatt a raktáron lévő összes férfi és fiu kalapokat gyári áron alul is kiárusitom. **Ne mulassza el ezen jó alkalmat, ha nem is egészen**
ingyen
de igen olcsón vehet jó férfi kalapokat csak rövid ideig. Férfi és női kalapjavitásokat ugy, mint eddig, továbbra is elvállalok.
Ujabb kedvezmény a női kalapoknál: minden 200 dináros női kalaphoz egy kalapdoboz ingyen
Tisztelettel **LICHT SALON, Sombor.** 4312

REDŐNYÖK
minden rendszerben u. m. **acél** „Essingen"-fé e fazsaluablak és vászon, továbbá az összes müés lakatosáruk, valamint teherfelvonók gyártása.
Bernold Silvester, Novisad
Alapittatott 1885.
Gázgyárral szemben. Telefonszám: 234
Fiók:
Beograd, Dositijeva ulica 51.
4728

Ha nem akarja pénzét benzinre és olajra elprédálni építse be motorjába a legujabb gáz és olajtömitő
STAR PÁKAGYÜRÛKET
(Kolbenringe) Nyers duralaluminium pákák, nyers kromnikkel szelepek állandó raktára
Autospecialna Radiona Novisad
Sibinjanin Janka ulica 22. 4886

Jegygyürük, órák, ékszerek legolcsóbban, részletfizetésre: **Szombati Saroltánál** Subotica, Vilsonova ul. 20. **A főpostával szemben.** 31

KOMLÓZSINEGEK, SISAL MANILLA KÉVEKÖTÖZŐ, UJ ZSÁKOK ÉS KÉSZ PONYVÁK
UJ ÉS HASZNALT ZSÁKOK a legmagasabb árban szerezhetők be:
Avram Schiff, Novisad
Zsák, ponyva és zsineg nagykereskedés
Zsák és ponyvakölcsönző intézet
Fiók: BEOGRAD, Karadjordjeva 21.
Telefon 403.
Sürgönycim:
„JUTEŠIF"
1780

Amerikai manillát
és
kenderkévekötőt
ajánl a
FONÓ- és KÖTÉLVERŐGYÁR RT., ODŽACI
Manilla 1 kg. 320 folyóméter din. 22·—
Kenderkévekötő 500 „ „ 24·—

Halló! **EREDETI** Halló!
amerikai **GILLETTE** készülék
késsel és szappannal
eddigi ár
Din. 50·—
most leszállított reklámáron
Din. 33·50
4371
Mindenütt kapható! Mindenütt kapható!

Kereskedők figyelmébe! A hitelesítés alkalmával rossznak talált mériegeket és sulyokat a legmegbízhatóbban javitja
J. Sebestyén mérleggyár Subotica, Palički put 154 sz.
A rossz mérlegek Subotica, Harambašićeva ul. 11 szám alatt a Mértékhitelesitő hivatal mellett is áladhatók.
A gyár által javitott minden mériegért 2 évig jótállok!

VIGYÁZAT JÉGSZEKRÉNYVÁSÁRLÓK!
25% JÉGMEGTAKARITÁS! JÓL VANNAK IZOLÁLVA!
ELSŐRENDŰ KIVITEL! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.
CSAK

BRAĆA GOLDNER
JÉGSZEKRÉNY, BÚTOR ÉS REZÁRUGYÁR
SUBOTICA
FELIRATTAL VÁSÁROLJON JÉGSZEKRÉNYT!

Specialis órajavitásokat legszakszerübben végez
Krekus
óra specialista
Subotica
Gyümölcspiac 4.
Aranymüvesek során

Füszer- és csemegekereskedők figyelmébe!
Garantált, prima
sombori juhturó és teavaj
nagybani szállitás kapható 4657
a vaj kilója din. 48
franko utánvét mellett
Klaić Branko Sombor

Kettősbirtokosok és utazók figyelmébe!
Állandó 660
autójárat
Subotica és Magyarország
között
Bármely időben rendelkezésre áll
Autószám: 165 és 245
Állandó vizummal ellátva

Kárpitos mühelyemet május 1-től
Sokolska ulica 7 szám alól
16 szám alatti lakásomra
helyeztem át megfelelőbb helyiség és a magas házbér miatt
Nagy Gyula
kárpitos
2976

4743
FÜRDŐRUHA FÜRDŐSAPKA FÜRDŐCIPŐ
hölgyek urak és gyermekek számára a legjobban és legolcsóbban beszerezhető
Klein Jenőnél, Novisad, Jevrejska ulica 13
Legnagyobb speciális trikóáruüzlet
Fiókok:
SENTA VEL.-BEČKEREK

Malom eladás
a hitelezők jóváhagyásától feltételezetten szabad kézből eladom a vb. Simon Károly bajmoki lakós csődtömegéhez tartozó ötjáratu, egy vagonos, nyersolajmotorral hajtott malmot és a hozzátartozó házat, külön is. Érdeklődők irodámban kaphatnak felvilágositást, ugyanoda adandók be az ajánlatok is.
Dr. Havas Emil
tömeggondnok
4797

Dr. SZEGO SZANATORIUMA
ABBAZIA (Olaszország)
Legelsőrangu intézet. Saját strandfürdő.
Edző-, hizó-, gyógykurák.
A gyógyelrend valamennyi formái.
Minden modern physikális gyógyeszköz.
Gyermekek 7 évtől kezdve kiséret nélkül is
3376

BAUER SÁNDOR
STANIČNA UL. 3 **BEOGRAD** TELEFON 25-99
Ajánl állandóan raktárról:
TENGELYEK, CSAPÁGYAK, SZIJTÁRCSÁK stb.

vasgerendákat, U-vasakat, betonvasat
valamint mindenfajta
összekötő darabokat (Fitting) és
forrcső-karimákat (Flancsni)
továbbá az összes
sineket kisvasutakhoz
épugy mint
rendes vágányokhoz
a hozzátartozó
kisvasuti anyagok és
vagonettek
Reservoirok, szijtárcsák, csapágyak, tengelyek és az összes technikai cikkek
Nagy szortirozott raktár
armaturákból
Verseny nélküli árak!
3604

Vajdasági kiállitás

mely augusztus 1—10 között lesz megtartva Novisadon

katalógusára

kiállitóktól és nem kiállitóktól kizárólagos joggal vesz fel

hirdetéseket

KARDOS 4678

HIRDETŐVÁLLALAT

Novisad, Vilsonov trg 7

Telefon 3—70.

REUMÁSOK!

Garantált és kipróbált szer:

Reuma, isiasz és izületi megbetegedések ellen

Anagalgetin

Két-három üveggel kigyógyithatja hosszadalmas, bántó és tünetetlen reumáját

Kisérelje meg — meg fog győződni!

Harcosok, parkantak 10 % engedményt kapnak minden gyógy- és illatszertárban.

Vidékre utánvéttel. — Gyártás és főraktár

ORVOSI SZEREK LABORATÓRIUMA

Ph. Mr. BRANKO P. PAUNOVIĆ

BEOGRAD, KOLARČEVA 5.

1 ÜVEG 50 dinar

Suboticai képviselet: Blum (volt Iliés) gyógyszertár, főposztával szemben

8702

Cipőkülönlegességek

mérték szerint elsőrendü anyagból olcsó árban készülnek

PETRO-nál

Paja Kujundžićeva ulica 4., az Uri kaszinóval szemben!

Üzlet-áthelyezés. 4163

Cipészüzletemet ideiglenesen, mig megfelelő helyiséget nem kapok, lakásomon

Paja Kujundžićeva ul. 26. szám alatt vezetem tovább.

Thurzó cipész.

Társat keresek

50—75.000 din. tőkével régi jól bevezetett kávéházhoz, étteremhez és pincéhez Beograd központjában a Moszkva és a Terazija közelében az uj „Zeleni Venac" vásártéren. Felvilágositással szolgál

Sveta Jeremić

csemegekereskedő

Beograd

Skopljanska 37. 1231

REUMA

isiás, neuralgikus betegségek, köszvény, izületi csuz ellen egyedüli gyógyszer a kipróbált:

„Spasitelj" radium

melynek emanációja és hatása évekre terjed.

Az állami vegyészeti laboratórium vegyelemzése szerint a „Spasitelj" radium készitmény több radiumot tartalmaz, mint a leghiresebb világmárka. Vegyelemzési másolatot kivánatra bárkinek küldünk.

Hagyjon abba minden paliativ gyógyszert, mert egyedül csak a „Spasitelj" radium-göngyölés fogja hosszu és elviselhetetlen fájdalmait meggyógyitani anélkül, hogy elvonná Önt házától és rendes teendőitől. Elökelő személyiségek köszönőirataink százai a legjobb bizonyitéka a „Spasitelj" radium-göngyöletek sikeres hatásának. Használata egyszerü és sikere biztos.

A találmány szabadalmazva van

Kizárólagos árusitás Jugoszláviában „SANITAS" DROGERIA Beograd, Terazija 13. 3857

Világhirű

„Obilić" acélkasza

Kérjen árajánlatot

Jótállás minden darabért, külön jótálló levéllel

Ingyen árjegyzéket küld

TELEFON 123. FŐLERAKAT: TELEFON 124.

BARZEL VASKERESKEDÉS SUBOTICA

Könyvkereskedő-segéd

felvétetik. Szerb, magyar és német nyelv tudása szükséges. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével s lehetőleg arcképpel az Orient-hirlapirodához (Vel. Bečkerek, Alexandrova ulica 5) küldendők.

4456

Seholsem kaphat olyan olcsó árban szép és elegáns kalapot, mint az

„ESZTERKA"

női kalapszalonban

Aleksandrova ul. 9.

Kiárusitás megkezdődött és győződjék meg áraim olcsóságáról

MAGÁN ORVOS-SEBÉSZETI KLINIKA (SANATORIUM)

Skopljanska ul. 20. **Telefon 23—93.**

Beograd, a város közepén, a Terazia közelében

30 ágy, 2 mütőterem, Röntgen készülék, kémikai és serobakterológiai laboratorium Endoskopia (cisteskopia) stb. Dietikus konyha.

A klinikára **általános és különleges sebészeti mütétekre,** valamint **belbajok gyógyitására** felvétetnek betegek, ragályos esetek és lelki bajok kivételével különleges **mütét** és **gyógymód.**

NŐI BAJOK és HASSZERVI MEGBETEGEDÉSEK.

(Gyomor, epehólyag, bél, vese és vizeleti szervek.) Mindennemü orvosi analizis készitése. A magán orvos-sebészeti klinikán állandóan néhány elismert beogradi specialista müködik, de a beteg kivánatára más orvosok is meghivatnak.

Betegek vizsgálata reggel 8-tól este 7-ig. Különleges vizsgálatok megállapitott időben. — Betegek felvétele a nap és éj minden szakában.

Pensió árak: Külön szoba Din. 220.—, Egy ágy, kétágyas szobában 140.—, Egy ágy, háromágyas szobában 90.—, Állami tisztviselők és kisebb egyébb tisztviselők részére 20 % engedmény panzióban és külön mütéti és gyógyitási árak.

PONTOSAN SZABOTT ÁRAK.

A klinikán állandó ügyeletes orvosok vannak, akik meghivásra a nap és éj bármely szakában házhoz jönnek.

3768

2014

SIREMLÉKEK, UTKERESZTEK SZT. HÁROMSÁG KÉSZITÉSE javitása, betüvésése, aranyozása szakszerüen.

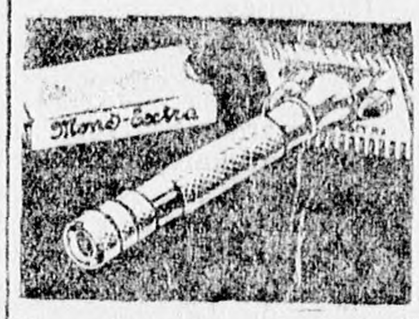
Stara Kanižan lerakat

Király Sándor-féle házban.

ÓVÁRI JÁNOS

kőfaragó és márványipar telepe

Senta

No. 20

4060

Valódi Pollárt fenők, 27, 28: valódi Pollárt borotvák a legolcsóbban kaphatók

Molnár István

borotva-, mü- és homokköszörüládéjében

Subotica

Bene Sudarevićeva 26

Minden e szakmába vágó köszörülési munkát a leglobban és legolcsóbban készitek.

Póstán beküldött munkákat 8 napon belül a legpontosabban elkészitve küldöm vissza

---

KÉSZÜLÉK

Jól nikkelezett borotva készülék 15-dinár, finomabb 38 és 110 Din. Legjobb borotvaélesitő 10 din. Kitünő Solingen 20, hajvágógép 35 din. továbbá ollók, késes, kanalak.

Szétküldi:

R. STERMECKI

nagyáruház, Celje 27.

(Slovenija)

Több mint 1000 ábrát tartalmazó nagy képes árjegyzék bárkinek ingyen. — Rőösáru mintákat megtekintésre küldök. — Minden rendeléshez ajándékszelvényt csatolok. — 500 dináron felüli rendelések bérmentve. Kereskedőknek nagybani árak

Képviselőket felveszek.

1374

Solidárak!

Nyári szezonra ruháit **festesse vagy tisztittassa Szudarevits Albertnál**

Subotica, Skotus Viator ul. 34. (Főposta során.)

3407

Figyeljen a cimre!

1,000.000 dináros

kedvezmény vásárlóinknak még mindig tart

A LALKOVIĆ cég által nyujtott kedvezmény abból áll, hogy a különben is közismert olcsó Lalković-árakat ujabban ismét tetemesen leszállitottuk és ez az árleszállitás az eladásra kerülő nagytömegü árunál egymillió dinárt tesz ki.

A kedvezményes vásárlás junius 10-ig tart.

110.000 méter féldelin, keskeny a legmodernebb szinekben és mintákban ..... 5.—
Festett karton (cickarton) vékony, 70 cm ..... 7.—
Festett karton (cickarton) világos, szép mintákkal, 70 cm .. 9.—
Féldelin, 80 cm széles, világos .. 10.—
Krepon, modern szinekben, 70 cm 12.—
Legfinomabb féldelin, mintákkal, 80 cm, ezelőtt 22.—, most .... 16.—
Legfinomabb mosó cernakrepon, nagy mintás, ezelőtt 20.—, most ..... 15.—
Krepon, sima, marocain, sima, mintás, nagy tétel, 100 cm .. 15.—
Angol lenvászon, mintás, női mosóruhára, minden szinben, 100 cm ..... 25.—
Organdil fehér és szines 115 cm 18.—
Markizett, mintás, a legmodernebb szinekben és mintákkal, legnagyobb reklámunk, 110 cm 18.—
Félselyem sersselyem, sötét szinekben, 110 cm, métere most.. 25.—
Nyersselyem, világos szinekben, 90 cm, csikos, szavatoltan mosható, most ..... 28.—
Nyersselyem, sima, fehér, bezs és csikosdrapp, 80 cm ..... 30.—
Marokin, mintás, gyönyörü szinekben, 100 cm, ezelőtt 55.—, most ..... 30.—
Tsiztaselyem nyersselyem, drapp 80 cm. ..... 60.—
Tisztaselyem, nyersselyem nehéz áru, drapp ..... 80.—

Selymek

Crepp de chine, legfinomabb, 100 cm-es ..... 40.—
100 cm-es Crep de chine, legfinomabb, 80 cm. ..... 65.—
Crepp de chine »Mariola« 100 cm 72.—
Crepp marokin, selyem, 100 cm 58.—
Crepp marokain, legnehezebb 100 cm, ami legnagyobb reklámunk 82.—
Toil de Soi, tiszta selyem, könnyü nyári ruhára, 80 cm .. 42.—
Pajet, tiszta selyem, puha, fényes, minden szinben, 90 cm, most ..... 72.—
Selyem ripsz, legdivatosabb anyag, gyönyörü szinekben 100 cm széles ..... 120.—
Selyem marocain, legmodernebb szövés, sersz és glatt szinekben, 110 cm széles ..... 120.—
Selyem marocain, legmodernebb szövés, sersz és glatt szinekben 68.—
Félselyem marocain, divatos szövés, 100 cm ..... 55.—
Opál női fehérnemüre, legfinomabb, minden szinben, 115 cm 28.—
Opál, finom, csak fehér, 75 cm.. 18.—

Férfiruhára

Gyapjuszövet, 145 cm ..... 55.—
Félgyapjuszövet, nagyon könnyü, szürke kockás, 140 cm .. 68.—
Félgyapjuszövet szürke és drapp kockás, 140 cm. ..... 88.—
Legfinomabb angol férfiszövet, három saisonra, tavaszi, nyári és őszi ruhára, tiszta gyapju, gyönyörü szinek ..... 200.—
Tavaszi és nyári szövet, világos szinekben, legfinomabb, 150 cm ..... 240.—
Keilékek ruhára, legfinomabb, 150—180, a legdrágább és legjobb ..... 240.—
Vitorlavászon férfiruhára, szép szinekben, 130 cm ..... 28.—
Legerősebb anyag 140 cm széles gyönyörü szinekben ..... 30.—
Kék és drapp gradli munkásruhára, 70 cm széles ..... 20.—
Tennisz szövet, fehér, fekete és kék csikokkal, 130 cm ..... 40.—
Lennyersselyem, férfi nyári ruhára, legerősebb és legpraktikusabb anyag, világos és drapp, 140 cm ..... 80.—
Seviott szövet, tiszta gyapju, 100 cm, minden szinben..... 28.—
Seviott szövet, legfinomabb, 100 cm, minden szinben ..... 40.—
Otoman szövet, sima, vékony, legfinomabb, minden szinben, tiszta gyapju, 100 cm ..... 55.—
Pupelin szövet, sima, tiszta gyapju, minden szinben, 110 cm 58.—
Pupelin szövet, sima, 130 cm .. 80.—
Gabardin szövet, tiszta gyapju, 130 cm ..... 68.—
Karo szövet, tiszta gyapju .... 40.—
Karo szövet, legfinomabb 100 cm 48.—
Karo szövet pupelinben, 110 cm a legmodernebb szinekben.... 68.—

Nagy tétel gyapju szövet kreppben, mintás és csikos, tiszta gyapju, 85 cm, most csak 30.—

Köpenyszövetek

Kamgarn szövet, tiszta gyapju, egy szinben, legdivatosabb, 140 cm ..... 130.—
Szövet, egy szinü, legmodernebb szövés, 150 cm, minden szinben ..... 150.—
Köpenyszövet, legnehezebb, legmodernebb szövés, tiszta gyapju, a legmodernebb szinekben, 140 cm ..... 160.—

Köpenyselymek

Moire ripsz, fekete és sötétbarna, 100 cm ..... 120.—
Otoman selyem, 120 cm, fekete és barna ..... 160.—
Ripsz selyem, legmodernebb szövés, 100 cm, nehéz, fekete .... 20.—

Női harisnyák

Női harisnya, cérna ..... 12.—
Női harisnya »Mako« legerősebb, egy pár addig tart, mint más 4 pár ..... 14.—
Flórharisnya ..... 28.—
Selyemharisnya, fekete és szines 32.—
Selyemharisnya, egész finom .. 40.—
Gyermekzoknik, fehér és szines,
Finom tiszta gyapjuszövet, világos, drapp és szürke szinben, csikos, 140 cm ..... 105.—
mintás, ár nagyság szerint 8, 9, 10, 12, 14 és ..... 16.—

Kész tüllfüggönyök

Tüllsztor darabja ..... 120.—
Tüllsztor, finomabb .....180—300.—
Kétszáru tüllfüggöny ..... 200—500.—
Két ágyra való takaró ..360—1200.—

Tüllfüggönyök méterszámra, drapp és fehér, 150 cm széles, 28.—, 200 cm széles 38.—, 3 méter széles ..... 55.—

Zefirek

Nagy tétel zefir, nagyon könnyü, 70 cm ..... 9.—
Zefir szép mintákkal, 70 cm.... 10.—
Zefir fehér, csikos és szines, mosható, 75 cm ..... 12.—
Zefir, legjobb, szép mintákkal, 80 cm széles ..... 14.—
Zefir, legfinomabb, 80 cm ..... 18.—
Nyersselyem férfi ingekre, mintás, szines és fehér, 80 cm. .. 30.—
Nagy tétel legfinomabb férfi zefiring, gyönyörü szinekben, ezelőtt 180.—, most ..... 100.—
»Borsalino« férfikalapok darabja 190.—

Férfiharisnya

Harisnya, egyszerü ..... 7.—
Harisnya, szürke, strapára, erős 8.—
Harisnya, csikos ..... 12.—
Harisnya, csikos, finom ..... 22.—
Harisnya klottból, legfinomabb.. 22.—

Kulcsharisnyák

Férfi »Vörös kulcs« ..... 16.—
Férfi »Kék kulcs« ..... 18.—
Férfi »Arany kulcs« ..... 20.—

Vásznak

Ezeken az árakon minden háztartásnak el kell magát látni vászonnal az elönyárusitás tartama alatt

Vászon, egyszerü, 80 cm széles 6.—
Vászon, nagyon erős, 75 cm .. 9.—
Vászon, vékony, puha, női fehérnemünek, Ljiljana No. 1 ... 10.—
Vászon, középszerü, 80 cm . .. 11.—
Vászon, minden célra alkalmas, puha, 80 cm 12.50
A mi legjobb minőségü vásznunk, amelyet minden fogyasztónkak ajánlunk, minden célra kiválóan alkalmas, ezelőtt 18.—, most csak ..... 14.—
Vászon »Slovenija«, 23 méteres végekben, minden célra alkalmas, végenkint csak .. .. 300.—
Vászon »Ljiljana különlegesség«, 30 méteres végekben ..... 400.—

»Ljiljana« batiszt ..... 15.—
Legfinomabb ágynemü vászon, 90 cm ..... 17.—

Ágynemüvászon

Vászon párnaáthuzatra, legerősebb, 120 cm ..... 16.—
150 cm-es vékony »Ljiljana« ágynemüvászon ..... 22.—
150 cm nagyon sürü ágynemüvászon ..... 25.—
Egyszemélyes paplanvászon .. 30.—
cm ..... 33.—
erös ..... 37.—
Legfinomabb »Arany Ljiljana« 180 cm-es paplanvászon ..... 42.—
Legfinomabb »Arany Ljiljana« 200 cm-es paplanvászon .... 48.—
Legfinomabb kelengye paplanvászon Ljiljana ala Rumburger, 200 cm ..... 55.—
220 cm Ljiljana ala Rumburger.. 62.—
Damaszt abroszvászon, fehér, 120 cm ..... 28.—
150 cm fehér különböző mintákban ..... 36.—
140 damaszt, selyemfényü, legfinomabb, nagyon szép mintákkal ..... 50.—
150 cm lendamaszt, szines és kék, rózsaszin és vörös, mosható ..... 40.—
Kész abroszok, legfinomabb darabja ..... 90.—
Asztali készlet, 6 szalvétával, különböző szinben anjouros .... 280.—
Fehér asztalkendők darabja 8, 10, ... 12.—
Etamin törülköző középanyag, nagyon finom .....22—25.—
Bojhos törülköző darabja ..... 40.—

Zsávolyok

Zsávoly, szürke és fehér, roletára, 110 cm ..... 28.—
Ugyanaz 120 cm széles .... 30.—
Roleta zsávoly, szürke és fehér, tiszta len, 100 cm ..... 38.—
Legfinomabb lenzsávoly, 120 cm 42.—
Satin minden szinben, 80 cm . 17.—
Satin, 140 széles, minden szinben ..... 35.—
Satin, 160 cm, minden szinben.. 45.—
Fulard szatin, sima bélésre és kombinékra, 70 cm ..... 18.—
Legnagyobb reklámunk, könnyü mintás markizett kész ruhák ..... 25.—
Kész ruhák sima epongeból, darabja ..... 30.—
Kész ruhák, mintás féldelinből .. 30.—
Kész ruhák kárószövetből ..... 50.—

Ágygarniturák 3 párnaáthuzat, egy asztal és két ágyteritő, szövetből ..... 330.—
Zsakard szövetből ..... 380.—
Legjobb damasztgarnitura .... 550.—
Gobelin garnitura ..... 580.—

Csipkefüggönyök méterszámra

100 cm széles, métere ..... 22.—
120 cm széles, métere ..... 30.—
120 cm finomabb ..... 36.—
140 cm széles, métere ..... 40.—
140 cm széles, legfinomabb ... 48.—
Vitrage méterenkint 16, 18 .... 25.—
Frotir anyag fürdőköppenyre, szép mintákkal, 100 cm . .. 40.—
Frotir anyag 140 széles, nehéz, fehér, drapp és kockás ..... 140.—

Célunk, hogy Beogradon kivül minél nagyobb számu vásárlót szerezzünk az egész országban.
Célunk, nagy forgalom mellett kisebb haszon. **Célunk, hogy legolcsóbbak legyünk.**

Eladás részletre is és hadikárpótlási kötvények ellenében. — Részletre és készpénzárak mellett árusitunk.
500 dináron felüli megrendelés bérmentve.

Žarko S. Lalković i Brat

Központ:
Beograd. Telefon 17-80

Kralja Milana 69

Fióküzlet:
Požarevac. Telefon 71